

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 463

Manisa Milletvekili Recai Berber ve
Isparta Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile
17 Milletvekilinin; Bazı Kanun ve Kanun
Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik
Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Plan ve
Bütçe Komisyonu Raporu
(2/1524)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1524 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Genel Gerekçesi	4
- Madde Gerekçeleri	6
• Alt Komisyon Raporu	13
• Muhalefet Şerhleri	17
• Alt Komisyon Metni	37
• Alt Komisyon Metnine Ekli Cetvel	48
• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu	50
• Muhalefet Şerhleri	56
• Teklif Metni	84
• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	93
• Teklif Metnine Ekli Liste	105
• Teklif Metnine Ekli Cetvel	106
• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metne Ekli Cetvel	108

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Gerekeşesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Süreyya Sadi Bilgiç

Isparta

Yahya Akman

Şanlıurfa

Emin Önen

Şanlıurfa

İlknur Denizli

İzmir

Muzaffer Baştopçu

Kocaeli

Halil Özcan

Şanlıurfa

Recai Berber

Manisa

Ali Şahin

Gaziantep

Ramazan Can

Kırıkkale

Mustafa Şahin

Malatya

Ertuğrul Soysal

Yozgat

Mahmut Kaçar

Şanlıurfa

Ali Ercoşkun

Bolu

Mehmet Akyürek

Şanlıurfa

Mehmet Kasım Gülpınar

Şanlıurfa

Mustafa Baloğlu

Konya

Cevdet Erdöl

Ankara

Zeynep Karahan Uslu

Şanlıurfa

Seyit Eyyüpoğlu

Şanlıurfa

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR
(2/1524)

ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Teklif ile mevzuatta ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması amacıyla bazı kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklikler yapılması amaçlanmaktadır. Yapılması öngörülen değişikliklerle toplumsal ve kurumsal talepler karşılanacak, uygulamada ortaya çıkan aksaklıklar giderilecektir. Bu kapsamda;

Ar-Ge personelinin istihdam maliyetinin düşürülmesi amacıyla teşvikten 31/12/2023 tarihine kadar Ar-Ge harcaması yapan işletmelerin yararlanmasının devamını sağlamak amacıyla süre uzatılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi kararları ışığında 492 sayılı Harçlar Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen karar ve ilam harcından kalan bakiye harcın, kararın tebliğinden itibaren bir aylık ödeme süresi içerisinde ödenmesi, bu süre içerisinde ödenmeyenlerin 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilmesi ve ödeme süresinden sonra gecikme zammı tatbik edilmesi amaçlanmıştır.

Bankaların şube açılışlarında şubenin açıldığı ay kesri tam ay sayılmak suretiyle takvim yılının kalan ay süresine isabet eden harç tutarının alınmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Teklif ile; Anayasa Mahkemesinin kararları ışığında bazı vergi miktarlarını tayin ve tespit etme yetkisini Bakanlar Kuruluna, bazılarının da ilgili belediye meclislerine verilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca Özel Tüketim Vergisi Kanununda tespit edilen eksikliklerin giderilmesi adına bir takım değişiklikler yapılmıştır.

26/7/2008 tarihli ve 5786 sayılı Kanunla bazı meslek mensuplarına daha önce tanınmış olan yeminli mali müşavirlik sınav muafiyetinin kaldırılması dolayısıyla bu tarihten önce görevlerine başlamış vergi inceleme elemanlarına yönelik Geçici 9 uncu madde ile getirilen geçiş hükümlerine paralel bir düzenleme yapılmıştır.

Ülkemizde içki, uyuşturucu ve sigara bağımlılığı gibi toplum ve gençliğin beden ve ruh sağlığını tahrip eden bağımlılıklar yanında, kumar, fuhuş, internet ve ekran bağımlılığı gibi gençliğe ve topluma zarar veren bütün zararlı alışkanlıklarla mücadele etmek, milli kültürüne bağlı nesiller yetiştirmek amacı ile merkezi Ankara'da olan Türkiye Yeşilay Cemiyeti adında Vakıf kurulması amaçlanmıştır.

Kamulaştırılmaksızın kamu hizmetine ayrılan taşınmazların bedel tespitine ilişkin Anayasa Mahkemesi kararları ışığında uygulamada karşılaşılan sorunların çözümü ve uygulama tarihleri arasındaki farklılığın giderilmesi amacıyla 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun geçici 6 ncı maddesinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi eğlence hizmeti verilen işletmelerin açık alanlarında tütün kullanmayanların korunması amaçlı değişiklikler yapılmıştır.

Kanun teklifi ile; Kur'an kursu, yurt ve pansiyonların iase ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibarıyla düzenleme işinin Başkanlık Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri arasına alınması için düzenleme yapılmıştır.

Kanun teklifi ile Türkiye'den Türk Cumhuriyeti ve Akraba topluluklarındaki Yükseköğretim Kurumlarına giden öğretim üyelerinin tez danışmanlığı ve benzeri görevler için bu öğretim üyelerine en fazla 3 yıllık bir süre öngörülmüştür. Bu sürenin öğretim üyelerinin sunacakları katkılar için yeterli olmadığından bu sürenin 5 yıla çıkarılması amaçlanmıştır.

Teklif ile bakanlıklarda ve bağlı kuruluşlarda daire başkanı ve grup başkanı kadrolarında bulunanların ek göstergelerinin, amirleri oldukları kariyer uzmanların ek göstergeleri ile eşitlenmesi amaçlanmıştır.

Mülga 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu hükümlerine göre yapılan uygulamalar nedeniyle kendilerinden kamulaştırılan ancak kamulaştırma bedelleri maliklerine ödenmeyen araziler ile ilgili vatandaşlarının mağduriyetinin giderilmesi amaçlanmıştır.

Kanun teklifi ile, alkollü içkilerin ne suretle olursa olsun tanıtımının yapılamayacağı, alkollü özendiren kampanyaların düzenlenmeyeceği ve bunların hiçbir şekilde teşvik, hediye amaçlı kullanılamayacağı belirtilmiştir. Alkollü ürünlerin üzerine alkolün zararlarını belirten yazılı uyarılar

konulacağı hükme bağlanmıştır. Üretilen içeceklerin içerisinde ne oranda alkol olduğu tüketicilerin kolaylıkla okuyabileceği şekilde belirtilmesi düzenlenmiştir. Alkollü içkilere ilişkin belirlenen yeni hükümler çerçevesinde bu suçlara ilişkin cezai müeyyideler belirlenmiştir. İlgili suçlara ne kadar para cezası verileceği hükme bağlanmıştır. Alkollü içkilerin satış yerleri ve işletmelerine ilişkin izin müessesesi düzenlenmiş turizm teşvik bölgeleri bu hükümlerin dışında tutulması amaçlanmıştır.

1982 yılında kurulan Yüzüncü Yıl Üniversitesi halen ondört fakülte, on yüksekokul, dört enstitü, bir sağlık yüksekokulu, onsekiz merkez müdürlüğü, idari birimler ve beşyüzelli yataklı Sağlık Araştırma ve Uygulama Hastanesi ile Van İline; eğitim ve öğretimin yanında sosyal, kültürel, sağlık ve ekonomik açıdan önemli hizmetler vermektedir. Her geçen gün artan ihtiyaca cevap vermek üzere Üniversiteye bağlı yeni birimler kurulmakta olup, bu gelişmeler bölge halkı tarafından da yakın bir ilgiyle takip edilmektedir. Üniversitelerin kuruluş amacı olan eğitim ve öğretim faaliyetlerini en iyi şekilde yapabilmeleri özellikle akademik kadro ihtiyaçlarının karşılanması ile yakından ilgilidir. Bu itibarla Teklif ile Yüzüncü Yıl Üniversitesinin ihtiyaç duyduğu öğretim elemanı kadrolarının ihdası da öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 2489 sayılı Kefalet Sandığı Kanununun 1 inci maddesinde 25/6/2009 tarih ve 5917 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten önceki dönemler için, 2489 Sayılı Kanunun l'inci maddesi ile bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Kefalet Sandığı Nizamnamesinin 1, 2 ve 3'üncü maddelerine göre Sandığın yönetimi ile görevli ve sorumlu olan yönetim kurulu başkan ve üyelerine; fiilen yerine getirdikleri bu hizmetleri ve üstlendikleri yönetim sorumluluğu karşılığı olarak ödenen aylık ücretlerin, Yüksek Planlama Kurulunun Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının yönetim kurulu başkan ve üyeleri için tespit ettiği ücretler esas (emsal) alınarak ödenmesi ve bunun (hukuki) dayanağının olmaması nedeniyle Sayıştay kararları uyarınca çıkarılan borçların, Anayasanın 18'inci maddesindeki amir hükmü de dikkate alınarak kaldırılması ve başlatılan takip işlemlerinden vazgeçilmesi amaçlanmıştır.

Madde 2- Madde ile Alkollü içkilerin ne suretle olursa olsun tanıtımının yapılamayacağı, alkolü özendiren kampanyaların düzenlenmeyeceği ve bunların hiçbir şekilde teşvik, hediye amaçlı kullanılamayacağı belirtilmiştir. Alkollü ürünlerin üzerine alkolün zararlarını belirten yazılı uyarılar konulacağı hükme bağlanmıştır. Üretilen içeceklerin içerisinde ne oranda alkol olduğu tüketicilerin kolaylıkla okuyabileceği şekilde belirtilmesi öngörülmüştür.

Madde 3- Madde ile alkollü içkilere ilişkin belirlenen yeni hükümler çerçevesinde bu suçlara ilişkin cezai müeyyideler belirlenmiştir. İlgili suçlara ne kadar para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 4- Madde ile bu kanun kapsamına giren ürünlerin satış yerleri ve işletmelerine ilişkin izin müessesesi düzenlenmiş turizm teşvik bölgeleri bu hükümlerin dışında tutulmuştur.

Madde 5- 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunla Ar-Ge faaliyetlerinde bulunan işyerlerinde çalışan personel ücretlerinin belli bir kısmı gelir vergisinden istisna edilmiştir. Ar-Ge personelinin istihdam maliyetinin düşürülmesi amacıyla söz konusu teşvikten 31/12/2023 tarihine kadar Ar-Ge harcaması yapan işletmelerin yararlanmasının devamını sağlamak amacıyla süre uzatılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 6- 492 sayılı Harçlar Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince, karar ve ilam harcının dörtte birinin peşin, geri kalanın ise kararın verilmesinden itibaren iki ay içerisinde ödenmesi gerekmektedir. Bu hüküm uyarınca, bakiye karar ve ilam harcının ödenmesi gereken iki aylık ödeme süresi, kararın verilmesinden itibaren başlamaktadır. Bu süre içerisinde ödenmeyen dolayısıyla muaccel hale gelen bakiye harç, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip edilmekte ve vade tarihinden sonra gecikme zammı tatbik edilmektedir.

492 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci cümlesinde yer alan "kararın verilmesinden itibaren" ibaresi 13/2/2013 tarihli ve 28558 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 18/10/2012 tarihli ve Esas:2012/70, Karar:2012/157 sayılı Kararıyla iptal edilmiştir. Ayrıca, aynı Kararda iptal hükmünün, kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesine hükmedilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri de dikkate alınarak yapılan bu düzenleme ile karar ve ilam harcından kalan bakiye harcın ödeme süresinin başlaması için kararın verilmesi yerine kararın tebliği esas alınmakta, ödeme süresi de tebliğ tarihinden itibaren bir ay olarak belirlenmektedir.

Değişiklik neticesinde, karar ve ilam harcından kalan bakiye harcın, kararın tebliğinden itibaren bir aylık ödeme süresi içerisinde ödenmesi gerekmekte olup, bu süre içerisinde ödenmeyenlerin 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilmesi ve ödeme süresinden sonra gecikme zammı tatbik edilmesi gerekmektedir.

Madde 7- Bankaların şube açılışlarında şubenin açıldığı ay kesri tam ay sayılmak suretiyle takvim yılının kalan ay süresine isabet eden harç tutarının alınmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 8- Kur'an kursu, yurt ve pansiyonların iâşe ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibarıyla düzenleme işinin Başkanlık Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri arasına alınması için 633 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılması gerekli görülmüştür.

Madde 9- 633 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen maddeyle; mülkiyeti Hazineye ait olup, Diyanet İşleri Başkanlığına tahsis edilmiş taşınmazların üzerindeki cami ve mescitlerin bir kısmında veya müştemilatında veya mütemmim cüz'ünde bulunan ve ticari faaliyetlerde kullanılması ön görülen kısımların, irtifak hakkı tesisine konu edilmemek şartıyla, Başkanlıkça işletilmesi veya gelir paylaşımı esasına göre düzenlenecek protokolle ve alt kiracılık hakkı tanınmak suretiyle pazarlık usulüyle Türkiye Diyanet Vakfına işlettirilmesi veya kiralanması suretiyle elde edilecek gelirlerin cami ve mescitlerin müştemilat veya mütemmim cüzlerinin bakım, onarım, idare (ısıtma, aydınlatma vb.) ve inşa etme gibi giderler için kullanılması öngörülmektedir.

Madde 10- Madde ile bakanlıklarda ve bağlı kuruluşlarda daire başkanı ve grup başkanı kadrolarında bulunanların ek göstergelerinin, amirleri oldukları kariyer uzmanların ek göstergeleri ile eşitlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 11- Öngörülen düzenleme ile Anayasa Mahkemesinin 29/12/2011 tarihli ve Esas Sayısı: 2010/62, Karar Sayısı: 2011/175 sayılı Kararı dikkate alınarak, biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden alınacak eğlence vergisinin (en az ve en çok miktarları Belediye Gelirleri Kanununun 21 inci maddesinde gösterilen) miktarlarını tayin ve tespit etme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmektedir.

Madde 12- Öngörülen düzenleme ile Anayasa Mahkemesinin 29/12/2011 tarihli ve Esas Sayısı: 2010/62, Karar Sayısı: 2011/175 sayılı Kararı dikkate alınarak, Tatil günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı (en az ve en çok miktarları Belediye Gelirleri Kanununun 60 ıncı maddesinde gösterilen) miktarlarını tayin ve tespit etme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmektedir.

Madde 13- 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 96 ncı maddesinin (A) fıkrasına göre Bakanlar Kurulu sadece bu fıkra da sayılan vergi ve harçların Kanunda gösterilen en az ve en çok tutarlarını belediye grupları itibarıyla tayin ve tespit etmeye yetkili bulunmaktadır. Bu maddenin (B) fıkrasına göre ise (A) fıkrasında sayılanlar dışında kalan vergi ve harçların Kanunda en az ve en çok miktarları gösterilen hadleri aşmamak şartıyla maktu tariflerini belirleme yetkisi ilgili belediye meclislerine tanınmıştır.

Anayasa Mahkemesinin 29/12/2011 tarih ve Esas Sayı 2010/62, Karar Sayı 2011/175 sayılı Kararı ile anılan Kanunun 96 ncı maddesinin (B) fıkrasında belediye meclislerine tanınan yetki Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle iptal edilmiştir.

Yapılan bu düzenleme ile 2464 sayılı Kanunda yer alan bütün vergi ve harçlar için, Kanunda en az ve en çok miktarları gösterilen vergi ve harç tarifelerinin Bakanlar Kurulunca tespit edilmesi sağlanmaktadır.

Madde 14- Uluslararası anlaşmalarla kurulan stratejik önemi haiz Üniversitelerde eğitim-öğretim faaliyetlerinin yanı sıra araştırma geliştirme çalışmaları da yapılmaktadır. Türkiye'den Türk Cumhuriyeti ve Akra ba topluluklarındaki Yükseköğretim Kurumlarına giden öğretim üyelerine bu bağlamda çok ihtiyaç duyulmaktadır. Mevcut Kanun hükümlerine göre tez danışmanlığı ve benzeri görevler için bu Öğretim üyelerine en fazla 3 yıllık bir süre öngörülmüştür. Bu sürenin öğretim üyelerinin sunacakları katkılar için yeterli olmadığından bu sürenin 5 yıla çıkarılması amaçlanmıştır.

Madde 15- Madde ile, Yüzüncü Yıl Üniversitesinde kullanılmak üzere 300 adet öğretim elemanı kadrosu ihdas edilmektedir.

Madde 16- 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun kamulaştırma yapılmış, ancak işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırma hiç yapılmamış iken kamu hizmetine ayrılarak veya kamu yararına yönelik bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan taşınmazla ilgili dava açılabilmesi için yirmi yıllık hak düşürücü süre öngören 38 inci maddesinin Anayasa Mahkemesinin 10/4/2003 tarihli ve E.2002/112, K.2003/33 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir. Taşınmazlarına 9/10/1956-4/11/1983 yılları arasında kamulaştırmaksızın el konulan taşınmaz malikleri için dava hakkı tanıyan 5999 sayılı Kanun ile 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na eklenen geçici 6 ncı madde düzenlenmiş ve 6111 sayılı Kanun ile uygulama 4/11/1983 tarihi sonrası için de genişletilmiştir. Ancak, Anayasa Mahkemesi, 6111 sayılı Kanun'un ikinci maddesiyle yapılan düzenlemeyi 30.11.2012 tarihli ve 2010/83 E. sayılı kararıyla iptal etmiş ve iptal kararının 6 ay sonra yürürlüğe gireceği kararlaştırılmıştır. Uygulamada karşılaşılan sorunların çözümü ve uygulama tarihleri arasındaki farklılığın giderilmesi amacıyla 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun geçici 6 ncı maddesinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 17- Mülga 6830 sayılı Kanun ve 2942 sayılı Kanunun 4650 sayılı Kanunla değişiklik öncesi 16 ncı maddeleri kapsamında mahkemelerce tescil kararı verilebilmesi için yine bu maddeler kapsamında kamu yararı kararının kesinleşmiş olması, kıymet takdir komisyonunca takdir edilen bedelin hak sahipleri adına bankaya bloke edilmiş olması, dava dosyası üzerinden hak sahiplerinin duruşmaya davet edilmesi, ayrıca mahkemece arazinin durum tespiti yapılmış olması ve sonuçta

verilen kararın tapuya tescil edilecek hale gelebilmesi için hak sahiplerine tebliğ edilmiş olması şartlarının yerine getirilmiş olması zorunludur. Yine, mülga 6830 sayılı Kanun ve 2942 sayılı Kanunun 4650 sayılı Kanunla değişiklik öncesi 17 nci maddeleri gereği mahkemelerce tescil kararı verilebilmesi için de; kanunun bu maddelerine uygun olarak kamulaştırma işleminin tamamlanmış olması diğer bir ifade ile tebligatın tamamlanmış, takdir edilen bedelin hak sahipleri adına bankaya bloke edilmiş ve/veya tezyid miktarlarının hak sahiplerine ödenmiş olması şartlarının yerine getirilmesi zorunludur. 5999 sayılı Kanunla 2942 sayılı Kanuna eklenen Geçici 6 ncı madde kapsamında idareler aleyhine kamulaştırmaz el atma sebebiyle tazminat davaları açılmakta ve bu davalarda mülga 6830 sayılı Kanun ve 2942 sayılı Kanunun mülga 16 ncı ve 17 nci maddelerine göre kamulaştırmaları tamamlandığı hususları göz önünde bulundurulmaksızın idare aleyhine tazminatlara karar verilmektedir.

Madde 18- Teklif ile mülga 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu hükümlerine göre yapılan uygulamalar nedeniyle kendilerinden kamulaştırılan ancak kamulaştırma bedelleri maliklerine ödenmeyen arazilerden uygulayıcı kuruluş tarafından dağıtılmayan, tahsis edilmeyen, satılmayan veya bu Kanun amaçlarında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulmayanlar; eski malikleri veya kanuni mirasçıları tarafından fiilen kullanılması halinde bu Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen kısıtlamalara tabi olmaksızın ve bazı şartlarla uygulayıcı kuruluşun teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca da uygun görülmesi halinde, bu Bakanlığın talebi üzerine yetkili tapu müdürlüğünce ilgilileri adına tescil edilmesi öngörülmektedir. Teklif ile yapılan düzenlemeyle, Devlet aleyhine açılabilir davalar nedeniyle büyük miktarlarda tazminat ödenmesinin önüne geçilecek, vatandaşın devlete olan güveni sağlanacaktır. Ayrıca yıllardan beri ilgili yörelerin halkı arasında sosyal huzursuzluğa neden olan konu çözüme kavuşacak ve vatandaşlarımızın mağduriyetleri giderilmiş olacaktır.

Madde 19- Maddeyle, 26/7/2008 tarihli ve 5786 sayılı Kanunla bazı meslek mensuplarına daha önce tanınmış olan yeminli mali müşavirlik sınav muafiyetinin kaldırılması dolayısıyla bu tarihten önce görevlerine başlamış vergi inceleme elemanlarına yönelik Geçici 9 uncu madde ile getirilen geçiş hükümlerine paralel düzenlemeye yer verilmiştir.

Buna göre, 26/7/2008 tarihli ve 5786 sayılı Kanunla 3568 sayılı Kanuna eklenen Geçici 9'uncu maddeyle, 26/7/2008 tarihi itibarıyla mesleki yeterlilik sınavından başarılı olmuş bazı meslek mensuplarına tanınmış olan özel yeminli mali müşavirlik sınavına girme hakkının, anılan tarih itibarıyla vergi inceleme yetkisine sahip olan ancak mensubu bulundukları kurumların kanunları ve ikincil mevzuatından kaynaklanan yasal süreleri tamamlamadıkları için henüz mesleki yeterlilik sınavına girememiş veya 3568 sayılı Kanun'un Geçici 9'uncu maddesi uyarınca yapılan özel yeminli mali müşavirlik sınavına sair nedenlerle katılamamış olan vergi inceleme elemanlarına, benzer bir özel yeminli mali müşavirlik sınavına girme hakkı tanınarak, 26/7/2008 tarihinden önce göreve başlamış olan meslek mensupları arasında benzer bir uygulamanın geçerli olması amaçlanmıştır.

Bu düzenlemede ifade bulan vergi inceleme yetkisinden kasıt, muhtelif kurul veya kurumların ikincil mevzuatı, kendi iç işleyişleri veya eğitim politikaları nedeniyle yaptıkları yetki sınavları değil, doğrudan Vergi Usul Kanunu'nun 135'inci maddesinden veya diğer ilgili kanunlardan kaynaklanan vergi inceleme yetkisidir.

Maddenin son fıkrasında, 3568 sayılı Kanunu'nun Geçici 9'uncu maddesinin Anayasa Mahkemesinin yukarıda yer verilen kararı ile yürürlükten kaldırılan son fıkrası uyarınca, iptal kararından önce Maliye Bakanlığı tarafından yapılan özel yeminli mali müşavirlik sınavında başarılı olanların hakları korunmuş, böylelikle, olası çeşitli ihtilafların ve yorum farklılıklarının önüne geçilmiştir. Dolayısıyla, bu durumda olan kişilerin tekrar özel yeminli mali müşavirlik sınavına katılmalarına gerek bulunmamaktadır.

Madde 20- Maddeyle 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurul Başkan ve üyelerine, kendi mevzuatında yer alan kısıtlamalara bağlı olmaksızın kurumun görev alanıyla ilgili olmamak kaydıyla kamu kurum ve kuruluşları ile sermayesinin yarıdan fazlası devlete ait kurum ve kuruluşlarının yönetim kurulu, denetim kurulu ve danışma kurulu üyeliği görevleri ile komisyon, heyet, komite ile benzeri organlarda görev verilebilmesine ve bu görevlerinden dolayı ilgili mevzuatında öngörülen tutarda ödeme yapılmasına imkan sağlanmaktadır.

Madde 21- Hususi araç sürücülerinin de sigara içmemesine ve nargile ile elektronik sigaranın da Kanun kapsamına alınmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 22- Lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi eğlence hizmeti verilen işletmelerin açık alanlarında tütün kullanmayanların korunmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 23- Caydırıcılığı sağlamak ve Kanuna uyumu temin etmek için ihlallerin tekrerrüü halinde idari para cezası bir kat; ikinci tekrerrüründe iki kat artırılarak verileceği ve aynı dönemdeki üçüncü tekrerrüründe de işyeri bir aya kadar kapatılacağı öngörülmektedir.

Madde 24- Maddeyle; Aydın İli Çine İlçesi sınırları içerisinde bulunan, köy yerleşik alanı ve köy yerleşik alanı civarı içerisinde kalan ve 31/12/2011 tarihinden önce yerleşim yeri, ahır, samanlık ve benzeri köy yapıları yapılarak işgal edilerek mera, yaylak veya kışlak olarak kullanımı teknik açıdan mümkün olmayan yerler hakkında Devletimiz ile vatandaşlarımız arasında meydana gelen, uzun yıllardan beri süren ve kronikleşen hukuki ihtilafların çözülmesi için, 4342 sayılı Mera Kanununa bir geçici madde eklenmek suretiyle; Münhasıran, Aydın İli Çine İlçesi sınırları içerisinde bulunan, köy yerleşik alanı ve köy yerleşik alanı civarı içerisinde kalan ve 31/12/2011 tarihinden önce yerleşim yeri, ahır, samanlık ve benzeri köy yapıları yapılmak suretiyle işgal edilerek mera, yaylak veya kışlak olarak kullanımı teknik açıdan mümkün olmayan yerlerin ot bedeli alınmaksızın tahsis amaçlarının değiştirilerek tapuda Hazine adına tescillerinin yapılmasının sağlanması, ancak, bu nitelikteki taşınmazlar ile aynı yerde bulunan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerden yapılan tapulama veya kadastro çalışmaları sonucunda il özel idareleri adına tapuya tescil edilen taşınmazlar ile bu taşınmazlardan il özel idarelerince 24/2/1984 tarihli ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre hak sahiplerine tahsis edilen veya anılan Kanuna ya da diğer mevzuata göre satılan taşınmazların tescillerinin bedel talep edilmeksizin aynen devam etmelerinin temini, Yine, yukarıda belirtilen nitelikteki taşınmazlar hakkında; Hazinece dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi, Hazinece il özel idareleri veya hak sahibi kişiler aleyhine açılan davalarda mahkemelerce Hazine adına tapuya tesciline karar verilen, kararları kesinleşen ve tapuda henüz infaz işlemleri yapılmamış olan taşınmazlar hakkında da aynı hükmün uygulanması, kararları infaz edilenlerin ise önceki kayıt maliklerine veya kanuni mirasçılarına bedelsiz olarak devredilmesi, açılan davalarda mahkemelerce mera, yaylak veya kışlak olarak

sınırlandırılmasına ve özel siciline yazılmasına karar verilen ve kesinleşen kararlara konu mera, yaylak veya kışlakların tahsis amaçlarının da, bu kararların tapuda infaz edilip edilmediğine bakılmaksızın ot bedeli alınmadan değiştirilerek bu taşınmazların da tapuda Hazine adına tescil edilmesi ve bunlar hakkında da aynı şekilde işlem yapılmasının sağlanması, maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde nitelikleri belirtilen taşınmazlardan; tapuda Hazine adına tescil edilmesi gerekirken kişiler adına tescil edilmiş taşınmazlara ilişkin Hazinece açılan davalardan; bu taşınmazların emlak ve rayiç bedellerinin toplamının yarısı üzerinden hesaplanacak bedelin ilgililerce Hazineye ödenmesi kaydıyla vazgeçilmesi, bu hüküm, hakkında henüz dava açılmamış taşınmazlar hakkında da uygulanması, hakkında Hazinece evvelce açılan davalarda mahkemelerce Hazine adına tapuya tesciline karar verilen ve kesinleşen kararlara konu olan taşınmazlardan halen tapuda Hazine adına kayıtlı ve kamu hizmetlerine tahsis edilmeyen taşınmazların tapularının da, ilgililerin talep etmeleri halinde aynı esaslara göre önceki kayıt maliklerine veya kanuni mirasçılara devredilmesi, hakkında açılan davalarda mahkemelerce mera, yaylak veya kışlak olarak sınırlandırılmasına ve özel siciline yazılmasına karar verilen ve kesinleşen kararlara konu mera, yaylak veya kışlakların tahsis amaçlarının da, bu kararların tapuda infaz edilip edilmediğine bakılmaksızın ot bedeli alınmadan değiştirilerek bu taşınmazların da tapuda Hazine adına tescil edilmesi ve bunlar hakkında da aynı hükmün uygulanması, madde kapsamında kalan taşınmazlar hakkında maddede belirtilen şekilde işlem yapılması halinde, bu taşınmazlar hakkında bu kişiler tarafından Hazine aleyhine ya da Hazine tarafından bu kişiler aleyhine açılan davalarda mahkemelerce verilecek kararlarda yargılama giderlerinin tarafların üzerlerine bırakılmasına karar verilmesi, Hazine lehine vekalet ücretine hükmedilmemesi, verilmiş olan kararlardan henüz infaz edilmeyenlerle Hazine lehine hüküm altına alınan bu alacakların tahsil edilmemesinin sağlanması, madde hükümlerinin; daha önce köy yerleşik alanı ve köy yerleşik alanı civarı içerisinde kalmasına rağmen, daha sonra belediyelik olan yerlerde de uygulanabilmesini sağlamak için, Mera Kanununun geçici 3 üncü maddesinde yapılan düzenleme de dikkate alınarak, 1/1/2003 tarihinden sonra belediyelik olan köyler hakkında da uygulanmasının sağlanması, ayrıca, bu madde hükümlerinin, maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde nitelikleri belirtilen harman yerleri hakkında da uygulanması amaçlanmaktadır.

Madde 25- Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listedeki malların gerek ithalat verileri gerekse yurtiçi satış verileri ile özel tüketim vergisi (ÖTV) matrahları irdelenmiş ve beyan edilen ÖTV matrahlarından bazılarının imalatçının satış bedeli veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahının çok altında olduğu tespit edilmiştir.

Öngörülen düzenleme, bu gibi durumların önlenmesine yönelik oluşturulan bir vergi güvenlik müessesesi olup, söz konusu düzenleme ile ÖTV matrahının aşındırılmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listedeki malların, mükellefin satış bedeli üzerinden hesaplanan özel tüketim vergisinin, ÖTV mükellefinin alış bedeli ile bu malın imalatçısının satış bedeli veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahı üzerinden, malın tabi olduğu orana göre hesaplanan vergi tutarlarından daha az olmaması sağlanmaktadır.

Buna göre, söz konusu mallar için, mükellefin bu malı satış bedeli ve alış bedeli ile mal ithal edilmiş ise ithalatta hesaplanan KDV matrahı, yurt içinde imal edilmiş ise imalatçının satış bedeli üzerinden hesaplanacak vergi tutarlarından en fazla olan tutar ÖTV olarak ödenecektir.

Mükellefin malı alıcıya teslim ettiği tarihe kadar, bu malı mükellefe teslim eden tarafından iskonto yapılmış olması halinde, alış bedelinin yüzde 10'unu geçmemek üzere yapılan iskonto tutarı indirilmek suretiyle mükellefin alış bedeli hesaplanabilecektir. Ancak bu indirimler sonrası kalan tutar, malın imalatçısının satış bedelinden veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahından düşük olamayacaktır.

Ayrıca, bu uygulamanın usul ve esaslarını belirleme hususunda Maliye Bakanlığına yetki verilmektedir.

Madde 26- Öngörülen düzenleme ile Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (IV) sayılı listedeki 8517.12.00.00.11 G.T.İ.P. numaralı malların ithalinde veya yurt içinde üreticileri tarafından tesliminde (IV) sayılı listedeki orana göre hesaplanacak vergi tutarının maddedeki yazılı asgari maktu vergiden az olamayacağına ilişkin uygulama süresinin 31/12/2023 tarihine kadar uzatılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 27- Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listede yer almayan akaryakıt harici petrol ürünü bazı malların, ilgili mevzuata aykırı olarak bu liste kapsamında olan akaryakıt ürünlerine karıştırılmak veya doğrudan akaryakıt olarak kullanılmak suretiyle vergi kaybına ve haksız rekabete neden olmasını önlemek amacıyla, söz konusu Kanuna ekli (I) sayılı listenin (B) cetveline vergi tutarları ile birlikte eklenmesi sağlanmaktadır.

Ayrıca, özel tüketim vergisi kapsamına giren malların tanımlandığı Türk Gümrük Tarife Cetvelindeki malların tarife numaraları ve tanımlarında 2011, 2012 ve 2013 yılları için değişiklikler yapılmış olması nedeniyle, mevcut Kanuna ekli (I) sayılı listenin (B) cetvelinin güncellenmesi de yapılmaktadır.

Madde 28- Varlık kiralama şirketlerine devredilen ve bunlardan geri alınan gayrimenkullerin kayıtlı değer üzerinden devri öngörülerek, bu husustaki vergi kaybını önleyici düzenleme yapılmaktadır.

Madde 29- Ülkemizde içki, uyuşturucu ve sigara bağımlılığı gibi toplum ve gençliğin beden ve ruh sağlığını tahrip eden bağımlılıklar yanında, kumar, fuhuş, internet ve ekran bağımlılığı gibi gençliğe ve topluma zarar veren bütün zararlı alışkanlıklarla mücadele etmek, millî kültürüne bağlı nesiller yetiştirmek amacı ile merkezi Ankara'da olan Türkiye Yeşilay Cemiyeti adında Vakıf kurulması amaçlanmıştır. Bu çerçevede, Vakfın kuruluşu, gelirleri, giderleri vergi kanunlarına ilişkin muafiyet hükümleri düzenlenmektedir. Ayrıca, 19/9/1934 tarihli ve 2/1288 sayılı kararı ile kamu yararına çalışan dernek statüsüne geçen Türkiye Yeşilay Cemiyeti'nin yetkili organlarının kabulü ve Vakfa teklifi ile Vakıf yetkili organlarının kabulü halinde ilgili mevzuatta öngörülen esas ve usuller ile yapılacak protokol hükümleri çerçevesinde Yeşilay Cemiyetinin bütün malvarlığı, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla çalışan personeli ile her türlü diğer hak ve yükümlülüğü küll halinde Vakfa mal edilir.

Madde 30- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uyulması ve kararların yerine getirilmesi için, başvuru sahipleri ile devletimizin uzlaşması ve karşılıklı dostane çözüme ulaşılması söz konusu olabilmektedir. Dostane çözüm halinde buna ilişkin belgelerin ilgili adli ve idari mercilere gönderilmesi öngörülmüştür.

Madde 31- Yürürlük maddesidir.

Madde 32- Yürütme maddesidir.

Alt Komisyon Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

17/05/2013

Esas No: 2/1524

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuzun 15.05.2013 tarihinde yaptığı 39 uncu birleşiminde, 2/1524 esas numaralı “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin” görüşmelerine başlanmıştır. Kanun teklifinin geneli üzerinde görüşmeler başlamadan önce söz konusu teklifin daha ayrıntılı olarak incelenmesini teminen öncelikle bir alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir. Alt Komisyonun, 15.5.2013 ve 16.5.2013 tarihlerinde Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Belediyeler Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK), Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB), Bira ve Malt Üreticileri Derneği, Ankara Barosu ve Kayseri Barosu temsilcilerinin katılımlarıyla yapmış olduğu toplantılarda kanun teklifi değerlendirilmiş ve metinde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

Teklifin;

- Çerçeve 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

- Çerçeve 2 nci maddesi; alkollü içkilerin satışı, reklamı, tanıtımı ve pazarlanmasına yönelik olarak maddenin daha açık bir şekilde ifade edilmesi ve uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütlerin veya aksaklıkların giderilmesi amacıyla yeniden düzenlenmek suretiyle kabul edilmiştir.

- Çerçeve 3 üncü maddesi; madde ile öngörülen ceza hükümlerinin daha adil, uygulanabilir, işlenen fiile göre ölçülü ve caydırıcı olması amacıyla yeniden düzenlenmek suretiyle kabul edilmiştir.

- Çerçeve 4 üncü maddesi; alkollü içkilerin satışına yönelik olarak resmi makamlardan alınması öngörülen belge ve ruhsatlara yönelik düzenlemelerin daha açık bir şekilde ifade edilmesi ve uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütlerin ve mağduriyetlerin giderilmesi ve alkollü içkilerin satış yapılabileceği yerlere ilişkin sınırların belirlenmesi amacıyla yeniden düzenlenmek suretiyle kabul edilmiştir.

- Çerçeve 2 nci ve 4 üncü madde kapsamında yapılması öngörülen düzenlemelere paralel olarak geçiş sürecine ilişkin uygulamada ortaya çıkabilecek aksaklıkların giderilmesi ve mevcut işletmelerin herhangi bir mağduriyet yaşamamasına yönelik 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İhisarı Kanununa geçici madde eklenmesini amaçlayan bir düzenleme, yeni çerçeve 5 inci madde olarak kabul edilmiştir.

- Yapılan değişikliklere paralel olarak mevzuatta ortaya çıkabilecek herhangi bir çelişkiye veya mükerrerliğe sebebiyet verilmemesini amacıyla bazı hükümlerin yürürlükten kaldırılmasını öngören bir düzenleme, yeni çerçeve 6 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

- Çerçeve 5 inci maddesi; çerçeve 7 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 151 inci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yapılan değişiklikle, bilgi istemekten imtina edememenin istisnaları arasında sayılan avukat-müvekkil gizliliğinin kapsamının açıklığa kavuşturulmasını ve avukatların bu sıfatları dışındaki sıfatları dolayısıyla muttali oldukları ahval ve hususların istenebileceğini öngören bir düzenleme, yeni çerçeve 8 inci madde olarak kabul edilmiştir.

- 213 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde yer alan şümul dikkate alınmaksızın Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların bilgi değişimi hükümleri kapsamında bilgi toplanmasını amaçlayan bir düzenleme, yeni çerçeve 9 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

- Çerçeve 6, 7 ve 8 inci maddeleri; çerçeve 10, 11 ve 12 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

- Çerçeve 9 uncu maddesi; mazbut ve mülhak vakıflar ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olanlar hariç olmak üzere mülkiyeti kamu kurum ve kuruluşları ile Hazineye ait taşınmazların üzerindeki cami ve mescitler ile Kur'an kurslarının bir kısmında veya eklentisinde bulunan ve ticari faaliyetlerde kullanılan yerlerden elde edilecek gelir ve giderlere ilişkin usul ve esasların belirlenmesini teminen yeniden düzenlenmiş ve çerçeve 13 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

- Çerçeve 10, 11, 12 ve 13 üncü maddeleri; çerçeve 14, 15, 16 ve 17 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

- Çerçeve 14 üncü maddesi; uluslararası anlaşmalarla kurulan üniversitelere yönelik olarak Türkiye'den giden öğretim üyelerinin 5 yıla kadar Türk Cumhuriyeti ve Akarba Topluluklarındaki üniversitelerde görev yapabilmelerini teminen maddenin yeniden düzenlenmesi suretiyle çerçeve 18 inci madde olarak kabul edilmiştir.

- Çerçeve 15 inci maddesi; yükseköğretim kurumlarının kadro ihdaslarına ilişkin çalışmaların ileride daha kapsamlı bir şekilde düzenlenmesi amacıyla teklif metninden çıkarılmıştır.

- Anayasa Mahkemesinin 29/11/2012 tarihli ve 2012/106 Esas, 2012/190 sayılı Kararı çerçevesinde 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 36 ncı maddesinin yeniden düzenlenmesi; sürücü belgesi olmaksızın araç kullananlara karşı uygulanacak idari yaptırımlara ilişkin esasları belirleyen bir düzenleme, yeni çerçeve 19 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

- Anayasa Mahkemesinin 29/12/2011 tarihli ve 2010/104 Esas, 2011/180 sayılı Kararı çerçevesinde 2918 sayılı Kanunun alkol, narkotik veya psikotrop maddelerinin etkisi altında araç sürme yasağına ilişkin idari yaptırımların tekrar belirlenmesini amaçlayan bir düzenleme, yeni çerçeve 20 nci madde olarak kabul edilmiştir.

- 2918 sayılı Kanunda yapılması öngörülen idari yaptırımlara ilişkin değişikliklere paralel olarak mevzuatta herhangi bir çelişkiye sebebiyet verilmemesini amaçlayan bir düzenleme, yeni çerçeve 21 inci madde olarak kabul edilmiştir.

- Çerçeve 16 ncı maddesi; kamulaştırılmaksızın kamu hizmetlerine ayrılan taşınmazların bedel tespiti konusunda yapılacak ödemeler için ilgili idarenin yılı bütçe imkanlarının yeterli olmaması halinde ödemelerin sonraki yıllarda da yapılabilmesini teminen kanun teklifi ile 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun değiştirilmesi öngörülen geçici 6 ncı maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesinde geçen “malik veya temsilcinin talebi üzerine” ibarelerinin teklif metninden çıkarılması suretiyle çerçeve 22 nci madde olarak kabul edilmiştir.

- Çerçeve 17 nci maddesi; çerçeve 23 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- Şehir içi raylı ulaşım sistemleri, metro, tramvay, teleferik, telesiyey ve funiküler ile bunların hatları, istasyonları, yolcu terminaleri ve durakları ve bu iş ve işlemlerle ilgili tesisler ile eklenti veya bütünleyici parçalarının Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına devir işlemlerinin 31/12/2023 tarihine kadar KDV’den müstesna tutulmasını sağlayan bir düzenleme, yeni çerçeve 24 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

- Çerçeve 18 inci maddesi; çerçeve 25 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- Çerçeve 19 uncu maddesi; teklif metninden çıkarılmıştır.

- Çerçeve 20 nci maddesi; 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 83 üncü maddesi uyarınca Yatırımcı Tazmin Merkezini idare ve temsil eden Kurul Başkan ve üyelerine kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkların yönetim kurulu başkan ve üyeleri için belirlenen tutarda ayrıca net ücret ödenmesine imkan veren bir düzenlemenin madde metnine eklenmesi suretiyle çerçeve 26 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

- Çerçeve 21 inci maddesi; uygulamada karşılaşılabilecek tereddütlerin giderilmesini teminen değiştirilmiş ve çerçeve 27 nci madde olarak kabul edilmiştir.

- Çerçeve 22 nci maddesi; teklif metninden çıkarılmıştır.

- Çerçeve 23 üncü maddesi; cezai yaptırıma alt sınır getirilmesi suretiyle değiştirilerek çerçeve 28 inci madde olarak kabul edilmiştir.

- Çerçeve 24 üncü maddesi; madde ile yapılması öngörülen düzenlemenin ileride yapılacak daha bütüncül bir çalışmada ele alınmasının yararlı olacağı düşüncesiyle teklif metninden çıkarılmıştır.

- Çerçeve 25 ila 27 nci maddeleri; çerçeve 29 ila 31 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

- Çerçeve 28 inci maddesi; varlık kiralama şirketleri tarafından ilgili taşınmazların üçüncü kişi veya kurumlara satılmasına yönelik olarak uygulamada ortaya çıkabilecek aksaklıkların giderilmesini teminen yeniden düzenlenmesi suretiyle çerçeve 32 nci madde olarak kabul edilmiştir.

- Çerçeve 29 uncu maddesi; Teklifte, “Türkiye Yeşilay Cemiyeti” adıyla bir vakfın kurulmasına ilişkin düzenlemenin 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname yerine doğrudan Teklif bünyesinde yer alması ve vakfın kuruluşuna ilişkin hususların yeniden düzenlenmesi suretiyle çerçeve 34 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

- Çerçeve 30 uncu maddesi; çerçeve 33 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- Yürürlüğe ilişkin çerçeve 31 inci maddesi; madde numaralarının değişmesi nedeniyle redaksiyona tabi tutulmak suretiyle 35 inci madde olarak kabul edilmiştir.

- Yürütmeye ilişkin çerçeve 32 nci maddesi; 36 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Metnin tamamı kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>Süreyya Sadi Bilgiç</i>	<i>Cahit Bağcı</i>	<i>Adil Zozani</i>
Isparta	Çorum	Hakkari
		(Muhalefet şerhi var)
Üye	Üye	Üye
<i>Aydın Ağan Ayaydın</i>	<i>Ahmet Öksüzkaya</i>	<i>Recai Berber</i>
İstanbul	Kayseri	Manisa
(Muhalefet şerhim vardır)		
	Üye	
	<i>Erkan Akçay</i>	
	Manisa	
	(Muhalefet şerhim vardır)	

KARŞIOY YAZISI

Artık bir AKP klasiği haline gelen “torba” düzenlemelerden biri olan 2/1524 esas numaralı Kanun Teklifi, birbiriyle ilgisiz, çok farklı alanlara yönelik pek çok hüküm içermektedir. Alkol tüketiminden Mera Kanununa, mali müşavirlik mevzuatından Kamulaştırma Kanununa, üniversitelere kadro ihdasından özel tüketim vergisine, AİHM başvurularından harçlara kadar uzanan 30 maddelik, yaklaşık 20 kanun ve kanun hükmünde karnamede değişiklik, yenilik öngören bir teklif için “torba” nitelemesi bile hafif kalabilecektir.

Elbette ki, ilgisi, bilgisi ve hassiyetleri çerçevesinde ve kendi iradesiyle her milletvekili kanuni düzenleme teklifinde bulunabilir. Bu bir milletvekilinin en doğal hakkıdır ancak bu düzenlemelerde olduğu üzere, böylesine kanun teklifleri AKP milletvekillerinin her alana yayılan bilgi ve yetkinliği hayranlık uyandırmaktadır.

Ancak kanun teklifi şeklindeki düzenlemelerin belki de en büyük dezavantajı düzenlemelerle ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünün bulunmamasıdır. Ancak bu durumun AKP açısından avantaj olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır ki, ısrarla bu yol izlenmektedir. AKP kendi istediği düzenlemeleri yasalaştırmak amacıyla kamu kurumlarını by-pass etmek için bu yolu izlemekte, kanuni düzenlemeler sıklıkla teklif olarak komisyon gündemine getirilmektedir.

Defalarca ve ısrarla belirttiğimiz, sağlıklı ve doğru olmadığı aşıkâr olan bu yasama usulünün sakıncalarını bu düzenlemelerde de bizzat görmüş bulunmaktayız. Zira kanun teklifi alt komisyonda görüşülürken, komisyonda görevli milletvekillerine sanki bir kanun tasarısı imiş gibi ilgili kamu kurumlarının yetkilileri tarafından anlatılmış, teklif sahibi milletvekili arkadaşlarımız dahi çoğu kez altına imza attığı hükmün anlam ve sonuçlarını bizler gibi, komisyon görüşmeleri sırasında ilgili bürokratlardan dinlemiştir. Hatta ilgili bürokratların “bu düzenlemeyle şunu istiyoruz, şunu amaçlıyoruz.” şeklindeki ifadelerine tanık olunmuştur.

Alt komisyon üyeleri olarak, getirilmek istenen kanuni düzenlemeye ilişkin bilgi ve açıklamaların, teklif sahiplerinden olması gerektiği ve içinde bulunulan durumun AKP’nin yasama tekniğine gösterdiği özeni ifade ettiği vurgulanmıştır. Kuşkusuz, yasama usulünde böylesi yollara başvurmak şık olmadığı gibi, bizzat kanun teklifi sahiplerini de pek çok hüküm görüşülürken zor durumda bırakmaktadır.

Teklifin içeriği ve esaslarına gelindiğinde ise, alkollü içki satışı ve tüketimine ilişkin hükümlerin bu Teklifin en çarpıcı yönleri olarak basına yansıdığını görmekteyiz. Zira Teklifteki düzenlemelerle alkollü içkilerin satışı ve tüketimine ilişkin yasaklar iyice genişletilerek, alkol satışı, tüketimi neredeyse fiilen imkansız hale getirilmek istenmektedir.

Burada öncelikle belirtilmesi gereken husus Teklifin hükümlerinden ziyade zihniyettir. Teklifin zihniyeti istemediği bir yaşam tarzını örtülü veya dolaylı yollarla ortadan kaldırmaya yönelik yasakçı, dayatmacı anlayıştan ibarettir. Böyle bir anlayışa iştirak etmek demokrasi adına mümkün değildir.

Alkol kullanmamak, alkol kullanımına her türlü yasak getirme hakkını vermemektedir. Elbette ki, devlet anayasal görevinin gereği olarak gençlerimizi kötü alışkanlıklardan koruyacaktır. Ancak bu koruma ödevi insanlara yaşam tarzı dayatma arzusunun kamuflajı haline getirilmemelidir.

AKP İktidarının bugüne kadar alkol satışı ve tüketimine ilişkin olarak vergi artışından tutun, sınırlama getirmesine kadar yaptığı tüm bu düzenlemeler, topluma tek tip bir yaşam tarzı empoze etmenin birer aracı olmuştur. AKP İktidarı bu çizgisiyle yasalar ve yasaklar eliyle toplumsal yaşamı belirlemek isteyen, onu istediği gibi dizayn etme arzusundaki bir iktidar görüntüsü çizmektedir.

Tarihsel olarak baktığımızda, bu coğrafyanın kültürünü de, mayasında bulunan hoşgörü ve saygı anlayışı çerçevesinde, farklılıklar ve çeşitlilikler rahatsızlık kaynağı değil, zenginlik olarak görülmüştür. Oysa topluma tek tip bir yaşam tarzı dayatmak, bunu yaparken sayısal çoğunluğa güvenmek köhne, devri geçmiş zihniyetlerin yanlış ve zamanın ruhuna aykırı heveslerinden başka bir şey değildir. Artık günümüz iktidar anlayışında çoğunlukçuluk dönemi bitmiş, çoğulculuk dönemi başlamıştır. Bugün artık çoğunluğun talepleri kadar azınlığın tercihleri de dikkate alınmakta, gözletilmektedir.

Bireysel hak ve özgürlüklere saygı, günümüz dünyasının olmazsa olmazıdır. Nasıl ki hiç kimse içki içmeye zorlanamaz ise, aynı şekilde hiç kimse içki içmemeye de zorlanamaz. Aksi halde sizin ortadan kaldırdığınız şey içki değil, bireyin özgür iradesi olacaktır.

Burada dile getirilmek istenen mesele alkol tüketilip tüketilmemesi değildir, bireysel hak ve özgürlüklere müdahale edilmesidir. Kesinlikle “herkes alkol tüketsin, her yerde alkol satılabilirsin, gençler içecek olarak alkollü kullansın” yaklaşımı değildir. Alkolün zararı yaşam tarzı dayatmasının kılıfı olmamalıdır ki, meselenin özü budur.

İşte böylesine sıkıntılı bir zihniyet ve yaklaşımla hazırlandığı anlaşılan alkol düzenlemesine ilişkin hükümleri ele aldığımızda da teşhisimizin ne kadar doğru olduğu anlaşılmaktadır. Zira Teklif orijinal haliyle yasalaştığında, alkollü bir içki indirimli dahi satılamayacak, günlük hayatta kişiler arasında hediye konusu dahi olamayacak, her türlü spor faaliyetinin bulunduğu alan yasak alana dönüşecek, halihazırda alkollü içki satışı ve sunumuyla iştiغال eden işletmeler kapılarına kilidi vuracak, kısacası alkollü içki üreticisi de tüketicisi de yaşam hakkı bulamayacaktır.

Alt komisyon aşamasında gerek muhalefet partilerinin, gerekse de sektör temsilcilerinin bırakınız bireysel hak ve özgürlükler, günlük yaşam gerçekleri ve ticari hayatın gerçeklerine yönelik olarak Teklif metnine getirdiği pek çok eleştiri karşısında ne Teklif sahibi arkadaşlar, ne de Teklifin gizli ve asıl sahibi görüntüsü çizen bürokrasi tatminkar yanıtlar verememiş, çoğu kez eleştirilere hak vererek bazı hükümler değiştirilmiştir. Bu bağlamda, alt komisyon çalışmalarının demokratik, katılımcı ve mümkün olduğu kadar uzlaşması geçtiğini özellikle vurgulamak gerekmektedir.

Getirilmek istenen düzenleme karşısında yapılan haklı, tutarlı ve gerçekçi öneriler neticesinde Teklifi sorunlu birçok alanı biraz olsun düzeltilmiş, mümkün olduğunca ve AKP kulak verdiğince makul hale getirilmiştir. Büyük çaba ve emekler sonucunda yürütölen çalışmalarımızın maalesef dikkate alınmadığı bazı sorunlu alanlar da hala Teklif metninde mevcudiyetini korumuştur.

Teklifte alkollü içkilerin her türlü reklam ve tanıtımı yasak hale getirilmişti. Böylesi bir durum o kadar geniş bir alanı yasaklamaktaydı ki bir firma ürettiğı ürünü kendi bayilerine dahi tanıtamayacak duruma gelmekte, alkollü içeceklerle yönelik fuarlar dahi yasaklanmaktaydı. Yapılan değişiklikler ile reklam ve tanıtım yasağı “nihai tüketicilere” yönelik bir yasak olarak hafifletildiğı gibi, ulusal ve uluslararası ihtisas fuarları kapsam haricinde tutulmuştur.

Yine Teklife göre alkollü içkiler hiçbir şekilde hediye edilemeyeceğı gibi, indirimli satılamayacaktı. Bu katı, insanların günlük hayatına bu denli karışan ve de ticari hayata aykırı düzenleme de hafifletilmiştir. Hediye yasağı alkollü içecek üreten firmalarla sınırlanırken, indirimli satış yasağı gibi ticari hayatla ve özgürlüklerle ters olan hüküm ise çıkarılmıştır. Ancak maalesef firmalara yönelik kendi ürettiğı ürünü promosyon, eşantıyon olarak dağıtamamaya dair katı yasak mevcudiyetini korumaktadır.

Teklifte yer alan ve kendisine içki satışının ve sunumunun yasaklandığı “çocuk” ibaresi ise “çocuk” kelimesinin hukuki karşılığının ne olduğuna ilişkin tartışmalar nedeniyle, doğru bir yaklaşımla 18 yaşını doldurmamış kişi olarak değiştirilmiş olmakla birlikte, içki satışının yapıldığı yerler ile örgün eğitim kurumları ve dershaneler, öğrenci yurtları arasında kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklığın bulunması zorunlu tutulmuştur. Oysa örgün eğitim üniversiteyi de kapsamaktadır. Yine öğrenci yurdu üniversite öğrencilerine de yönelik olabilecektir. Dershaneden kasıt nedir, belirsizdir. Örneğin KPSS’ye hazırlık dershanesine üniversite mezunları gitmektedir. Dolayısıyla Teklifin ana amacı her ne kadar 18 yaşının doldurmamış olanlara içkinin özendirilmemesi, onların içkiden uzak tutulması ise de bu tür hükümlerle yasaklar, 18 yaşından büyük olan üniversite öğrencilerine hatta üniversite mezunlarına dahi uzanmaktadır.

Teklifte 18 yaşını doldurmamış kişilerin alkollü içkilerin üretiminde, pazarlanmasında ve satışında istihdam edilemeyeceğine yönelik kapsamlı yasak, eğitim amaçlı çalışmaların kapsam dışına çıkarılması suretiyle daha makul hale getirilmiştir. Böylelikle örneğin, turizm otelcilik lisesinde öğrenci olan birinin eğitim faaliyeti yasak kapsamı dışına çıkmıştır.

Teklifte yer verilen bir diğer hüküm ise Türkiye’de üretilen veya ithal edilen alkollü içkilerin ambalajları üzerine, alkol ürünlerinin zararlarını belirten Türkçe yazılı uyarılar veya mesajlar konulmasıydı. Oysa Türkiye’de üretilen her ürün iç pazara sunulmadığından, dış piyasaya da arz edilebildiği için ihraç amaçlı üretilenler kapsamın dışına çıkarılmıştır.

Teklifte yer alan “Alkollü içkilerin sunum izni verilen yerlerde açık olarak tüketilebileceği ve dışarıda tüketilmek üzere alkollü içki satışı yapılamaz.” Hükmü çok muğlak ve geniş bir yasak alanını ifade etmekteydi. Zira “dışarıda” tüketilmek üzere alkol satılamaz dendiği zaman “dışarı” kelimesi hemen her yeri kapsamaktadır. Ayrıca kimi işletmeler, dükkanlarının önüne belediyeden izin alarak, masalar koymuş, buraları da kullanmaktadır. İşte alt komisyonda “dışarıda” ibaresi tesis sınırları dışında şeklinde değiştirilerek bu sakıncaların önüne geçilmiştir. Böylelikle kendi işletmesinin önüne, örneğin kaldırılma masa koyan bir firma faaliyetine devam edebilecektir.

Teklifte öğrenci yurtları, sağlık hizmeti verilen yerler, spor faaliyetinde bulunulan yerler, her türlü öğretim ve eğitim kurumları, kahvehane, kıraathane, pastane, bezik ve briç salonları ile akaryakıt istasyonlarının mağaza ve lokantalarında alkollü içkilerin satışı yapılamayacağı yönündeki düzenlemeler çok kapsamlı ve geniştir. Spor faaliyeti dendiği zaman oturduğu apartmanın altında spor tesisi bulunan biri açısından içki kullanmak yasak hale gelmekteydi. Bu eleştiri ve uyarılar çerçevesinde düzenleme “spor kulüplerinin spor müsabakası yapılan yerleri (vip locaları hariç)” şeklinde değiştirilmiştir. Ayrıca, her türlü eğitim ve öğretim kurumu dendiği zaman işin içine üniversiteye hazırlık dershanesinden tutun sürücü kursuna, dikiş kursundan mesleki eğitim kurslarına kadar geniş bir yasaklama alanı ortaya çıkmaktadır.

Teklifte ve alt komisyon çalışmalarında AKP, ısrarla içki satış ruhsatının mülki idareler tarafından verilmesini savunmuştur. Alkollü içki satmak isteyen bir kişi belediyeden işyeri açma ruhsatı alacağı gibi, içki ruhsatı için de valilik/kaymakamlığa gidecektir. Oysa şu an işyeri açma ruhsatını belediyeden alan bir kişi içki satmak için Esnaf odasından, ticaret odasından içki ruhsatını alabilmektedir. Zira içki satış ruhsatı verme konusunda yetkili olan Tütün ve Alkollü Piyasalar Düzenleme Kurumu, mevcut mevzuatın kendisine verdiği yetkiye dayanarak Odalarla anlaşma yapmıştır. Ve komisyon görüşmeleri sırasında gerek Kurumun gerekse de Oda temsilcilerinin ifadesinden şu anki sistemde hiçbir sorun olmadığı, işlerin iyi ve sorunsuz bir şekilde yürütüldüğü anlaşılmıştır. Buna rağmen AKP’li üyeler, ısrarla ruhsatın mülki idare tarafından verilmesini talep etmektedir.

Böylesi bir durum karşısında bu ısrar akıllara tek bir şey getirmektedir ki o da, Hükümetin emrindeki vali ve kaymakamlar vasıtasıyla içki satış ruhsatlarının verilmemesini sağlamak arzusudur. Yani AKP çoğu zaman yaptığını yine tekrarlamakta, zihnin arkasındaki asıl amacı hayata geçirmek için kendine yapay yollar yaratmak istemektedir.

Teklifteki düzenlemelerden biri içki satışının yapıldığı yerler ile örgün eğitim kurumları ve dershaneler, öğrenci yurtları arasında kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklığın bulunması zorunluluğudur. Bu son derece katı ve geniş yasağa ilişkin tek olumlu yön, turizm belgeli işletmelerin bu kapsam dışında tutulmasıdır. Zira aksi halde ülkenin turizm potansiyeli darbe alacağı gibi, turistik tesislere yatırım yapan, orada çalışan kişiler ciddi anlamda mağduriyet yaşayacaktır.

Bununla birlikte, bu uygulama hala mağduriyet yaşatmaya fazlasıyla elverişlidir. Alt komisyon çalışmalarındaki ısrar ve hassasiyetlerimiz sonucunda, her ne kadar “yüz metre kuralı” şu an itibarıyla ruhsat almış işletmeler açısından uygulanmayacak olması sağlanmış ise de, bu yasak ilk fırsatta söz konusu işletmeler açısından da uygulanmak istenmektedir.

Örnek ile değinmek gerekirse, şu an itibarıyla mevcut bir alkollü içki satışı yapan tesisin yanına 2 yıl sonra bir eğitim/öğretim kurumu açıldığında durumu Teklifin ilk halinde muğlakken, getirilen düzenleme ile işletme sahibi devam ettiği sürece ruhsatının geçerli olacağı anlayışı benimsenmiştir. Ancak bu yeterli değildir. Zira bu işletme sahibi kişi, işletmesini eşine, çocuğuna, ortağına veya üçüncü bir şahsa devrettiğinde tesisin içki satış ruhsatı, kendisinden sonra açılan o eğitim kurumu nedeniyle iptal olacaktır. Yani örneğin, alkollü içki de sunan bir restoranı 3 milyon TL vererek alan şahıs, 2 yıl sonra dükkanı devretmek istediğinde yeni malik orada içki satışı/sunumu yapamayacaktır. Böyle bir durum o vatandaşın yatırımlarının, emeğinin, parasının buhar olmasıdır. İşte bu tip mağduriyetlerin önlenmesine yönelik görüş ve önerilerimiz AKP’li üyeler tarafından kabul edilmemiştir. Üstelik 100 metre yasağına esas alınan kurum kapsamının genişliğine bakıldığında mağduriyetlerin yaşanması fazlasıyla olası hale gelmektedir.

Teklifte, uyarı mesajlarını taşımayan alkollü içkilerin satışa arz edilemeyeceği ve hiçbir şekilde tanıtım, reklamının yapılamayacağı hükümleri yer almış ancak bunlara dair geçiş dönemleri öngörülmemiştir. Teklif metnine göre yasa yürürlüğe girdiği gün önceden üretilen ve doğal olarak üzerinde uyarı mesajları yer almayan içkiler satılamayacak, alkollü içki firmalarının yaptırdığı ve belediyeye vergisini ödeyerek astırdıkları tabelalar hemen indirilecekti. Zira herhangi bir zaman tanınmamaktaydı. İşte alt komisyon çalışmalarında gerek firmalara, gerekse de satıcılar bu yasaklara adaptasyon açısından süre tanınarak geçiş dönemi öngörülmüştür.

Yine Teklif ile özel aracı kullanırken sigara içmenin men edilmesi gibi sigara yasağının kapsamı genişletilerek, yasağa uymamanın yaptırımları yeniden belirlenmiştir. Teklifte elektronik sigaranın da kapalı alanlarda içilemeyecek olması hükmü de yer almış ancak itirazlarımız üzerine metinden çıkarılmıştır. Zira elektronik sigara Sağlık bakanlığınca zaten tamamen yasak olup, bir nevi yok hükmündedir. Eğer bazı alanlarda elektronik sigaranın da içilemeyeceği hükmü yasalarsa elektronik sigara bir yasada yer bulmak suretiyle meşrulaşacağı gibi, diğer alanlarda tüketimi de dolaylı olarak yasal hale gelecektir.

Alkollü içki ve sigara kullanımı dışında Teklifte birbiriyle ilgisiz pek çok hüküm daha bulunmaktadır. Bürokrasiden sipariş edilmiş görüntüsü çizen bu hükümlerin bir kısmı ciddi yanlışlık ve eksiklikler içermektedir. Şöyle ki:

Teklifin 1. maddesi ile Kefalet Sandığı yönetim kurulu başkan ve üyelerine, 5917 sayılı Kanun öncesi (25/6/2009 öncesi) bu görevleri nedeniyle yapılan ödemelerden dolayı bu kişilere ve sorumlulara hakkında borç çıkarılmaması ve çıkarılmış olan borç tutarlarının tahsilinden vazgeçilerek borç takibi işlemine son verilmesi öngörülmektedir.

Kefalet Sandığı, Maliye Bakanlığının bağlı kuruluşu olup, Bakanlıkta görevli yöneticilerden Maliye Bakanınca seçilen üç kişiden oluşan idare heyeti tarafından yönetilmektedir. 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunla Kefalet Sandığı Kanununun 1 inci maddesinde yapılan değişiklik yapılmış ve sandığın başkan ve üyelerinin kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu başkanı ve üyeleri için Yüksek Planlama Kurulu tarafından belirlenen aylık ücretten aynı şekilde yararlandırılacağı hükme bağlanmıştır. Ancak 2009 öncesi dönemler için sandığın Başkan ve üyelerine yapılan ödemelerin ise kanuni dayanağı olmayıp, 2489 sayılı Kefalet Kanununa dayalı olarak çıkarılan nizamnameye göre ödeme yapılmıştır.

Bu durumun Sayıştay tarafından tespit edilmesi ve ilgililere borç çıkarılması üzerine bu maddeyle borç ve takip işlemlerinden vazgeçilmesi düşünülmektedir.

Maliye Bakanlığı gibi bir kurumun mantık olarak doğru olabilse de, kanunda açıkça yer almadığı halde çıkarılan bir nizamnameye dayanarak, emsal esasına göre sandık yöneticilerine ödeme yapmış olması ilginç olduğu gibi, bu durumun Sayıştay tarafından tespiti sonrası böyle bir düzenlemeye gidilmesi de o kadar ilginçtir. Evet, angarya anayasal olarak yasaktır ve söz konusu yöneticilere fiilen yerine getirdikleri hizmetleri ve üstlendikleri yönetim sorumluluğu karşılığı olarak ödeme yapılması gerekir. Ancak yapılacak her ödemenin de açık bir kanuni dayanağı olmalıdır. Eğer yoksa da yapılması gereken ilgililerin cezalandırılması iken Teklif ile bu olayın üstü kapatılmakta ve ilgililere af getirilmektedir.

Af düzenlemesi getirilmek isteniyor ise bunun yeri elbette ki, Plan ve Bütçe Komisyonu değil; Adalet Komisyonudur. Teklif edilen maddenin bu yönüyle Komisyonumuzla ilgisi bulunmamaktadır. Bu sebeple söz konusu maddenin Teklif metninden çıkarılmasına yönelik olarak vermiş olduğum önerge ise kabul edilmemiştir.

Teklifin 11. maddesi ile bankaların şube açılışlarında şubenin açıldığı ay kesri tam ay sayılmak suretiyle takvim yılının kalan ay süresine isabet eden harç tutarının alınmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Düzenleme ile bankaların açtıkları şubeler için ödeyecekleri yıllık harçların, şubenin açıldığı ay dikkate alınarak tahsil edilmesi esasına geçilmektedir. Böylelikle şube açıldıktan sonraki dönem için harç alınması sağlanmaktadır ki bu düzenleme doğru ve adil bir düzenlemedir. Zira bankalar ne zaman açarlarsa açsınlar şubeleri için tüm yılın harcını ödediklerinden, çoğu zaman şube açmaktan kaçınmakta ve şube açılışlarını da geciktirerek, birkaç ay bekleterek yıl sonlarını atlatmayı tercih etmektedir. Bu düzenleme ile artık bunlara gerek kalmayacak, harç da daha hakkaniyetli tahsil edilecektir.

Bununla birlikte, doğru olan bu düzenleme kendi içinde tutarsız ve eksiktir. Tutarsızdır çünkü bankalar şubeleri için açıldığı aya göre harç ödeyecekken Merkezleri için ay esaslı dikkate alınmayacaktır. Örnek verilecek olursa; X bankası Kasım ayında şube açarsa 2 aylık harcı, yıllık harcın altıda birini ödeyecektir. X bankası Kasım ayında kurulduğunda ise yıllık harcın tamamını ödeyecektir. Kanımca bu tutarsızlığın sebebi banka merkezleri için alınan harcın yüksekliğidir. Ama ne olursa olsun tutarlı olmanın getirisi daha büyüktür.

Yine, düzenleme eksiktir çünkü banka şubesi açıldığı aya göre yıllık değil aylık harçlandırılırken ve bu doğruyken örneğin bir özel okul, özel dersane, sürücü kursu, mali müşavirlik ofisi ve daha pek çok bu konumdaki mükellef ne zaman faaliyete başlarsa başlasın harcı yıllık olarak tam ödeyecektir. Bu açıdan banka şubeleri için getirilen bu doğru düzenlemeyi tüm yıllık harçları kapsayacak şekilde genişletmek adaletin gereğidir.

Bu çerçevede, tüm yıllık harçlarda faaliyet geçilen, işlemin yapıldığı ay dikkate alınarak tahsil edilmesi esasına geçilmesine ilişkin olarak tarafımca önerge verilmiştir. Zira banka şubelerine ilişkin bu harç uygulamasının diğer yıllık harca tabi iş ve işlemler için de uygulanması adil ve doğru olacaktır. Bu şekilde hem Bankaların şubeleri ve merkezleri için, hem de özel okul, özel dersane, sürücü kursu, mali müşavirlik ofisi gibi diğer iş ve işlemlerde harç uygulaması adil hale getirilecektir. Ancak önerge AKP’li vekillerin oylarıyla reddedilmiş, böylelikle AKP doğru bir düzenlemeyi sadece bankalar için yapma yolunu seçerek, vatandaşlarımızı ise kapsam dışında bırakmayı tercih etmiştir.

Teklifin 12. maddesi ile Diyanet İşleri Başkanlığının kuruluş kanununda değişiklik yapılarak, Kur’an kursu, yurt ve pansiyonların iase ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibarıyla düzenleme işinin Başkanlık Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri arasına alınmaktadır. Böyle bir düzenlemenin sadece Kur’an kursu, yurt ve pansiyonlarına değil, devlet olarak topluma faydalı diğer faydalı kurslara veya faaliyetlere ilişkin yurtlara yönelik olarak bu desteklerin hayat geçirilmesi gerekmektedir. Örneğin, bu olanaklar yükseköğretim öğrencileri için de sunulmalıdır. Toplumsal fayda ve gereklilik açısından çok yönlü değerlendirme yapmak gereği bulunmaktadır.

Teklifin 14. maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda değişiklik yapılarak, bakanlıklarda ve bağlı kuruluşlarda daire başkanı ve grup başkanı kadrolarında bulunanların ek göstergeleri, amirleri oldukları kariyer uzmanların ek göstergeleri ile (3600) eşitlenmektedir.

Bu düzenleme doğrudur, geç kalınmıştır hatta. Zira kariyer uzmanların ek göstergesi haklı olarak 3600 iken, onların amiri konumundaki bir daire başkanının ek göstergesini 3000’de tutmak doğru değildir. Ancak bu doğru düzenleme de eksiktir. 3600 ek gösterge kamuda görev yapan hukuk müşavirlerine de, avukatlara da verilmelidir. Nitekim bu yönde bir düzenleme içeren önergem yine AKP’li milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiş, hukuk müşavirleri ve avukatlara 3600 ek gösterge fazla görülmüştür.

Teklifin orijinal halinde yer alan ve muhalefet partilerince desteklenen Yüzüncü Yıl Üniversitesinde kullanılmak üzere 300 adet öğretim elemanı kadrosu ihdas edilmesine yönelik hüküm ise Tekliften çıkarılmıştır. Görülmüştür ki, ne bu maddenin niçin konulduğu ne de üniversitenin ihtiyaçları bilinmektedir.

Oysa üniversitelere kadro ihdası doğru bir düzenleme olup aynı zamanda aciliyet göstermektedir. Zira Yükseköğretim Kurulu verilerine göre üniversitelerimizin, acil olarak 30 bin akademisyene ihtiyacı bulunmaktadır. Başta Yüzüncü Yıl Üniversitesi olmak üzere, hangi üniversitenin ne kadar kadro ihtiyacı varsa onlar karşılanmalı talebimiz bu konunun bir bütün olarak, tüm üniversiteleri kapsayan bir düzenleme ile daha sonra çözüleceği gerekçesiyle reddedilmiş ve madde Tekliften çıkarılmıştır. Bu maddenin serencamı da Teklifin hazırlanış özenini göstermiştir.

Teklifin ilk halinde 19. olarak yer alan düzenleme ise ilgili mevzuat değişmeden önce işe başlamış vergi inceleme elemanlarının TÜRMOB tarafından yapılan normal Yeminli Mali Müşavirliği sınavı ile değil, yine TÜRMOB tarafından yapılacak özel bir sınav ile YMM olmasını sağlamaya yöneliktir.

Vergi inceleme elemanları, vergi müfettişleri meslekte geçirdikleri 10 yılın sonunda doğrudan YMM olabiliyorken, 26/7/2008 tarihli ve 5786 sayılı Kanunla bazı meslek mensuplarına daha önce tanınmış olan yeminli mali müşavirlik sınav muafiyeti kaldırılmış, YMM olabilmek için bu kişilerin de mali müşavirleri gibi sınava tabi olması esası getirilmiştir. Ancak mesleğe girdikleri an itibarıyla sınavsız YMM olabilecek kişilerin sınavla YMM olabilmesi bir mağduriyet veya hak kaybı olarak değerlendirildiğinden, 26/7/2008 öncesi işe girmiş vergi müfettişleri için özel sınavla YMM'lik yolu açılmıştır. Teklif ile bu konudaki ikinci düzenleme yapılmak istenmiştir. İlki yine 5786 sayılı Kanunun geçici 9. Maddesiyle 2008 yılında getirilen ve sınavı Maliye Bakanlığınca yapılan bu düzenleme maddeyle yenilenmekte, böylelikle 2008 yılında yapılan özel sınava giremeyenler, o sınavı geçemeyenler de dahil olmak üzere mesleğe girdiğinde sınavsız YMM olabilecek herkese özel sınavla YMM'lik yolu açılmaktadır. Ancak mesleğe yardımcılıktan girmeyen ve yeterlilik sınavı vermeyen vergi müfettişleri, daha önceki gibi bu maddenin dışında tutulmaktadır.

Ancak 2008 yılında yapılan bu düzenlemeye ilişkin olarak 15.11.2011 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 2011/81 sayılı Kararında :

Kazanılmış hak tartışmalarına ilişkin olarak , “3568 sayılı Kanun’un Geçici 9. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte vergi inceleme yetkisini almış ve mesleki yeterlik sınavını vermiş ve 10 yıllık süreyi tamamlamış olanlar için yeminli mali müşavirlik sınav şartı aranmamakta ve bu kişilerin kazanılmış hakları korunmaktadır. Vergi inceleme yetkisini almış olmakla birlikte mesleğinde 10 yılını doldurmamış olanlar için ise kazanılmış herhangi bir haktan söz edilemeyeceğinden kural hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturmamaktadır.” denilmiş,

Yine sınavı Maliye Bakanlığının yapmasına ilişkin olarak da, “Merkezi idarenin, kamu kurumu niteliğindeki bir meslek kuruluşu olan TÜRMOB’un yerine geçerek, vergi inceleme yetkisini almış ancak 10 yıllık süreyi tamamlamamış olan kişiler için yeminli mali müşavirlik sınavı yapması, idari ve mali denetim kapsamına girmemektedir. Bu durum, denetimin ötesinde, merkezi idarenin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunun yerine geçerek faaliyet göstermesi anlamına gelmektedir. Bu nedenlerle bazı kişilerin gireceği yeminli mali müşavirlik sınavının idari ve mali denetim yetkisini aşacak biçimde merkezi idare içerisinde yer alan Maliye Bakanlığı’na verilmesi Anayasaya aykırıdır” denilmiştir.

Kısacası, Anayasa Mahkemesi, oybirliği ile aldığı söz konusu kararı ile 2 hususa açıklık getirmiştir.

1- YMM'lik için sınav muafiyetinin kaldırılması 2008 itibarıyla 10 yılını doldurmuş vergi inceleme elemanları için kazanılmış hak değildir.

2- Özel YMM'lik sınavını yapması gereken TÜRMOB’dur. Sınav TÜRMOB’un görev ve yetki alanındadır, onun işidir. Aksi durum yani sınava Maliye Bakanlığının katılması İdarenin yetkisini aşmasıdır.

Anayasa Mahkemesi kararı bu iken alt komisyon çalışmalarında önce kazanılmış hak tartışması yapılmış, kazanılmış hak olmadığının açıkça ortaya konması durumunda ise mahkeme kararının yerine getirildiği, sınavı TÜRMOB’un yapacağı şeklinde bir açıklama getirilmiştir. Evet, Teklif metnine göre sınav TÜRMOB tarafından yapılacaktır ancak sınava ilişkin tüm usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenecektir. Yani aslında sınavı yine Maliye bakanlığı yapacak, TÜRMOB’a da bir nevi gözetmenlik görevi verecektir. Yapılmak istenen Anayasa Mahkemesi kararının gereğinin yerine getirilmesi değil, kelime oyunu ile kararın etrafından dolanarak dilediğini hayata geçirmektir.

Nitekim bu konudaki yetkili ve sorumlu kuruluş olan TÜRMOB da özel sınava karşı çıkmış, insanlar yıllardır tek dersten dolayı YMM olamaz iken ikinci bir özel sınavı camiaya izah edemeyeceğini belirtmiş ve Odanın sınavları sonucunda 20 yıl boyunca yaklaşık 900 kişi ancak YMM olabilmişken, Maliye Bakanlığının yaptığı özel sınavla, bir çırpıda 924 kişinin YMM hakkı elde ettiğine ilişkin çarpıcı bir bilgi paylaşmıştır.

Bu hususlara ilişkin hukuki, haklı ve ahlaki itirazlar bazı AKP'li üyeler tarafından da görülünce özel sınav getirilmesine yönelik madde metninin Tekliften çıkarılması uzun tartışmalar sonucunda kararlaştırılmıştır.

Teklifin 26. maddesi ile mülga 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu hükümlerine göre yapılan uygulamalar nedeniyle kendilerinden kamulaştırılan ancak kamulaştırma bedelleri maliklerine ödenmeyen arazilerden uygulayıcı kuruluş tarafından dağıtılmayan, tahsis edilmeyen, satılmayan veya bu Kanun amaçlarında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulmayanlar; eski malikleri veya kanuni mirasçıları tarafından fiilen kullanılması uygulayıcı kuruluşun teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca da uygun görülmesi halinde, bu Bakanlığın talebi üzerine yetkili tapu müdürlüğünce ilgilileri adına tescil edilmesi öngörülmektedir.

Bu düzenleme ile kamulaştırılmış taşınmazlar ya sahibine iade edilecek, ya da taşınmaz üçüncü birine devredilmişse iade yerine taşınmaz bedeli olarak vatandaşa eşdeğer arazi verilecektir. Böylelikle, Devlet aleyhine açılacak davalar nedeniyle büyük miktarlarda tazminat ödenmesinin önüne geçilmesinin ve halkın mağduriyetleri giderilebilmesi amaçlandığı anlaşılmaktadır. Ancak madde metninde yer alan “Maliye Bakanlığınca uygun görülmesi halinde” ibaresi tüm bu işlemlerde takdiri kanunda hiçbir kriter ve husus sayılmadan Maliye Bakanlığınca bırakmaktadır ki bu doğru bir yasama tekniği değildir. Kanun koyucu olarak Maliye Bakanlığının bu kadar geniş bir yetki kullanmasına olanak sağlamak yasamanın işlevini yürütmeye vermek anlamını taşıyacaktır.

Teklifin 26. maddesiyle düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurul Başkan ve üyelerine, kendi mevzuatında yer alan kısıtlamalara bağlı olmaksızın kurumun görev almayla ilgili olmamak kaydıyla kamu kurum ve kuruluşları ile sermayesinin yarısından fazlası devlete ait kurum ve kuruluşlarının yönetim kurulu, denetim kurulu ve danışma kurulu üyeliği görevleri ile komisyon, heyet, komite ile benzeri organlarda görev verilebilmesine ve bu görevlerinden dolayı ilgili mevzuatında öngörülen tutarda ödeme yapılmasına imkan sağlanmaktadır.

Bu düzenleme son derece sakıncalı ve yanlıştır. Düzenleyici ve denetleyici kurumların en büyük özelliği bunların özerk olmasıdır. Özerklikten murat edilen ise bu kurumların bağımsız ve tarafsız olarak görev yapabilmesini sağlamaktır. Ancak bu düzenleme ile bu özerklik zedelenmektedir. Örneğin bir başkan veya üye yönetim kurulu üyesi olduğu bir kurumun dosyası önüne geldiğinde ne karar verecektir? Tarafsızlığını ve bağımsızlığını ne kadar koruyabilecektir?

Bu çerçevede, söz konusu başkan ve üyelerin yetersiz özlük haklarının düzeltilmesi gerektiğini ısrarla vurgulamakla birlikte, bunun yolunun böyle bir düzenleme olmadığını belirtmek suretiyle maddenin teklif metninden çıkarılmasına ilişkin olarak verdiğim önerge reddilmiştir. Maalesef AKP İktidarı, bugüne kadarki uygulamalarından anlaşıldığı üzere sevmediği bu regülasyon kurumlarına önemli bir darbe daha vurmanın eşliğinde bulunmaktadır.

Teklifin 30. madde ile cep telefonundaki maktu özel tüketim vergisi uygulaması 10 yıl daha uzatılmaktadır. Cep telefonunda ötv oranı halihazırda %25 olup, hesaplanan vergi 100 TL'nin altına düşerse telefon başına asgari olarak 100 TL vergi alınmaktadır. İşte bu asgari taban tutarın uygulamasını 2013 sonundan 2023 sonuna dek uzatılmaktadır.

Ülkemizde vergi gelirlerinin üçte ikisini harcama üzerinden alınan dolaylı vergiler oluşturmaktadır. Toplanması kolay ama adaletsiz olan bu vergiler vatandaşların temel ihtiyaçlarında bile büyük mali külfetlere yol açmaktadır.

Bu çerçevede, cep telefonlarındaki asgari maktu vergi uygulamasının uzatılması yerine 1/7/2013 itibarıyla sonlandırılması için tarafımca komisyona önerge verilmiştir. Nitekim, nispi vergi uygulaması kapsamında pek çok cep telefonundan alınan ötv tutarı 100 TL’nin üzerinde olup, vergisi bu tutarın altında olan cep telefonlarını tercih eden vatandaşlardan daha fazla vergi talep etmek hakkaniyetli olmayacaktır. Ancak AKP, bir kez daha vatandaşın değil, kolay vergi toplamanın yolunu seçmiş olup, bu durum vergi gelirlerinin üçte ikisini oluşturan dolaylı vergilerden vazgeçilmeyeceğinin bir başka örneğidir.

Teklifin 33. maddesi ile gençliğe ve topluma zarar veren bütün zararlı alışkanlıklarla mücadele etmek amacı ile merkezi İstanbul’da olan (ilk halinde merkez Ankara olup, önerge ile değiştirilmiştir.) Türkiye Yeşilay Cemiyeti adında Vakıf kurulmaktadır. Yeşilay Derneğinin yanında bir de vakıf oluşturulmakta ve bu Vakıf, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara tanınan vergi ve harç istisnalarından yararlandırıldığı gibi, sadece Kızılay’a tanınmış olan bağış ve yardımların tamamının gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerindeki gelir ve kazançlardan indirilebileceği avantajı sağlanmış, hatta Vakfa Sağlık Bakanlığı bütçesinden ödenek aktarımı yapılması öngörülmüştür.

Elbette ki, toplumda oluşan ve oluşabilecek kötü alışkanlıklarla mücadele edilmesi zaruri ve hayatidir. Bu anlamda Yeşilay Vakfının kurulması olumludur. Ancak olumlu bir düzenleme yaparken hakkaniyete dikkat edilmelidir. Zira tıpkı Yeşilay gibi kötü alışkanlıklarla mücadele etmek için kurulmuş onlarca dernek, vakıf ve üniversite organizasyonları varken bu alandaki bir kuruluşu seçerek tüm imtiyaz ve avantajları münhasıran ona vermek adil değildir. Hele ki kamudan ödenek ayrılması ise çok büyük bir imtiyaz olarak karşımıza çıkmaktadır. Kötü alışkanlıklarla mücadelede atılacak her adım desteklenmelidir. Bu mücadeleyi sürdüren her kuruluşa aynı mesafede yaklaşılarak, destek verilmesi hakkaniyetin gereği olduğu gibi, daha etkin ve başarılı sonuçlar verecektir.

AKP’nin hemen tüm tasarı ve tekliflerinde olduğu gibi, yine son dakikada teklif metninde yer almayan çeşitli konularda 8 madde Teklife eklenmiş, kendi ihtiyaçları doğrultusunda yeni maddeler eklenmesi için komisyonda bekleyen bazı kamu kurumlarına ise “bu kadarı yeter” fikrinden olsa gerek, olumlu yanıt verilememiştir. Bu durum plansız, özensiz yasama faaliyetinin ayrı bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tüm bu açıklamalar ve gerekçelerden ötürü Teklif metnine, karşıoy kullanmaktayım.

Aydın Ayaydın

İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

2/1524 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında Muhalefet Şerhi

- 1 inci Madde: 2489 Sayılı Kefalet Kanununa eklenen geçici 4 üncü madde ile Kefalet Sandığı Yönetim Kurulu başkanı ve üyelerine 25.6.2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunla bu kanunun 1 inci maddesinde yapılan ödemeler nedeniyle bu kişiler ve sorumlular hakkında borç çıkarılamayacağı ve çıkarılmış borçların ise tahsilinden vazgeçilerek borç takibi işlemine son verileceği öngörülmektedir.

Bu madde bir af düzenlemesidir.

Af niteliğinde olan bu düzenlemenin Adalet Komisyonunun görüşü alındıktan sonra değerlendirilmesinde fayda bulunmaktadır.

- 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeler alkollü içkilerin üretimi, tüketimi, pazarlaması, satışı, reklam ve tanıtımı ile ilgili yasak ve ceza düzenlemelerini içermektedir.

Öncelikle ifade etmek isteriz ki, Anayasamızın 58 inci maddesinde belirtildiği üzere “Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.”

Bu kanun teklifinde sadece alkole ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Gençleri uyuşturucu maddelerden, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan, suçluluk ve cehaletten korumak için hiçbir düzenleme yoktur. Bu konularda hükümetin bir çalışması var mıdır, meçhuldür. Alkole ilişkin düzenlemeler de sadece yasak ve cezalar kapsamında ele alınmakta, bireysel temel hak ve özgürlükler kısıtlanmaya çalışılmakta, kanunun eğitim ve bilinç yönü tamamen ihmal edilmektedir.

Konunun sosyo-kültürel yönünden ve bireysel temel hak ve özgürlükler bağlamından kopararak sadece yasak ve cezalar kapsamında ele alınması düzenlemeyi sorunlu hale getirmektedir.

Anayasamızın 58 inci maddesinde gençleri alkol “düşkünlüğünden” korumaktan bahsedilmektedir. Oysa kanun teklifinde alkol düşkünlüğüne karşı hiçbir tedbir yoktur.

Bu düzenleme yürürlüğe girdikten sonra alkollü içkiler ile ilgili bilimsel makaleler yayımlamak dahi mümkün olmayabilir. Kitle iletişim araçlarıyla (televizyon, gazete, internet vd.) ve uluslararası ölçekte düzenlenen sektörel fuar ve organizasyonların haberi dahi yapılamayacaktır.

2 nci maddenin 2 nci fıkrasındaki düzenlemede ifade sorunu bulunmaktadır. Günümüzün ticari hayatının gereği ve gerçeği olarak ticari işletmeler, önceden belirledikleri fiyattan satamadıkları ürünlerin satışını sağlamak ve arttırmak için fiyatlarını indirebilmektedir. Bu haliyle fiyat indirimi dahi mümkün olmayabilecektir.

- Teklifin 3 üncü maddesindeki idari para cezalarının alt sınırı ile üst sınırı arasındaki makas çok açıktır. 5 binden 200 bin Türk Lirasına, 10 bin TL’den 500 bin TL’na kadar gibi. Alt sınır ile üst sınır arasındaki açıklığın azaltılmasında fayda bulunmaktadır.

Hükümet gençlerimizi alkolden yasaklama yöntemiyle koruma gayretindedir. Bu yöntem etkin olmayan bir yöntemdir. Yasaklar tarihin hiçbir devrinde istenmeyen bir davranışı önleyememiştir. Nitekim AKP’nin 10,5 yıllık yasaklarla anılan dönemi de benzer uygulamaların örneğini sergilemektedir.

Gençlerimizi alkollü içki kullanımından uzaklaştırmaya dair bugüne kadarki AKP uygulamaları tam tersi neticeler vermiştir.

AKP döneminde 15 yaş ve üzeri kişilerde, kişi başına saf alkol tüketimi 1 litreyi aşmıştır.

Özellikle ilköğretim öğrencileri arasında yapılan araştırmalarda öğrencilerin ilköğretimde yaşamı boyunca en az bir kez alkol kullananların oranının yüzde 15'in üzerine çıktığı tespit edilmiştir.

Ortaöğretim çağındaki öğrencilerimizde bu oran yüzde 50'ye ulaşmıştır. Üniversite öğrencilerimiz arasında ise alkol kullanma oranı yüzde 50'yi aşmıştır.

2003 yılında 505.474.070 litre olan alkol tüketimi 2010 yılında 1.060.077.456 litreye 2012 yılında ise yüzde 6,3 artarak 1.127.283.617 litreye ulaşmıştır.

Türkiye'de de Yeşilay'ın, yaptığı araştırmalara göre 2006 yılı itibariyle alkole başlama yaşı 11'e kadar düşmüştür.

15 yaş üzeri kişi başı saf alkol tüketimi 1-1,29 litre olmakla birlikte, ilköğretim öğrencileri arasında alkol kullananların oranı %15,4, ortaöğretimde yaşamı boyunca en az bir kez alkol kullananların oranı % 45-%50, son bir ayda en az bir defa alkollü içki içme oranı % 16,5, (erkeklerde % 31,5 ve kızlarda % 10,6) üniversite öğrencilerinde alkol kullanım yaygınlığı % 43,0-53,9 ve hâlen içenlerin oranı % 22,9'dur.

Bu rakamların ifade ettiği gerçek, AKP yönetiminde Türkiye'de gençlerimizin alkol kullanma oranının yükselmiş olmasıdır.

AKP gençlerimizin alkol kullanımına dair tespitleri eksik yapmaktadır. Nitekim gençlerimiz arasında alkollü içki reklamlarından etkilenecek bu içkileri tüketme meyline girenlerin oranı yok denecek kadar azdır. Gençlerimiz arkadaşlık, sosyal yapı, aile durumu, psikolojik nedenler gibi etkenlerle alkollü içki tüketimine meylenmektedir. Dolayısıyla sorunun çözümünü eğitim ve sosyal imkanların iyileştirilmesi olarak görmek gerekmektedir. AKP'nin yasakları bugüne kadar bir vitrinden öteye gitmemiştir. Bu kanun teklifinin de akıbeti farklı olmayacaktır.

Alkol düşkünlüğü, alkolizm bireysel sağlık ve yaşamı olumsuz etkilemekle birlikte toplumsal yaşamın sağlıklı bir şekilde devamlılığını da tehdit etmektedir.

Alkol alışkanlığı, alkolizm bireysel yaralanmalar, ruhsal ve davranışsal hastalıklar, gastrointestinal rahatsızlıklar, kanserler, kalp damar hastalıkları, immünolojik bozukluklar, akciğer hastalıkları, kas ve iskelet sistemi rahatsızlıkları, düşük doğum ağırlığı ve doğum öncesi hasarlar gibi 60 değişik hastalık ve rahatsızlığa neden olmaktadır.

Toplumsal anlamda ise toplum sağlığı ve bütünlüğünü tehdit eden durumlar görülmektedir. Trafik kazalarında ve boşanmalarda alkollü içki kullanımı önde gelen nedenler arasındadır.

Dünya Sağlık Örgütü verilerinde de trafik kazaları için risk faktörlerinin başında "alkollü araç kullanma" yer almaktadır. Bu sebeple trafik kazalarını azaltmak için sunulan önerilerin başında da "alkolle ilgili kanun ve yaptırımların düzenlenmesi" gelmektedir. Alkolün hiçbir evresi sürücülük için güvenli değildir.

Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Daire Başkanlığı verilerine göre 2003 yılından 2012 yılına trafik kazalarında yüksek oranda artışlar görülmüştür. 2003'te kaza sayısı 455 bin 637 iken 2012'de bu rakam 1 milyon 296 bin 636'ya yükselmiştir. 2012'de ölümlü ve yaralanmalı trafik kazası sayısı ise 134 bin 170'tir. Bu kazalardan 1.819'u (yüzde 1,35) alkollü olarak araç kullanmak sebebiyle gerçekleşmiştir. 2013 yılı Mart ayı itibariyle ise, ölümlü ve yaralanmalı 25 bin 723 trafik kazasının 505'i alkollü olarak araç kullanmak nedeniyle gerçekleşmiştir.

Uygulanan trafik cezalarında alkol kontrolü oranının yüksekliği de dikkat çekmektedir. 2011 yılında 119 bin 334 olan kontrol sayısı 2012’de yüzde 29,7’lik artışla 154 bin 787’ye yükselmiştir. Daimi veya geçici sürelerle geri alınan sürücü belgelerinin sayısının yıllara göre dağılımı verileri incelendiğinde 2003’te 76 bin 262 sayısına karşılık 2012’de bu rakam 137 bin 928’e yükselmiştir. Aynı dönemde aşırı hız nedeniyle sürücü belgelerine el konulanların sayısı 4 bin 391’den 173’e düşmüştür.

Anayasamızın 58 inci maddesi çerçevesinde hükümetin gençlerimizi sadece alkolden değil uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten de koruması gerekmektedir.

Uyuşturucu madde kullanımına ilişkin veriler gençlerimizin ve çocuklarımızın sağlığını ve toplumsal yaşamın devamlılığını olumsuz etkileyen önemli bir diğer unsur uyuşturucu madde kullanımıdır.

2011 yılında Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi tarafından öğrenciler arasında yapılan bir araştırmaya göre öğrencilerde herhangi bir yasa dışı bağımlılık yapıcı maddenin en az bir kere deneme oranı %1,5 olarak bulunmuştur.

Maddeyi ilk kez kullanma yaşı ise 10’a düşmüştür. Bununla birlikte uyuşturucu madde kullanımından tedavi gören en küçük kişi 13 yaşında olarak tespit edilmiştir.

Tedavi görenlerin %11,67’sinin maddeyi ilk kullanım yaşı 15 yaşından küçük, %34,67’sinin 15-19, %28,72’sinin 20-24, %12,56’sının 25-29, %5,38’inin 30-34 ve %6,99’unun ise 35-59 yaşları arasındadır. Diğer bir ifadeyle, uyuşturucu madde kullanımı nedeniyle tedavi gören kişilerin ilk kullanım yaşı gençlik dönemi olanların oranı yüzde 87,62’dir.

İlköğretim öğrencileri arasında esrar kullanımı yüzde 1,2, ortaöğrenimde ise yüzde 4’tür. Bağımlılar arasında sokak çocuklarının oranı yüzde 6, aileleri ile yaşayanların oranı yüzde 94’tür.

Bütün bu verilere rağmen iktidarın bu teklifte de yer almadığı gibi uyuşturucu madde kullanımı ile mücadele için herhangi bir irade açıklaması görülememektedir. Oysa bu konu alkol alışkanlığından daha önemlidir.

- Teklifin 11 inci maddesi ile, 492 sayılı Harçlar Kanununun (8) sayılı tarifesinin “XI-Finansal Faaliyet Harçları” bölümünde yer alan “(her şube ve her yıl için)” ibaresi “(her şube ve her yıl için, şube açılışında şubenin açıldığı ay kesti tam ay sayılmak suretiyle takvim yılının kalan ay süresine isabet eden harç tahsil edilir.)” şeklinde değiştirilmektedir.

Bu düzenlemeyi kabul etmek mümkün değildir.

Bilindiği gibi ülkemizde en karlı sektörlerden birisi de bankacılık sektörüdür. Buna rağmen harç uygulamasında bankacılığa bir ayrıcalık tanımak kabul edilemez bir durumdur.

Bu düzenleme vergilemenin eşitlik, genellik gibi ilkelerine aykırıdır.

Eğer harç alınmasında kıst süreler hesaplanacaksa, bu kural 492 sayılı Harçlar Kanununda belirtilen noter harçları, tapu ve kadastro harçları, pasaport, ikamet tezkeresi, gemi ve liman harçları, imtiyazname, ruhsatname ve diploma harçları, trafik harçları, iş yeri harçları gibi her türlü harçlar için de getirilmelidir.

- Teklifin 13 üncü maddesinde; mülkiyeti kamu kurum ve kuruluşları ile hazineye ait taşınmazların üzerindeki cami ve mescitler ile Kur'an kurslarında veya eklenti ya da bütünüleyici parçasında yer alan ve ticari faaliyetlerde kullanılması öngörülen kısımların Diyanet İşleri Başkanlığınca işletilmesine ilişkin hususlar düzenlenmekte, buraların işletilmesinden elde edilecek gelirlerin genel bütçenin (B) işaretli cetveline özel gelir, diğer yandan Başkanlık bütçesine özel ödenek kaydedilmesi ve kaydedilen bu ödeneklerin cami, mescit ve Kur'an kurslarının yapımı, bakımı, onarımı ve işletilmesine (ısınma, aydınlatma vb.) ilişkin giderler ile aynı amaçlarda kullanılmak üzere dernek ve vakıflara yardım yapılmasına ilişkin giderlerin karşılanmasında kullandırılması öngörülmektedir.

Bir ilke olarak ifade etmek isteriz ki, cami, mescit ve Kur'an kurslarının bulunduğu büroların eklentilerinin veya bütünüleyici parçalarının her ne suretle olursa olsun ticari faaliyete konu edilmesi kesinlikle doğru değildir. Bu durum, en az bin yıldır İslam dinine hizmetlerini eşsiz medeniyet örnekleriyle ortaya koyan Türk milletinin ibadet ve eğitime ilişkin gelenek ve görenekleriyle de bağdaşmamaktadır.

Diyanet İşleri Başkanlığı halihazırdaki mevcut olan bu uygulamaları mümkün olan en kısa zamanda tasfiye etmeli ve bundan böyle cami, mescit ve kurslarda ticari alan oluşmasına fırsat vermemelidir.

- 14 üncü maddede, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli (11) sayılı cetvelde düzenleme yapılarak “Daire Başkanı, Gelir İdaresi Grup Başkanı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Grup Başkanı’nın ek göstergeleri artırılmaktadır. Yapılan bu düzenlemeyi uygun bulmakla birlikte, kamuda pozisyonlarının düzeltilmesini bekleyen diğer kamu görevlileri ile ilgili düzenlemelerin de bir an evvel yapılması gerekmektedir.

- 20 nci maddede yapılan düzenlemeleri büyük ölçüde uygun bulmakla birlikte, bazı düzenlemeleri hak, insaf ve adalet ölçüleri ile bağdaştırmak mümkün değildir.

Şöyle ki; 20 nci maddenin beşinci fıkrasında: “Teknik cihaz ile alkol tespitini kabul etmeyenler, bir promil alkollü olarak araç kullanmış sayılırlar ve haklarında bu maddenin üçüncü ve dokuzuncu fıkraları kapsamında işlem yapılır” denilmektedir. Teknik cihazla alkol tespitini kabul etmeyenlerin bir promil alkollü olarak araç kullanmış sayılıp haklarında üçüncü fıkradaki işlemlerin yapılması doğaldır. Ancak dokuzuncu fıkra kapsamında işlem yapılması son derece yanlıştır. Çünkü dokuzuncu fıkra Türk Ceza Kanununun 179 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının uygulanacağı öngörülmektedir.

Türk Ceza Kanununun 179 uncu maddesi şöyledir: “Madde 179- (1) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşımının güven içinde akışını sağlamak için konulmuş her türlü işareti değiştirerek, kullanılamaz hale getirerek, konuldukları yerden kaldırarak, yanlış işaretler vererek, geçiş, varış, kalkış veya iniş yolları üzerine bir şey koyarak ya da teknik işletim sistemine müdahale ederek, başkalarının hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından bir tehlikeye neden olan kişiye bir yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir. (2) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşım araçlarını kişilerin hayat, sağlık veya malvarlığı açısından tehlikeli olabilecek şekilde sevk ve idare eden kişi, iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Alkol veya uyuşturucu madde etkisiyle ya da başka bir nedenle emniyetli bir şekilde araç sevk ve idare edemeyecek halde olmasına rağmen araç kullanan kişi yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.” Bu çok ağır bir uygulamadır.

- Teklifin 22 nci ve 23 üncü maddelerinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu çerçevesinde düzenlemeler öngörülmektedir. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun, Anayasa Mahkemesi'nin 10/4/2003 tarihli ve E.2002/112, K.2003/33 sayılı Kararı ile iptal ettiği 38 inci maddesinde kamulaştırma yapılmış, ancak işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırma hiç yapılmamış iken kamu hizmetine ayrılarak veya kamu yararına yönelik bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan taşınmazla ilgili dava açılabilmesi için yirmi yıllık hak düşürücü süre öngörülmektedir. 9/10/1956-4/11/1983 tarihleri arasında taşınmazlarına kamulaştırmaksızın el konulan taşınmaz malikleri için dava hakkı, 5999 sayılı Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na eklenen geçici 6 ncı maddesinde düzenlenmişti. Bu maddenin uygulaması 6111 sayılı Kanun ile 4/11/1983 tarihi sonrası için de genişletilmiştir. Ancak, Anayasa Mahkemesi, 6111 sayılı Kanun'un 2 nci maddesiyle yapılan düzenlemeyi 30.11.2012 tarihli ve 2010/83 E. sayılı kararıyla iptal etmiş ve iptal kararının 6 ay sonra yürürlüğe gireceği kararlaştırılmıştır. Teklifin 22 nci maddesinde uygulamada karşılaşılan sorunların çözümü ve uygulama tarihleri arasındaki farklılığın giderilmesi amacıyla 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun geçici 6 ncı maddesinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Teklifin 23 üncü maddesinde ise 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa geçici madde eklemek suretiyle mülga 6830 sayılı İstimlak Kanunu çevresinde gerçekleştirilen kamulaştırma uygulamalarına dair düzenleme öngörülmektedir.

Maddenin gerekçesinde mülga 6830 sayılı Kanun ve 2942 sayılı Kanunun 4650 sayılı Kanunla değişiklik öncesi 16 ncı maddeleri kapsamında mahkemelerce tescil kararı verilebilmesi için yine bu maddeler kapsamında kamu yararı kararının kesinleşmiş olması, kıymet takdir komisyonunca takdir edilen bedelin hak sahipleri adına bankaya bloke edilmiş olması, dava dosyası üzerinden hak sahiplerinin duruşmaya davet edilmesi, ayrıca mahkemece arazinin durum tespiti yapılmış olması ve sonuçta verilen kararın tapuya tescil edilecek hale gelebilmesi için hak sahiplerine tebliğ edilmiş olması şartlarının yerine getirilmiş olması zorunludur.

Yine, mülga 6830 sayılı Kanun ve 2942 sayılı Kanunun 4650 sayılı Kanunla değişiklik öncesi 17 nci maddeleri gereği mahkemelerce tescil kararı verilebilmesi için de; kanunun bu maddelerine uygun olarak kamulaştırma işleminin tamamlanmış olması diğer bir ifade ile tebliğatin tamamlanmış, takdir edilen bedelin hak sahipleri adına bankaya bloke edilmiş ve/veya tezyid miktarlarının hak sahiplerine ödenmiş olması şartlarının yerine getirilmesi zorunludur. Gerekçede 5999 sayılı Kanunla 2942 sayılı Kanuna eklenen Geçici 6 ncı madde kapsamında idareler aleyhine kamulaştırmaksız el atma sebebiyle tazminat davaları açılmakta ve bu davalarda mülga 6830 Kanun ve 2942 sayılı Kanunun mülga 16 ncı ve 17 nci maddelerine göre kamulaştırmaları tamamlandığı hususları göz önünde bulundurulmaksızın idare aleyhine tazminatlara karar verildiği belirtilmektedir.

Kanun teklifinin 22 ve 23 üncü gerekçelerinde her ne kadar Anayasa mahkemesinin iptal kararı dikkate alınarak düzenleme yapıldığı iddia edilse de; Anayasa Mahkemesinin 22.02.2013 tarihli resmi gazetede yayınlanan 01.11.2012 tarih ve 2010/83 esas 2012/169 karar sayılı iptal kararının tam aksine düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. 09.10.1956 tarihi ile 04.11.1983 tarihleri arasındaki fiili el atma davaları için 5999 sayılı yasa ile 2942 sayılı Kanuna eklenen geçici 6 ncı maddesinin sadece bazı kelimeleri iptal edilmiş, bu maddenin iptal kararında ...“Kuralın, geçici bir nitelik taşıdığı ve geçmişte meydana gelen kamulaştırmaksız el atmalardan kaynaklanan hukuksal sorunların tasfiyesini amaçladığı anlaşılmaktadır.”... denilmektedir. Daha sonra 1983 yılından sonraki fiili el atma davaları için de bu kanun hükmünün uygulanması istenmiş bunun için 6111 sayılı yasaya eklenen Geçici 2 nci madde ise tamamen iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi iptal kararında mülkiyet hakkının Anayasanın 35 inci maddesinde temel hak olarak güvence altına alındığını ve bu hakka ancak kamu yararı nedeniyle ve kanunla sınırlama getirileceğini belirtmiş ve kamulaştırmanın nasıl ve hangi ilkeler ile yapılacağını Anayasanın 46 ncı maddesinde ayrıntılı olarak düzenlendiğini, 2942 sayılı kanunun 38 inci maddesinin de (20 yıllık Hak Düşürücü Süre) 2003 yılında anayasa mahkemesince iptal edildiğinden bahsederek Geçici 6 ncı madde ile ilgili incelemesinde şu tespitlerde bulunmuştur:

...“Plansız şehirleşme, idarelerin bütçelerinin kısıtlı olması gibi çeşitli nedenlerle geçmişte kamulaştırma yapılmaksızın bazı taşınmazlar fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiştir. Bu şekilde kamulaştırmaz olarak el atılan taşınmazlarla ilgili olarak maliklerin dava açma hakkını yirmi yıllık hak düşürücü süreye bağlayan 2942 sayılı Kanun’un 38. maddesi 2003 yılında Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir (K.T. 10.4.2003, E.2002/112, K.2003/33.) Bu iptal kararının geçmişe etkisi konusunda uygulamada ortaya çıkan yorum farklılıklarını gidermek amacıyla kanun koyucu, 5999 sayılı Kanun’u çıkarmış ve 9.10.1956 ile 4.11.1983 tarihleri arasında meydana gelen kamulaştırmaz el atmalar nedeniyle maliklerin başvuru yapmasına ve dava açmasına olanak tanımıştır.”...

...“Kuralın, geçici bir nitelik taşıdığı ve geçmişte meydana gelen kamulaştırmaz el atmalardan kaynaklanan hukuksal sorunların tasfiyesini amaçladığı anlaşılmaktadır.”...

...“2942 sayılı Kanun’un Geçici 6. maddesi, 9.10.1956 ile 4.11.1983 tarihleri arasında meydana gelen kamulaştırmaz el atmalara dayalı tazminat taleplerine uygulanacak kuralları öngörmektedir. Bu kuralda getirilen düzenlemeler, malikler açısından kamulaştırma için Anayasa’nın 46. maddesinde ve 2942 sayılı Kanun’da öngörülen güvencelerden daha aleyhe kurallar içermektedir. 2942 sayılı Kanun’a göre, kamulaştırma kararı verilebilmesi için öncelikle taşınmazın değerinin idare tarafından tespit ettirilmesi, uyuşmazlık halinde idarenin mahkemeye başvurarak bedel tespitini istemesi gerekmektedir. Tespit edilen bedelin peşin olarak bankaya yatırılmasıyla kamulaştırma kararı kesinleşmektedir. Bu nedenle bir kamu idaresi kamulaştırma bedelini ödeyecek yeterli ödeneği olmadıkça kamulaştırma kararı alamayacaktır. Diğer taraftan, malikin kamulaştırma işlemi aleyhine idari yargıda dava açma hakkı bulunmaktadır. 2942 sayılı Kanun’da kamulaştırma bedellerinin taksitlendirilmesi belli hallerde münhasır kılınmış ve bu hallerde de taksitlendirme süresinin beş yılı geçemeyeceği ve taksitlendirme halinde kamu alacakları için uygulanan en yüksek faizin uygulanması kuralı yer almaktadır.”...

...“Geçici 6 ncı maddede ise geçmişte idarelerce kamulaştırmaz el atılan taşınmazlarla ilgili olarak uzlaşma ve dava yoluna başvurma külfeti maliklere yüklenmiştir. Bu nedenle dava harçlarını ödeme yükümlülüğü de maliklerin üzerindedir. Diğer taraftan, hükmedilen tazminatın ödenmesi için bütçeden belli bir pay ayrılması ve hükmedilen tazminatlar toplamının bu ödenekten fazla olması halinde ödemelerin taksitlendirilmesi öngörülmüştür. Anayasa’nın 46. maddesindeki taksitlendirme koşullarının bulunup bulunmadığına bakılmadığı gibi, sürenin beş yılı aşması ihtimali de vardır. Ayrıca, taksitlendirme halinde 3095 sayılı Kanun’a göre ödenecek olan kanuni faiz oranı kamulaştırmada uygulanacak olan kamu alacakları için öngörülen en yüksek faiz oranından daha düşüktür.

Geçmişe yönelik bazı mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla çıkarılan ve istisnai nitelik taşıyan Geçici 6 ncı maddedeki malik aleyhine hükümlerin geleceğe yönelik olarak uygulanması halinde kamulaştırma için Anayasa ve Kanun’da öngörülen bütün güvenceler etkisiz kalabilecektir. Kuralla, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 15 yıl boyunca 2026 yılına kadar idarelerin özel mülkiyete kamulaştırmaz el atma yoluyla müdahalesine yol açılmaktadır. Böylece idareler kamulaştırma yapmak yerine, hukuka aykırı olarak el atmak suretiyle taşınmazları elde edebileceklerdir.

Böyle bir durumda devletin hukuka bağlılığı ilkesi zedeleneyeceği gibi bireyler açısından hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik de ortadan kalkacaktır. Bir hukuk devletinde kanunların hukuka aykırı uygulamaları teşvik etmesi kabul edilemez.

Anayasa Mahkemesinin 22.02.2013 tarihli resmi gazetede yayınlanan kararı ile 04.11.1983 tarihinden sonraki kamulaştırmасız el atmalara uygulanmak üzere 6111 sayılı yasanın geçici 2 nci maddesi ile getirilen düzenleme iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin gerekçesi incelendiğinde geçici 6 ncı maddenin 04.11.1983 tarihi öncesindeki meydana gelen kamulaştırmасız el atmalardan kaynaklanan hukuksal sorunların tasfiyesini amaçladığı, bu tarih sonrası için ise genel kuralların uygulanmasını amaç edindiğı açıktır.

Teklifin 22 nci maddesi incelendiğinde teklifin, Anayasa Mahkemesinin bu iptal kararı ve gerekçesinin dikkate alınmadığı anlaşılmaktadır.

Zira Anayasa Mahkemesi iptal kararında geçici ikinci maddenin tamamı iptal ederek geçici 6 ncı maddenin 1983 ve sonrası kamulaştırmасız el atma işlemlerinde uygulanmasının Anayasa’nın 2 ncı 35 inci ve 46 ncı maddelerine açıkça aykırılık teşkil ettiğini hiçbir duraksamaya yer olmadan açık ve net bir biçimde tespit etmiş iken bu iptal kararı yok sayılarak aynı düzenleme yeniden ihdas edilmek istenmektedir.

Getirilmek istenen düzenleme ile 09.10.1956 tarihi ile 31.12.2012 tarihleri arasındaki tüm kamulaştırmасız el atmalar nedeniyle vatandaşların haklarına bir an evvel kavuşmalarının önü kapatılmakta, Anayasa Mahkemesinin iptal kararına da açıkça aykırı olarak yeniden uzlaşma usulü getirilmektedir. Uzlaşmanın şart koşulması Anayasa’nın 2 nci maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesi gereğinin bir sonucu olan “kanun yoluna başvurma hakkı”nı engelleme sonucunu doğuracaktır.

Ayrıca yine bu düzenleme ile Hukukun temel ilkeleri alt üst edilmektedir. Haksız bir fiilden kaynaklanan tazminat davası niteliğinde olan dava türü HMK’ya aykırı olarak tespit davası niteliğine getirilmektedir. Tespit davalarında tespit edilen bedelin ödenmesi yönünde bir karar verilmesi usul hükümlerine aykırıdır. Bu nedenle de bu davalar bakımından yargıda içinden çıkılmaz hukuksal sorunlar oluşacaktır.

3194 sayılı yasa gereğince ilgili idare, belediye veya kamu kurumlarının yasal süre içerisinde kamulaştırma yapmaması nedeniyle 15.12.2010 tarihli Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun kararı ile adli yargı içerisinde dava açıp haklarına kavuşan vatandaşların bu davaları tescil ve terkin kararı verme yetkisi olmayan idari yargıya gönderilmek istenmekte adli yargı ile kazanılan hakların idari yargı ile geri alınması amaçlanmaktadır. Görevli yargı yeri konusunda Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ile Uyuşmazlık Mahkemesi arasındaki uygulama farklılığının giderilmesi beklenirken değеr tespitinin ve yargılmasının aynı usulle yapılması gereken bu davalarda bazı davaları adli yargıya bazılarını idari yargıya taşımak çok ciddi hukuksal sorunlara, vatandaşlar için de hak kayıplarına yol açacaktır.

Teklifin 23 üncü maddesi ile 1942 Sayılı Kanun’a eklenmesi öngörölen geçici 7 nci madde ile daha önceden idare adına tescil kararı verilen kamulaştırma işlemlerindeki tebligat ve işlemlerin tamamlanmış sayılacağı, bu işlemler sebebiyle hiçbir hak ve alacak talebinde bulunulamayacağı, kamulaştırılmaya veya bedeline karşı itiraz davası açılmayacağı, açılan bu davaların da bu madde kapsamında sonuçlandırılacağı hükmü getirilmektedir.

Bu hüküm açıkça hak arama özgürlüğünü engeller niteliktedir. Usule uygun olmayan işlemlerle şeklen mülkiyet hakkı elinden alınan bireylerin bu işlemlere karşı yargı yoluna başvurmalarının engellenmesi ve bu engellenmenin mülga kanun maddelerine dayanılarak yapılmak istenmesi hukukun temel ilkelerine, Anayasaya ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine açıkça aykırıdır.

Bu düzenlemenin yasalaşması halinde uluslararası değer taşıyan mülkiyet hakkı, hukuk devleti ilkesi, hak arama özgürlüğü ve hukuki güvenlik ilkeleri zedeleneyeceğinden hakları ihlal edilenlerin Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Yoluna ve sonrasında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine müracaat etmelerine imkân verilecek ve bu başvuruların neticesinde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ciddi miktarlarda tazminat ödemek zorunda kalacağı açık bir durumdur.

Görüşülmekte olan teklif ile sorun hukuki zeminde kalıcı ve nihai olarak çözümlenmemektedir. Aksine Anayasa Mahkemesinin iptal kararına aykırı bir düzenleme yapılmaktadır. Teklifin 34 üncü maddesinde, Türkiye Yeşilay Cemiyeti tarafından merkezi İstanbul’da olan “Türkiye Yeşilay Cemiyeti Vakfı” kurulması, vakfa, amaçlarını gerçekleştirmek üzere 5018 sayılı Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesine tabi olmaksızın yardım yapılmak üzere Sağlık Bakanlığı bütçesinden gerekli ödeneğin vakfa aktarılacağı öngörülmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “Bütçelerden Yardım Yapılması” başlıklı 29 uncu maddesinde “Gerçek veya tüzel kişilere kanuni dayanağı olmadan kamu kaynağı kullanılamaz, yardımda bulunulamaz veya menfaat sağlanamaz. Ancak, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabilir. Bu yardımların yapılması, kullanılması, izlenmesi, denetlenmesi ve kamuoyuna açıklanmasına ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.” denilmektedir.

Yukarıda saydığımız gerekçelerle bu kanun teklifine muhalefet ediyoruz.

Erkan Akçay

Manisa

MUHALEFET ŞERHİ

2/1524 esas numaralı “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne ilişkin alt komisyon muhalefet şerhim aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarım.

Adil Zozani

Hakkâri

Komisyonumuza sevk edilen Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, bugüne kadar AKP’nin yasama faaliyetinin temel dinamliğini oluşturan ve artık şaşırmadığımız torba düzenleme olarak gelmiştir. Her seferinde ısrarla vurgu yapacağımız bu yasa yapma yaklaşımı, komisyonumuzu her seferinde böyle kötü bir yasama faaliyetine zorlamakta ve yüklediğimiz misyonun seviyesini düşürmektedir.

Maddelere gince;

Torba Teklifin 1. Maddesi, ısrarla vurgu yaptığımız torba kanunun içinde, alakalı, alakasız her düzenlemenin yapıldığının bir kanıtı şeklindedir. Zira 1. Maddede geçen düzenleme, düzenlemenin içeriğinden alakasız ve bu teklifin konusu olmayacak niteliktedir.

Teklifin 2. Maddesi, kamuoyunda oldukça yoğun tartışmalara neden olan ve adeta torba teklife ismini veren alkollü içkilerle ilgili düzenlemedir. Maddenin alt komisyona sevk edilmemiş ilk halinde; alkollü içkilerin üretimi ve tüketimine dönük oldukça geniş ve adeta toplumsal hayatı yeniden dizayn etme ve hayat biçimlerine müdahaleyi şiar edinmiş bir yaklaşım görülmektedir. Zira teklifin getiriliş amacı diye belirtilen, çocukların alkole özendirilmesinin engellenmesinin çok ötesinde, toplumsal yaşama müdahale etmeye varacak şekilde geniş, bir o kadar da hukuki boşluk ve yanlış yaratan bir düzenlemeyi, kelime kelime alt komisyonda tartışmak ve düzeltmek durumunda kalmış bulunmaktayız. Elbette ki, alkollü içkilerin çocuklara özendirilmesine karşı durmakta ve bu konuda bir düzenleme yapılmasını ilkesel olarak desteklemekteyiz. Ancak torba teklifin önümüze konan bu hali ve AKP’nin ideolojik yaklaşımının söylemlere vurduğu şekli gibi, alkol kullananları dışlayan ve cezalandırmayı öngören bir yaklaşıma asla prim vermeyiz.

11 fıkra ile düzenlenmiş 2. Maddede, ilk halinde oldukça hukuki yanlışlık yaratacak ifadeler ve teklifin amacını aşıp toplumsal hayata müdahaleye varan cümlelerin bir kısmı, alt komisyonumuzda her sözcüğün tartışılması suretiyle ve ısrarlı taleplerimizle yeniden düzenlenmiştir. 2. Maddenin 5. Fıkrasında geçen “Eğitim, spor ve sağlık kuruluşlarına ait tesislerde, bu ürünlerin satışına izin verilmez” ifadesindeki eğitim ve spor kuruluşları oldukça geniş belirtilmiş ve yoğun tartışmalarımızla değişmiştir. Ancak bunu; AKP’nin muhalefet üyelerinin görüşünü önemsemesi değil, teklifin hukuki açıdan oldukça çelişkili ve yanlış ifadeler barındırması ve bu durumun teklifin bizatihi sahipleri tarafından itiraf edilmiş olması sağlamıştır.

2. Maddenin 8. fıkrasında geçen düzenleme, AKP’nin bu teklifteki çelişkilerini ortaya koymaktadır. Düzenleme ile Türkiye’de üretilen alkollü içkilerin ambalajları üzerine, alkol ürünlerinin zararlarını belirten uyarılar konarken, bu uyarıların ihraç ürünleri için konmayacağı belirtilmiştir. Oysaki yurt dışından ithal edilen, tütün ürünlerinin üzerinde bu uyarıları görmek mümkündür. Dolayısıyla, ülke içinde yapılan bu uyarı düzenlemesini, ihraç edilen ürünler için kapsam dışına almak bir çelişki ve evrensel ilkelere bağdaşmamaktadır.

Torba teklifin 3. Maddesinde, 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu’nun, mülga 7. Maddesindeki cezai müeyyideler, bu teklifin 2. Maddesindeki alkollü içkilerle ilgili değişikliklerle yeniden düzenlenmiştir. 3. Madde bu anlamda, torba teklifin ne şekilde ciddiyetsizlikle ele alındığının kanıtı şeklindedir. Zira 2. Maddede düzenlenen alkollü içeceklerle ilgili yapılan yasal düzenlemelere uymayanlara gelişigüzel cezalar yazılmıştır. Bu bağlamda, ilgili kuruluşların (Esnaf Sanatkarlar Odası gibi) görüşleri, alkollü içki satan işletmelerin ticari büyüklüğü ele alınmadan oldukça alelade bir yaklaşımla, alkol tanımı ve reklamı yapan ve 2. Maddede geniş bir şekilde ele alınan herkese 200 Bin TL’ye kadar ceza kesilmesi öngörülmüştür. Sonra teklif sahiplerinin, “*cezanın ucunu çok kaçırdık, biraz fazla yazmışız*” gibi bir söylemle, binlerce insanı ilgilendiren ve birçok esnafı mağdur edebilecek bu düzenlemedeki ciddiyetsizlikleri açıkça görülmüştür.

Teklifin 4. Maddesinde, yine 4250 sayılı kanunda değişiklik yapılarak, “*Alkollü içkilerin satış ve tüketimine yönelik ticari faaliyetler; ancak mahalli mülki amirin izni ile icra edilebilir*” düzenlemesi yapılmış ve alkollü içki işyeri ruhsatı verme yetkisinin, belediyelerden ilin mülki amiri, yani vali ya da kaymakama devredilmesi öngörülmüştür. Bugün demokrasi mücadelesi veren herkes, Türkiye’nin katı merkeziyetçi yapısının değişmesine ilişkin sürekli bir dönüşüme gidilmesini beklerken, bu konuda Avrupa Konseyi ve AB’nin Türkiye’ye dönük yoğun eleştirileri varken, halen merkeziyetçi yapının korunmasına dönük düzenleme yapmak AKP’nin yerinden yönetime yaklaşımını görmek açısından önemlidir. Üstelik teklifi veren AKP’li milletvekilinin bu düzenlemeyi savunurken; bazı belediye başkanlarının içki ruhsatı vermediği kişiler tarafından tehdit edildiğine ilişkin sözleri, kanun yapmayı toplumsal bir gereklilikten öte, bireysel taleplere indirgeyen bir ciddiyetsizliğe işaret etmektedir. Elbette ki, yereli ilgilendiren her kararı, seçilmiş bir temsilci ve o temsiliyet makamı, yani yerel yönetimler yerine getirir, atanmış mülki amirler değil. Ayrıca işyeri açma ruhsatını dünyanın herhangi bir yerinde mülki amirin vermediği oldukça açıktır. Bu yönlü tartışmalarımızla, teklifin ilk halindeki bu düzenleme, madde metninden çıkarılmış ve mevcuttaki gibi kalmıştır.

Torba teklifin değiştirilmemiş ilk halindeki 8. Maddesi, değiştirildikten sonraki 12. maddesi oldukça tartışmalı bir maddedir. Bu düzenleme ile; Kur’an kursu, yurt ve pansiyonların iase ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibarıyla düzenleme işi Başbakanlık Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün görevleri arasına alınmıştır. Yani, Kur’an kursunda okuyan ve yurtlarda kalan öğrencilerin bütün giderlerinin bütçe tarafından karşılanması öngörülmüştür. Bu noktada, temel karşı çıkılması gereken husus, devletin din hizmetlerine doğrudan müdahalesini içeren bir düzenleme olmasıdır. Zira mevcut durumda, bu giderler gönüllü kuruluşlar tarafından yapılmaktadır. Dini faaliyetlerin, toplumun kendi inisiyatifine bırakılması, toplumsal dayanışmayı güçlendirir. Ancak burada da görüldüğü gibi, devletin dini faaliyetlere doğrudan müdahalesi, dini düzenlemesi, şekillendirmesi ve idaresini eline alması, 28 Şubat sürecinde yaşananları ve bu kararların 2. maddesini hafızalara getirmektedir. “*Tarikatlarla bağlantılı özel yurt, vakıf ve okullar; devletin yetkili organlarınca denetim altına alınarak Tevhid-i Tedrisat Kanunu gereği Millî Eğitim Bakanlığı’na devri sağlanmalıdır.*” Bu karar, kendini 28 Şubat sürecindeki mağduriyet üzerinden var eden ve bu ajitasyon ile iktidarını pekiştiren AKP’nin, dini kendi kontrolü altına alarak, adeta kendi eliyle 28 Şubat’a geri dönmesi şeklinde tezahür etmektedir.

Torba teklifin 15. Maddesinde Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi’ne 300 kadar öğretim elemanı kadrosu ihdas edilmiş ve ekli cetvelle bu öğretim elemanlarının kategorizasyonu yapılmıştır. Bu kadro ihdasının, özellikle ülkenin dezavantajlı üniversitelerinden biri olan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi’ne verilmesi elbette ki tarafımızdan olumlu karşılanmıştır. Ancak, bu madde alt komisyonunda, madde metninden yoğun itirazlarımıza rağmen çıkarılmış ve gerekçe olarak Başbakanlık’ta yeni bir yasa tasarısı hazırlığı olduğu belirtilmiştir. AKP’nin yasamayı kendi güdümünde bir erk olarak tanımlamasının ve keyfi davranmasının çok açık bir delilidir bu durum.

Zira Başbakanlık'ta böyle bir çalışmanın bütün üniversiteler için yapıldığı söylemi açık bir örtbas etme durumudur. İşin gerçeği, komisyon üyesi vekillerin ve teklifi veren vekillerin kendi bölgelerindeki üniversitelerden gelebilecek tepkiden çekinmeleri durumudur. Bu komisyondaki tartışmada açıkça dile getirilmiştir. Dolayısıyla, maddenin önce teklife eklenmesi, sonra vekillerin seçim bölgelerine ilişkin bireysel kaygılardan dolayı çıkarılması, AKP'nin sorumsuzluğunu net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Torba teklifin bir diğer tartışmalı maddesi 19. Maddedeki düzenlemedir. Bu düzenleme ile 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa geçici madde eklenerek 26/7/2008 tarihinden önce görevlerine başlamış vergi inceleme elemanlarının Maliye Bakanlığı tarafından yapılacak özel bir sınavla yeminli mali müşavir olmalarının yolu açılmıştır. Bu düzenleme, elbette ki 2008'den önce yeminli mali müşavir olmayı planladığı için bu kuruma gelen birçok vergi inceleme elemanı açısından mağduriyeti giderici olabilir. Ancak özel bir sınav olması ve mevcut durumda çok başka mağduriyeti olan adayların varlığı bu maddenin çok ciddi tartışılmasına neden olmuştur. Teklifi getiren AKP'li üyelerin dahi bu maddeyle ilgili birbirinden farklı tutumları ve kafa karışıklığı bu maddenin bu teklife hangi amaçla konduğu konusunda bir soru işareti yaratmıştır. Düzenleme teklif metninden çıkarılsa da, mevcut durumdaki mağduriyetlerin giderilmesi için spesifik olarak bir zümreye dönük olmayan kapsamlı bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir.

Teklifin 22. Maddesinde Kamulaştırma Kanununda değişiklik yapılmakta ve işlemleri tamamlanmadığı veya kamulaştırmanın hiç yapılmadığı halde kamu hizmetine ayrılmış veya kamu yararına dönük ihtiyaca tahsis edilmiş taşınmazla ilgili dava açılabilmesi için yirmi yıllık hak düşürücü süreyi öngören 38. Maddenin Anayasa Mahkemesi tarafından iptali sonrası ve uygulamada karşılaşılan başka sorunların çözümü için kanunun geçici 6. maddesinde bir düzenleme yapılmıştır. Genel olarak bu düzenlemeye cepheden karşı olmaktan ziyade, eksik bir uygulama olduğunun altını çizmek gerekir. Zira düzenlemenin kamulaştırma meselesi üzerinden mağduriyet yaşayan binlerce vatandaşa kalıcı bir çözüm getirmediği açıktır. Düzenlemede, belediye ile malik arasında kamulaştırma meselesi üzerinden açılan davalarda uzlaşma yoluna gidilmesi esas alınmıştır. Ancak belediyelerde, özellikle de mali gücü, personel giderlerine dahi oldukça yetersiz olan küçük belediyelerde, vatandaşın beklediği kamulaştırma bedelinin belediye tarafından ödenmesi oldukça zordur. Uzlaşmaya gidilmesi ise, bedelin vatandaşa ödenmesi ve vatandaşın mağduriyetinin giderilmesi açısından, daha da uzun bir döneme yayılmasına ve bu konuda vatandaşın mağduriyetinin derinleşmesine neden olacaktır. Bu açıdan, bu düzenlemede temel olarak ele alınması gereken, özellikle ödeme güclüğü çeken dezavantajlı belediyelerin kamulaştırdığı, ancak bedelini ödeyemediği kamulaştırma uygulamalarının maliye tarafından ödenmesinin sağlanmasıdır. Bu bağlamda, bu düzenlemenin sorunun kendisine kalıcı çözüm getirmediği ve taşınmazlarına kamulaştırma ile el konulmuş, ancak bedeli belediyeler tarafından ödenmemiş vatandaşların mağduriyetleri göz önünde bulundurularak, bu düzenlemede bedellerin Maliye Bakanlığı tarafından ödenmesi mümkün kılınmalıdır.

Yukarıda belirttiğim hususlar çerçevesinde, 2/1524 esas numaralı “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin alt komisyonda kabul edilmiş bu metnine karşı oy kullanacağımı belirtmekteyim.

ALT KOMİSYON METNİ

**BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 2/6/1934 tarihli ve 2489 sayılı Kefalet Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Kefalet Sandığı yönetim kurulu başkan ve üyelerine, 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunla bu Kanunun 1 inci maddesinde yapılan değişiklikten önceki düzenlemelere göre yapılan ödemeler nedeniyle bu kişiler ve sorumlular hakkında borç çıkarılmaz ve çıkarılmış olan borç tutarlarının tahsilinden vazgeçilerek borç takibi işlemine son verilir.”

MADDE 2- 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanununun mülga 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“MADDE 6- (1) Alkollü içkilerin her ne surette olursa olsun reklamı ve tüketicilere yönelik tanıtımı yapılamaz. Bu ürünlerin kullanılmasını ve satışını özendiren veya teşvik eden kampanya, promosyon ve etkinlik (ulusal ve uluslararası sektörel fuarlar ve sektörel organizasyonlar hariç) yapılamaz. Alkollü içkileri üreten, ithal eden ve pazarlayanlar, her ne surette olursa olsun hiçbir etkinliğe (ulusal ve uluslararası sektörel fuarlar ve sektörel organizasyonlar hariç) ürünlerinin marka, amblem ya da işaretlerini kullanarak destek olamazlar.

(2) Alkollü içkileri üretenler, ithal edenler ve pazarlayanlar her ne amaçla olursa olsun, teşvik, hediye, eşantiyon, promosyon veya bedelsiz olarak dağıtamazlar.

(3) Alkollü içki satış yerleri ile tüm ticari ve kamuya açık yerlerde, tüketilmek veya beraberinde götürülmek üzere on sekiz yaşını doldurmamış kişilere alkollü içki satılması veya sunulması yasaktır.

(4) On sekiz yaşını doldurmamış kişiler, alkollü içkilerin üretiminde, pazarlanmasında ve satışında istihdam edilemez. Yasal düzenlemeler uyarınca gerçekleştirilen eğitim amaçlı çalışmalar bu hükmün dışındadır.

(5) Alkollü içkiler, otomatik satış makineleri ile satılamaz, her nevi oyun makineleri veya farklı yöntemlerle oyun ve bahse konu edilemez. Bu ürünler telefon, televizyon veya internet ortamında tüketicilere satılamaz ve posta ile satış yöntemi kullanılarak gönderilemez.

(6) Alkollü içkiler, sunum izni verilen yerlerde açık olarak tüketilebilir ve bu yerlerde tesis sınırları dışında tüketilmek üzere alkollü içki satışı yapılamaz.

(7) Alkollü içkiler işletme dışından görülecek şekilde perakende olarak satışa arz edilemez.

(8) İhraç amaçlı üretilenler hariç olmak üzere, Türkiye’de üretilen veya ithal edilen alkollü içkilerin ambalajları üzerine, alkol ürünlerinin zararlarını belirten Türkçe yazılı uyarılar veya mesajlar konulur. Uyarı mesajları resim, şekil veya grafik biçimlerinde de olabilir. Uyarı mesajlarını taşımayan alkollü içkiler satışa arz edilemez, satılamaz.

(9) İhraç amaçlı üretilenler hariç olmak üzere, alkollü içkilerle ilgili marka, tanıtıcı ve ayırt edici her türlü isim, logo, amblem ve işaret, alkolsüz içkiler ve sair ürünler için; ihraç amaçlı üretilenler hariç olmak üzere alkolsüz içki ve sair ürünlerle ilgili marka, tanıtıcı ve ayırt edici her türlü isim, logo, amblem ve işaret de alkollü içkiler için kullanılamaz.

(10) İhraç amaçlı üretilenler hariç olmak üzere, alkollü içki kategorisindeki ürünlerin işlenmesi sonucunda, elde edilen alkolsüz içkilerde; içeriğinde alkol kalmış içeceklerin ambalajları üzerine içerdiği alkol miktarı, alkol tamamen alınmış ise alkolün tamamen alındığı hususu tüketiciler tarafından kolaylıkla okunabilecek şekilde yazılır.

(11) Meskun mahaller ve konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyollarda ve devlet karayollarındaki yapı ve tesislerde alkollü içki satışına ve tüketimine izin verilmez. Öğrenci yurtları, sağlık hizmeti verilen yerler ve spor kulüplerinin spor müsabakası yapılan yerleri (VIP bölümlerinde yer alan kapalı kısımlar ve restoranlar hariç), her türlü öğretim ve eğitim kurumları, kahvehane, kıraathane, pastane, bezik ve briç salonları ile akaryakıt istasyonlarının mağaza ve lokantalarında alkollü içkilerin satışı yapılamaz.”

MADDE 3- 4250 sayılı Kanunun mülga 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Ceza Hükümleri

MADDE 7 (1) Bu kanunun 6 ncı maddesinin;

a) Birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen yasakların her birine aykırı hareket edenlere ve ilgili işletme sahiplerine beşbin Türk Lirasından ikiyüzbin Türk Lirasına kadar,

b) Üçüncü, dördüncü, altıncı ve onbirinci fıkralarında belirtilen yasaklara aykırı hareket edenlere onbin Türk Lirasından beşyüzbin Türk Lirasına kadar,

c) Yedinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, beş bin Türk Lirasından elli bin Türk Lirasına kadar,

ç) Sekiz, dokuz ve onuncu fıkralardaki yükümlülük ve yasakları ihlal eden üretici ve ithalatçılara, yüzbin Türk Lirasından aşağı olmamak kaydıyla, bu yükümlülük ve yasaklara aykırı olarak piyasaya sürülen malların piyasa değeri kadar,

idari para cezası verilir. Beşinci fıkrasına aykırı hareket edenler 4733 sayılı kanunun 8 inci maddesinin 5 fıkrasının (k) bendine göre idari para cezası ile cezalandırılır. 6 ncı maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen yasağa aykırı hareket edenlere ayrıca 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun “Sağlık için tehlikeli madde temini” başlıklı 194 üncü maddesi hükmüne göre ceza verilir.

(2) Bu maddenin (a) ve (ç) bentlerinde belirtilen idari para cezalarını vermeye Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu, diğer bentlerde yer alan idari para cezalarını vermeye mahalli mülki amir yetkilidir. Birinci fıkranın (ç) bendine göre idari para cezası uygulanan ürünlerin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine mahalli mülki amir tarafından karar verilir.

(3) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları ilgisine tebliğinden itibaren bir ay içerisinde ödenir.

MADDE 4- 4250 sayılı Kanunun mülga 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“MADDE 9- (1) Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan satış belgesi almak isteyenler, öncelikle belediye veya il özel idaresinden işyeri açma ruhsatı ya da Kültür ve Turizm Bakanlığında turizm belgesi almaya mecburdurlar. Tütün mamulü, etil alkol, metil alkol ve alkollü içki satmak isteyenlerin, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan satış belgesi almaları zorunludur. Belediye veya il özel idaresi, ruhsat vermeden önce, yetkili kolluk kuvvetinin görüşünü alır. Kolluk kuvveti görüşünü yedi gün içinde verir.

(2) Bu kanun kapsamına giren ürünlerin toptan, perakende veya açık olarak satışının yapıldığı yerler ile örgün eğitim kurumları ve dershaneler, öğrenci yurtları ve ibadethaneler arasında kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklığın bulunması zorunludur. Belediye veya İl Özel İdaresi belge verirken yüz metre şartını izin tarihi itibarıyla gözetir. Bu maddede geçen yüz metre şartı turizm belgeli işletmeler için uygulanmaz.

MADDE 5- 4250 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- (1) 6 ncı maddenin sekiz, dokuz ve onuncu fıkraları kapsamına giren ürünler Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından çıkarılacak ikincil düzenlemelerin Resmi Gazete’de yayımından itibaren on ay içerisinde anılan fıkralar hükümlerine uygun hale getirilir.

(2) Bu Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası, bu maddenin yayımı tarihinden önce satış belgesi almış işletmeler için uygulanmaz.

(3) Perakende ya da açık alkollü içki satışı yapılan işyerlerinin tabelaları bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde 6 ncı maddenin birinci fıkrasına uygun hale getirilir.

(4) 6 ncı maddenin sekiz, dokuz ve onuncu fıkraları ile ilgili ikincil düzenlemeler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içerisinde Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yapılır.”

MADDE 6- 4250 sayılı Kanunun 19 uncu ve 28 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmış, 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin beşinci fıkrasının (m) bendinde geçen “veya alkollü içkilerin” ibaresi ile aynı fıkranın (n) bendinde geçen “veya alkollü içkileri” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 7- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 75 inci maddesinde yer alan “31/12/2013” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 151 inci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan “giderlerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ayrıca avukatlık veya dava vekilliği sıfatı dışındaki sıfatları dolayısıyla muttali oldukları ahval ve hususlara” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 9- 213 sayılı Kanunun 152 nci maddesinden sonra gelmek üzere başlığıyla birlikte aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Uluslararası anlaşmalar gereğince bilgi değişimi

MADDE 152/A- Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, usulüne uygun olarak yürürlüğe girmiş uluslararası anlaşmalarda yer alan bilgi değişimi hükümleri çerçevesinde, Maliye Bakanlığınca tespit edilecek usullere göre bu Kanunun 1 inci maddesinde belirlenen şümulle sınırlı olmaksızın bilgi toplayabilir.”

MADDE 10- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci cümlesinde yer alan “kararın verilmesinden itibaren iki ay” ibaresi “kararın tebliğinden itibaren bir ay” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 492 sayılı Kanunun (8) sayılı tarifesinin “XI - Finansal faaliyet harçları” başlıklı bölümünün birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “(her şube ve her yıl için)” ibaresi “(her şube ve her yıl için, şube açılışında şubenin açıldığı ay kesri tam ay sayılmak suretiyle takvim yılının kalan ay süresine isabet eden harç tahsil edilir.)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2) Bu kurslarda okuyan öğrenciler için yurt ve pansiyonlar açmak ve yönetmek; Kur’an kursu, yurt ve pansiyonların iase ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibarıyla düzenlemek; yurt ve pansiyonların her türlü alım-satım işlemlerini yürütmek.”

MADDE 13- 633 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Mazbut ve mülhak vakıflar ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olanlar hariç olmak üzere mülkiyeti kamu kurum ve kuruluşları ile Hazineye ait taşınmazların üzerindeki cami ve mescitler ile Kur’an kurslarının bir kısmında veya eklentisi ya da bütünleyici parçasında bulunan ve ticari faaliyetlerde kullanılması öngörülen kısımları, irtifak hakkı tesisine konu edilmemek şartıyla Başkanlıkça işletilebilir veya 9/8/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca pazarlık usulüyle yapılacak ihaleyle işlettirilebilir ya da kiralanabilir. Bu suretle elde edilecek gelirleri; bir yandan genel bütçenin (B) işaretli cetveline özel gelir, diğer yandan Başkanlık bütçesinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine özel ödenek kaydetmeye ve bu suretle ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve özel ödenek kaydetmeye, Başkanlığın bağlı bulunduğu Bakan yetkilidir. Bu kapsamda kaydedilen ödenekler; cami ve mescitler ile Kur’an kursları ve bunların eklentisi ve bütünleyici parçalarının yapımı, bakımı, onarımı ve işletilmesine (ısınma, aydınlatma vb.) ilişkin giderler ile 12/10/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesi çerçevesinde aynı amaçlarla kullanılmak üzere dernek ve vakıflara yardım yapılmasına ilişkin giderlerin karşılanmasında kullanılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Başkanlıkça belirlenir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci fıkrada belirtilen yerlerden elde edilen ve banka hesaplarında tutulan gelirler hakkında da aynı hükümler uygulanır.”

MADDE 14- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli (II) sayılı Cetvelin; “4. BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA” bölümünde yer alan “Genel Müdürlük ve Başkanlık Daire Başkanı, Milli Eğitim Bakanlığı Grup Başkanı,” ibareleri ile “5. YARGI KURULUŞLARI, BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEK ÖĞRETİM KURULUŞLARINDA” bölümünde yer alan “Daire Başkanı, Gelir İdaresi Grup Başkanı,” ve “Grup Başkanı ve” ibareleri metinden çıkarılmış, aynı Cetvelin “1. BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA” bölümüne “Serbest Bölge Müdürü” ibaresinden sonra gelmek üzere “Genel Müdürlük ve Başkanlık Daire Başkanı, Milli Eğitim Bakanlığı Grup Başkanı,” ibaresi, “2. YARGI KURULUŞLARI, BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEK ÖĞRETİM KURULUŞLARINDA” bölümüne “Türkiye İstatistik Kurumu Bölge Müdürü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Daire Başkanı, Gelir İdaresi Grup Başkanı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Grup Başkanı,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 15- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 20 nci maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan “Belediye Meclislerince takdir edilecek miktardır.” ibaresi, “bu Kanunun 96 ncı maddesine göre tespit edilen miktardır.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 2464 sayılı Kanunun 60 ncı maddesinde yer alan “20 YTL’den az; 800 YTL’den çok olmamak üzere belediye meclislerince tespit edilir.” ibaresi “20 TL’den az, 800 TL’den çok olmamak üzere bu Kanunun 96 ncı maddesine göre tespit edilir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 2464 sayılı Kanunun 96 ncı maddesinin (A) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A) Bakanlar Kurulu, bu Kanunda en az ve en çok miktarları gösterilen vergi ve harçların tarifelerini belediye grupları itibarıyla tayin ve tespit eder.”

MADDE 18- 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 39 uncu maddesinin son fıkrasına “Uluslararası andlaşmalarla kurulan üniversitelerde bu süre 5 yıla kadar uzatılabilir.” cümlesi eklenmiştir.

MADDE 19- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 36 ncı maddesi aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.

“MADDE 36- Motorlu araçların, sürücü belgesi sahibi olmayan kişiler tarafından karayollarında sürölmesi ve sürölmesine izin verilmesi yasaktır.

Araçlar, Yönetmelikte sınıfları belirtilen sürücü belgelerine sahip sürücüler ile çok taraflı anlaşmalara göre sürücü belgesi bulunan veya geçerli uluslararası sürücü belgesi olan kişilerce sürölabilir.

Buna göre;

- a) Sürücü belgesi olmayanların,
- b) Mahkemelerde veya Cumhuriyet savcılıklarınca ya da bu Kanunda belirtilen yetkililerce sürücü belgesi geçici olarak ya da tedbiren geri alınanların,
- c) Sürücü belgesi iptal edilenlerin,

araç kullanarak trafiğe çıktıklarının tespiti halinde, bu kişilere 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir. Ayrıca, aracın sürücü belgesiz kişilerce sürölmesine izin veren araç sahibine de tescil plakası üzerinden aynı miktarda idari para cezası verilir.”

MADDE 20- 2918 sayılı Kanunun 48 inci maddesi başlığı ile birlikte aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.

“Alkol, narkotik veya psikotrop maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı

MADDE 48- Narkotik veya psikotrop madde kullandığı ya da Yönetmelik ile belirlenen miktarların üzerinde alkollü olduğı tespit edilen sürücülerin karayolunda araç kullanmaları yasaktır.

Narkotik veya psikotrop maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla bu Kanunun altıncı maddesinde sayılan görevlilerce teknik cihazlar kullanılır. Bu tespit, solunum havası veya tükürük gibi biyolojik örnekler üzerinden yapılabilir.

Yönetmelik ile belirlenen miktarların üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, eylemi başka bir suç oluştursa bile 700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Alkollü araç kullanma ya da ölçüm yaptırmama nedeniyle sürücü belgesi geri alınanlar hakkında, son ihlalin gerçekleştiğı tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Bu fıkra da belirtilen geri alma işlemleri bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması halinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar. Bu fıkradaki tekrerrün uygulanmasında ihlallerin aynı tür olma şartı aranmaz.

Bir promile kadar alkollü olan sürücünün başkalarının hayatı, vücut bütünlüğü veya malvarlığı bakımından somut bir tehlikeye sebebiyet vermesi halinde, ayrıca Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Teknik cihaz ile alkol tespitini kabul etmeyenler, bir promil alkollü olarak araç kullanmış sayılırlar ve haklarında bu maddenin üçüncü ve dokuzuncu fıkraları kapsamında işlem yapılır.

Teknik cihaz ile alkol tespitini kabul etmemesi veya alkollü olarak araç kullanması nedeniyle son ihlalin gerçekleştiğı tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde sürücü belgeleri ikinci defa geri alınan sürücüler Sağlık Bakanlığınca, usul ve esasları İçişleri, Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitime; üç veya üçten fazla geri alınan sürücüler ise psiko-teknik değıerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar.

Narkotik veya psikotrop madde kullandığından şüphe edilen ancak teknik cihaz bulunmaması nedeniyle tespit yapılamayan veya trafik zabıtasınca teknik cihazla tespit yapılmasına müsaade etmeyen sürücüler ile teknik cihazla yapılan ölçüm sonucunda narkotik veya psikotrop madde kullandığı tespit edilen sürücüler mahalli zabıtaya teslim edilir. İlgili zabıta tarafından bu sürücüler, tıbbi yönden incelenmek, kan, veya benzeri biyolojik örneklerle saç, tükürük, tırnak ve benzeri örnekler üzerinden analiz yaptırılmak üzere Cumhuriyet savcılığına sevk edilir.

Narkotik veya psikotrop madde kullandığı tespit edilerek hakkında soruşturma başlatılan sürücülerin sürücü belgesi bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından soruşturma ve kovuşturma sonuçlanıncaya kadar tedbiren geri alınır ve 3.600 Türk Lirası idari para cezası verilir. Kovuşturma sonucunda kişinin hüküm giymesi halinde hükümlülük kaydı adli sicilinden silindikten sonra, tedavi ve denetimli serbestlik tedbirine karar verilmesi veya hükmün açıklanmasının geri bırakılması nedeniyle denetim süresi öngörülmesi halinde ise tedavi ve denetim süresi sonunda davanın düşmesi kararı verildikten sonra, sürücü olmasında sakınca bulunmadığına dair resmi sağlık kurumlarından alınmış sağlık kurulu raporunun ibraz edilmesi koşuluyla sürücü belgesi iade edilir. Kişi hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi veya hüküm giymemesi halinde de sürücü belgesi iade edilir. Kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi veya hüküm giymeme hariç, bu fıkra hükmüne göre sürücü belgesinin iade edilmesi için tedbiren geri alma tarihinden itibaren en az beş yıl geçmiş olması gerekir.

Narkotik veya psikotrop madde ya da bir promil ve üzerinde alkollü içki aldığı tespit edilen sürücüler, can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürecekleri ve emniyetli bir şekilde araç sevk ve idare edemeyecekleri kabul edilerek haklarında ayrıca Türk Ceza Kanununun 179 uncu maddesi üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır.

Bu Kanunun altıncı maddesinde sayılan görevlilerin müdahale ettiği trafik kazalarında, sürücü ve/veya yayaların narkotik veya psikotrop maddeleri kullanıp kullanmadığının ve kanlarındaki alkol miktarının ikinci fıkra hükmüne göre tespit edilmesi zorunludur. Trafik kazası sonucunda sürücü ve/veya yayaların ölmesi veya teknik cihazla tespit yapılamayacak kadar yaralanmış olması halinde, bu kişilerden kan veya benzeri biyolojik örneklerle saç, tükürük, tırnak ve benzeri örnekler sevk edildikleri adli tıp kurumu veya sağlık kuruluşlarınca alınmak suretiyle, kanlarındaki alkol miktarı ile narkotik veya psikotrop madde kullanıp kullanmadıkları tespit edilir.

Alkol, narkotik veya psikotrop maddenin tespiti için kullanılacak teknik cihazların sahip olacağı asgari koşullar ile diğer usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 21- 2018 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “48 inci maddede gösterilen “alkollü araç kullanmak” suçunu birinci ve ikinci defasında işlemek” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 22- 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun geçici 6 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamulaştırılmaksızın kamu hizmetine ayrılan taşınmazların bedel tespiti

GEÇİCİ MADDE 6- Kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırması hiç yapılmamış olmasına rağmen 9/10/1956 tarihi ile 31/12/2012 tarihi arasında fiilen kamu hizmetine ayrılan veya kamu yararına ilişkin bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan taşınmazlara veya kaynaklara kısmen veya tamamen veyahut irtifak hakkı tesis etmek suretiyle malikin rızası olmaksızın fiili olarak el konulması sebebiyle, bedel talep edilmesi halinde bedel tespiti, idare adına tescili, terkini ve diğer işlemleri bu madde hükümlerine göre yapılır. Bu maddeye göre yapılacak işlemlerde öncelikle uzlaşma usulünün uygulanması dava şartıdır.

İdarenin daveti veya malikin müracaatı üzerine, fiilen el konulan taşınmazın veya üzerinde tesis edilen irtifak hakkının İdarenin daveti veya malikin müracaat ettiği tarihteki tahmini değeri; bu Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre teşkil edilen kıymet takdir komisyonu marifetiyle, taşınmazın el koyma tarihindeki nitelikleri esas alınmak ve bu Kanunun 11 inci ve 12 nci maddelerine göre hesaplanmak suretiyle tespit edilir. Tespitten sonra, bu Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre teşkil olunan uzlaşma komisyonunca, idarenin daveti veya malikin müracaat tarihinden itibaren en geç altı ay içerisinde 7201 sayılı Kanun hükümlerine göre tebliğ edilen bir yazı ile, tahmini değer bildirilmeksizin, talep sahibi uzlaşma görüşmelerine davet edilir.

Uzlaşma; idareye ait taşınmazın trampası, idareye ait taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak tanınması veya imar mevzuatı çerçevesinde başka bir yerde imar hakkı kullanılması suretiyle veya bunların mümkün olmaması halinde nakdi bedel üzerinden yapılabilir.

Uzlaşma görüşmeleri, hukuki veya fiili engel bulunmadığı takdirde davete icabet tarihinden itibaren en geç altı ay içerisinde sonuçlandırılır ve uzlaşmaya varılıp varılmadığı, malik veya temsilcisi ile komisyon üyeleri tarafından imzalanan bir tutanağa bağlanır. Bu tutanak ile uzlaşma görüşmelerine ilişkin bilgi ve belgeler, açılacak davalarda taraflar aleyhine delil teşkil etmez. Uzlaşmaya varılması halinde, üzerinde uzlaşılan hakkın türünü, tanınma şart ve usullerini, nakdi ödemede bulunulacak ise miktarını ve ödeme şartları ile taşınmazların tesciline veya terkinine dair muvafakati de ihtiva eden bir sözleşme akdedilerek bu sözleşme çerçevesinde işlem yapılır ve uzlaşma konusu taşınmazlar resen tapuya tescil veya terkin edilir.

Uzlaşılan bedel, bütçe imkanları dahilinde sonraki yıllara sari olacak şekilde taksitli olarak da ödenebilir. Taksitli ödeme süresince, 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine ilişkin Kanuna göre ayrıca kanuni faiz ödenir.

İdare ve malik arasında uzlaşma sağlanamadığı takdirde, uzlaşmazlık tutanağının tanzim edildiği tarihten itibaren üç ay içerisinde malik veya idare tarafından bedel tespiti davası açılabilir. Dava açılması halinde, fiilen el konulan taşınmazın veya üzerinde tesis edilen irtifak hakkının dava tarihindeki değeri, ikinci fıkranın birinci cümlesindeki esaslara göre mahkemece bu Kanunun 15 inci maddesine göre bilirkişi incelemesi yapılmak suretiyle tespit ve taşınmazın veya hakkın idare adına tesciline veya terkinine hükmedilir. Tespit edilen bedel, bu maddenin 8 inci fıkrasına göre idarece ödenir. Tescile veya terkinine ilişkin hüküm kesin olup tarafların hükmedilen bedele ilişkin temyiz hakkı saklıdır.

Bu madde kapsamında açılan davalarda mahkeme ve icra harçları ile her türlü vekalet ücretleri bedel tespiti davalarında öngörülen şekilde maktu olarak belirlenir.

Kesinleşen mahkeme kararlarına istinaden bu madde uyarınca ödemelerde kullanılmak üzere, ihtiyaç olması halinde, merkezi yönetim bütçesine dahil idarelerin yılı bütçelerinde sermaye giderleri için öngörülen ödeneklerinin (Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinin güvenlik ve savunmaya yönelik mal ve hizmet alımları ile yapım giderleri için ayrılan ödeneklerin) yüzde ikisi, belediye ve il özel idareleri ile bağlı idareleri için en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının, diğer idareler için en son kesinleşmiş bütçe giderleri toplamının en az yüzde ikisi oranında yılı bütçelerinde pay ayrılır. Kesinleşen alacakların toplam tutarının ayrılan ödenğin toplam tutarını aşması halinde, ödemeler, sonraki yıllara sari olacak şekilde, gariyeten ve taksitlerle gerçekleştirilir. Taksitlendirmede, bütçe imkanları ile alacakların tutarları dikkate alınır. Taksitli ödeme süresince, 3095 sayılı Kanuna göre ayrıca kanuni faiz ödenir. İdare tarafından, mahkeme kararı gereğince nakdi ödeme yerine, üçüncü fıkrada belirtilen diğer uzlaşma yolları da teklif edilebilir ve bu maddenin uzlaşmaya ilişkin hükümlerine göre işlem yapılabilir.

Bu maddenin bedele ilişkin hükümleri, vuku bulduğu tarih itibarı ile bu maddenin kapsamında olan kamulaştırmaz el koymadan dolayı açtıkları tazminat davası süre bakımından dava hakkının düştüğü gerekçesiyle reddedilmiş olanlar hakkında da uygulanır. Evvelce açtıkları davalar sonunda tazminat almaya hak kazanmış veya süre dışındaki sebeplerden dolayı davaları reddedilmiş olanlar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, gerek iç hukuka ve gerekse milletlerarası hukuka göre evvelce açtıkları davalar sonunda hak kazanmış oldukları tazminat henüz ödenmemiş olanlara, idare tarafından nakdi ödeme yerine, üçüncü fıkrada belirtilen diğer uzlaşma yolları teklif edilebilir ve bu maddenin uzlaşmaya ilişkin hükümlerine göre işlem yapılabilir.

Vuku bulduğu tarih itibarı ile bu maddenin kapsamında olan kamulaştırmaz el koymadan dolayı bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce tazmin talebiyle dava açmış olanlar; bu madde hükümlerine göre uzlaşma yoluna gitmeyi isteyip istemediklerini bu maddenin yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde idareye ve mahkemeye verecekleri dilekçeler ile bildirebilirler. Uzlaşma talebi üzerine, uzlaşma görüşmelerinin neticesine kadar dava bekletilir; uzlaşamaması halinde, uzlaşmazlık tutanağının mahkemeye sunulmasından sonra davaya devam edilir. Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmi kurumlara ayrılmak suretiyle veya ilgili kanunların uygulamasıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar hakkında, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemler tamamlandıktan sonra idari yargıda dava açılabilir. Bu madde hükümleri karara bağlanmamış veya kararı kesinleşmemiş tüm davalara uygulanır. Kararı kesinleşen davalara ise, bu maddenin sadece sekizinci fıkrası uygulanır.

Bu madde uyarınca ödenecek olan bedelin tahsili sebebiyle idarelerin mal, hak ve alacakları haczedilemez.

Bu madde hükümleri 2981 sayılı Kanuna göre yapılan imar uygulamalarından doğan bedele ilişkin uyuşmazlıklarda da uygulanır. Ancak 2981 sayılı Kanun gereği yapılan imar uygulamalarından doğan bedele ilişkin alacakların tahsilinde uygulama tarihinden başlayarak 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun genel hükümleri uygulanır.”

MADDE 23- 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Mülga 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlak Kanununun 16 ve 17 nci maddeleri ile 2942 sayılı Kanunun mülga 16 ve 17 nci maddeleri uyarınca mahkemelerce idare adına tescil kararı verilen kamulaştırmalarda tebligatlar ve diğer kamulaştırma işlemleri tamamlanmış sayılır. Bu kamulaştırma işlemleri sebebiyle hiçbir hak ve alacak talebinde bulunulamaz, kamulaştırmaya veya bedeline karşı itiraz davaları açılmaz, açılmış ve devam eden davalar bu madde hükmü uygulanarak sonuçlandırılır.”

MADDE 24- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 32- Şehir içi raylı ulaşım sistemleri, metro, tramvay, teleferik, telesiyej ve funiküler ile bunların hatları, istasyonları, yolcu terminalleri ve durakları ve bu iş ve işlemlerle ilgili tesisler ile eklenti veya bütünüleyici parçalarının Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, belediyeler ve bunların kuruluşları arasında yapılacak devir ve teslimleri 31/12/2023 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.

Bu kapsamda yapılan teslim ve hizmet ifaları için yüklenilen vergiler, vergiye tâbi işlemler nedeniyle hesaplanan vergiden indirilir. İndirimle giderilemeyen vergiler iade edilmez. Maliye Bakanlığı, istisnaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 25- 22/11/1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Mülga 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu hükümlerine göre yapılan uygulamalar nedeniyle kendilerinden kamulaştırılan ancak kamulaştırma bedelleri maliklerine ödenmeyen arazilerden uygulayıcı kuruluş tarafından dağıtılmayan, tahsis edilmeyen, satılmayan veya bu Kanun amaçlarında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulmayanlar; eski malikleri veya kanuni mirasçıları tarafından fiilen kullanılması, bu kişiler tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde varsa bu araziler hakkında açmış oldukları tüm davalardan yargılama giderleri üstlenilmek suretiyle kayıtsız ve şartsız feragat edilerek uygulayıcı kuruluşa başvurulması ve başkaca hiçbir hak ve talepte bulunulmayacağına kabul ve taahhüt edilmesi koşullarıyla; uygulayıcı kuruluş ile Maliye Bakanlığınca yapılacak incelemeler sonucunda iadeye engel başkaca bir durumunun bulunmaması ve iadesinin uygun olduğunun tespit edilmesi durumunda, bu Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen norm kısıtlamalarına tabi olmaksızın uygulayıcı kuruluşun teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca da uygun görülmesi halinde, bu Bakanlığın talebi üzerine yetkili tapu müdürlüğünce ilgilileri adına tescil edilir. Ancak, iade edilecek arazilerden kamulaştırma nedeniyle kendilerine ödeme yapılanlara, ödenen bedele kamulaştırma tarihi itibarıyla tekabül eden arazi miktarı uygulayıcı kuruluş tarafından belirlenir ve bu araziler iade edilmez.

Mülkiyeti ihtilafı iken kamulaştırılarak tapuda Hazine adına tescil edilen arazilerden birinci fıkraya kapsamında kalanlar, aynı fıkradaki esaslar çerçevesinde, mülkiyet ihtilafına ilişkin davada mahkemece verilen kararda hak sahibi olarak belirlenen kişilere iade edilir.

Uygulayıcı kuruluş tarafından dağıtılması, tahsis edilmesi, satılması veya bu Kanun amaçlarında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulması nedeniyle iade edilemeyen arazilerin yerine ilgililerine, uygulayıcı kuruluşun teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca da uygun görülmesi halinde, birinci fıkradaki esaslar çerçevesinde, bu Kanuna göre belirlenecek, aynı bölgede bulunan ve uygulayıcı kuruluşun tasarrufunda olan Hazineye ait eşdeğer arazi verilir.

Bu madde kapsamında kalan arazilerden daha önce ilgililerince bedelinin tazmini için açılan davalar sonucunda mahkemelerce verilen ve kesinleşen kararlara göre kendilerine tazminat ödenenler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

Kamulaştırma işlemine başlanılarak tapu kütüklerine şerh veya belirtme konulan ancak kamulaştırma işlemi tamamlanmayan arazilerin tapu kütüklerindeki şerh ve belirtmeler, uygulayıcı kuruluşun teklifi ve Maliye Bakanlığının da uygun görülmesi halinde, bu Bakanlığın talebi üzerine ilgili tapu müdürlüğünce terkin edilir.”

MADDE 26- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 16 – 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurul Başkanı ve üyelerine, kendi mevzuatında yer alan kısıtlamalara bağlı olmaksızın kurumun görev alanıyla ilgili olmamak kaydıyla kamu kurum ve kuruluşları ile sermayesinin yarısından fazlası devlete ait kurum ve kuruluşlarının yönetim kurulu, denetim kurulu ve danışma kurulu üyeliği görevleri ile komisyon, heyet, komite ile benzeri organlarda görev verilebilir ve bu görevlerinden dolayı 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesi hükümleri esas alınmak suretiyle ilgili mevzuatında öngörülen tutarda ayrıca ödeme yapılır. Ancak, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Kanunun 83 üncü maddesi uyarınca Yatırımcı Tazmin Merkezinin idare ve temsilinde görevli Kurul başkan ve üyelerine, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 34 üncü maddesine göre kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının yönetim kurulu başkan ve üyeleri için belirlenen tutarda yapılacak net ödeme, Kurumun görev alanı ile ilgili olmamak şartı bakımından aykırılık oluşturmaz.”

MADDE 27- 7/11/1996 tarihli ve 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve altıncı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“c) Hususi araçların sürücü koltukları ile taksi hizmeti verenler dahil olmak üzere karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu toplu taşıma araçlarında,”

“Tütün içermeyen ancak tütün mamulünü taklit eder tarzda kullanılan bitkisel nargile ve bitkisel sigara tütün ürünü kabul edilir.”

MADDE 28- 4207 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin onaltıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(16) Bu maddedeki cezaları gerektiren fiillerin bir yıllık dönemde tekrerrü halinde idari para cezası bir kat; ikinci tekrerrü halinde iki kat artırılarak verilir. Aynı dönemdeki üçüncü tekrerrüde de işyeri on günden bir aya kadar kapatılır.”

MADDE 29- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(II) sayılı listedeki mallardan alınacak vergi, mükellefin bu malı alış bedeli ile her halükarda bu malların imalatçısının satış bedeli veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahı üzerinden malın tabi olduğu orana göre hesaplanan vergi tutarından az olamaz. Verginin, mükellefin alış bedeli üzerinden hesaplandığı durumlarda, malı teslim tarihine kadar bu malı mükellefe teslim eden tarafından yüzde 10’a kadar yapılan indirimler alış bedelinden de indirilebilir. Ancak bu indirimler sonrası kalan tutar, malın imalatçısının satış bedelinden veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahından düşük olamaz. Maliye Bakanlığı, bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 30- 4760 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinde yer alan “31/12/2013” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 31- 4760 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı listenin (B) cetveli, ekli (1) sayılı cetvelde gösterildiği şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin birinci paragrafındaki parantez içi hükmün sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, varlık kiralama şirketinden devralınan veya kaynak kuruluşça kira sözleşmesinden kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilememesi hali hariç olmak üzere, varlık kiralama şirketi tarafından söz konusu taşınmazların üçüncü kişi veya kurumlara satılması durumunda, bu varlıkların kaynak kuruluşta varlık kiralama şirketine devirden önceki kayıtlı değeri ile anılan kurumlarda ayrılan toplam amortisman tutarı dikkate alınarak satışı gerçekleştiren kurum nezdinde vergilendirme yapılır.”

MADDE 33- 9/1/2013 tarihli ve 6384 sayılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanunun 8 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılmış başvuru veya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin kararı kapsamında karşılıklı olarak dostane çözüme ulaşılması halinde buna ilişkin düzenlenen belgeler kamu otoritesi tarafından ilgili adli veya idari mercilere gönderilir.”

MADDE 34- (1) Türkiye Yeşilay Cemiyeti tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye Yeşilay Cemiyeti ile aynı amaçları gerçekleştirmek üzere merkezi İstanbul’da olan “Türkiye Yeşilay Cemiyeti Vakfı” adında Vakıf kurulur.

(2) Vakıf;

a) Kurumlar vergisinden (iktisadi işletmeleri hariç),

b) Yapılacak bağış ve yardımlar sebebiyle Veraset ve İntikal Vergisinden,

c) Her türlü muameleler dolayısıyla düzenlenen kağıtlar damga vergisinden, yapılan işlemler harçtan müstesnadır.

(3) Vakfa yapılacak nakdi bağış ve yardımların tamamı Gelir ve Kurumlar Vergisi mükellefleri tarafından beyannameleri üzerinde bildirilen gelir veya kazançtan indirilebilir. Vakıf, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara diğer kanunlarla tanınan vergi, harç ve diğer istisna ve imkanlardan aynen yararlanır.

(4) Vakfa, amaçlarını gerçekleştirmek üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesi hükmüne tabi olmaksızın yardım yapılmak üzere, Sağlık Bakanlığı bütçesinde gerekli ödenek öngörülür.

Yürürlük

MADDE 35- Bu Kanunun;

a) 2 nci maddesiyle düzenlenen 4250 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin beşinci ve yedinci fıkrası, bu maddenin yayımlandığı tarihten itibaren 90 gün sonra,

b) 15, 16 ve 17 nci maddeleri 19/5/2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

c) 32 nci maddesi bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren kaynak kuruluşlarca devredilen taşınmazlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

ç) Diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 36- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ALT KOMİSYON METNİNE EKLİ CETVEL

(1) Sayılı Cetvel

(B) CETVELİ

G.T.İ.P. NO	Mal İsmi	Vergi Tutarı (TL)	Birimi
2707.10.00.00.00	Benzol (Benzen)	2,2985	Kilogram
2707.20.00.00.00	Toluol (Toluen)	2,2985	Kilogram
2707.30.00.00.00	Ksitol (Ksilen)	2,2985	Kilogram
2707.50.00.00.11	Solvent nafta (Çözücü nafta)	2,2985	Kilogram
2707.50.00.00.19	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2707.99.11.00.00	200 dereceye kadar sıcaklıkta, hacim itibarıyla % 90 veya daha fazla damıtılmış ham hafif yağlar	2,2985	Kilogram
2707.99.19.00.00	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2707.99.20.00.00	Sülfürik asitle diğer kısımları alınmış petrol eterleri; Antrasen	2,2985	Kilogram
2709.00.10.00.00	Tabii gazın kondanseleri	2,2985	Kilogram
2710.12.21.00.00	White spirit	2,2985	Kilogram
2710.12.25.00.00	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2710.12.90.00.11	Diğer solventler (Çözücüler)	2,2985	Kilogram
2710.12.90.00.19	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2710.19.29.00.00	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2710.20.90.00.00.	Diğer yağlar [Yalnız; -2710.12.90.00.11, 2710.12.90.00.19 ve 2710.19.29.00.00 G.T.İ.P. numaralı malların biodizel ihtiva edenleri, -2710.19.81, 2710.19.83, 2710.19.85, 2710.19.87, 2710.19.91, 2710.19.93 ve 2710.19.99 alt pozisyonlarında yer alan malların biodizel ihtiva edenleri.]	2,2985 1,3007	Kilogram Kilogram
2901.10.00.90.11	Hekzan	2,2985	Kilogram
2901.10.00.90.12	Heptan	2,2985	Kilogram
2901.10.00.90.13	Pentan	2,2985	Kilogram
2901.10.00.90.19	Diğer doymuş asiklik hidrokarbonlar	2,2985	Kilogram
2902.20.00.00.00	Benzen (Benzol)	2,2985	Kilogram
2902.30.00.00.00	Toluen (Toluol)	2,2985	Kilogram
2902.41.00.00.00	O-ksilen	2,2985	Kilogram
2902.42.00.00.00	M-ksilen	2,2985	Kilogram
2902.43.00.00.00	P-ksilen	2,2985	Kilogram
2902.44.00.00.00	Ksilen izomerleri karışımları	2,2985	Kilogram
2902.50.00.00.00	Stiren (vinil benzen)	2,2985	Kilogram
2902.60.00.00.00	Etil benzen	2,2985	Kilogram
2909.19.90.00.13	Metil tersiyer bütıl eter (MTBE)	2,2985	Kilogram
38.11	Vuruntuyu önleyici müstahzarlar, oksidasyonu durdurucu maddeler, peptizan katkılar, akışkanlığı düzenleyici maddeler, aşınmayı önleyici katkılar ve mineral yağlar (benzin dahil) veya mineral yağlar gibi aynı amaçla kullanılan diğer sıvı yağlar için diğer müstahzar katkılar	2,2985	Kilogram

3814.00	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan organik karma çözücüler ve incelticiler; boya ve vernik çıkarmada kullanılan müstahzarlar	0,7390	Kilogram
3824.90.40.00.00	Vernikler ve benzeri ürünler için anorganik karma çözücüler ve incelticiler	0,7390	Kilogram
2710.19.71.00.00	Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.75.00.00	2710.19.71.00 Alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işlemle kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.81.00.00	Motor yağları, kompresör yağlama yağları, türbin yağlama yağları (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.83.00.00	Hidrolik amaçlara mahsus sıvı yağlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.85.00.00	Beyaz yağlar, sıvı parafin (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.87.00.00	Dişli yağları ve redüktör yağları (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.91.00.00	Metal işlemeye mahsus bileşikler, kalıp çıkarma yağları, aşınmayı önleyici yağlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.93.00.00	Elektrik izolasyonuna mahsus yağlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.25	Diğer madeni yağlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.21	Spindle oil	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.22	Light neutral	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.23	Heavy neutral	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.24	Bright stock	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.98	Diğerleri	1,3007	Kilogram
2712.20	Ağırlık itibarıyla % 0,75'den az yağ içeren parafin	1,3007	Kilogram
2710.19.25.00.11	Gazyağı	0,9367	Litre
2710.19.25.00.19	Diğerleri	0,9367	Litre
3403.11.00.00.00	Dokumaya elverişli maddelerin, deri ve köselenin, post ve kürklerin veya diğer maddelerin işlenmesine mahsus müstahzarlar (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram
3403.19.10.00.00	Esas madde olarak kabul edilmemek şartıyla, ağırlık itibarıyla % 70 veya daha fazla petrol yağları veya bitümenli minerallerden elde edilen yağları içerenler (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram
3403.19.90.00.00	Diğerleri (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram
3403.91.00.00.00	Dokumaya elverişli maddelerin, deri ve köselenin, post ve kürklerin veya diğer maddelerin işlenmesine mahsus müstahzarlar (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram
3403.99.00.00.00	Diğerleri (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

22/5/2013

Esas No: 2/1524

Karar No: 35

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Manisa Milletvekili Recai BERBER ve Isparta Milletvekili Süreyya Sadi BİLGİÇ ile 17 Milletvekili tarafından hazırlanarak 10/5/2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu, Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu, Tarım Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Adalet Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 2/1524 esas numaralı “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 15/5/2013 tarihinde yaptığı 39 uncu birleşiminde, Hükümeti temsilen Maliye Bakanı Mehmet ŞİMŞEK ile Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Belediyeler Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Bira ve Malt Üreticileri Derneği, Ankara Barosu ve Kayseri Barosu temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmeye başlanmıştır. Kanun Teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere geçilmeden önce verilen bir önerge doğrultusunda Teklifin daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

2/1524 esas numaralı Kanun Teklifi ve gerekçesinde özetle;

- Alkollü içkilerin reklam ve tanıtımının yapılmamasının, alkollü ürünlerin üzerine alkolün zararlarını belirten yazılı uyarılar konulmasının, üretilen içeceklerin içerisinde ne oranda alkol olduğunun tüketicilerin kolaylıkla okuyabileceği şekilde yazılmasının ve söz konusu düzenlemelere uymayanlara ilişkin cezai müeyyidelerin belirlenmesinin,

- Gelir Vergisi Kanununda AR-GE harcaması yapan firmaların istihdam maliyetinin düşürülmesine yönelik yapılan düzenlemenin süresinin 31/12/2023 tarihine kadar uzatılmasının,

- İçki, uyuşturucu, sigara bağımlılığı, kumar, fuhuş gibi topluma zarar veren alışkanlıklarla mücadele etmek amacıyla Türkiye Yeşilay Cemiyeti adında bir vakıf kurulmasının,

- Türkiye’den Türk Cumhuriyeti ve Akıaba Topıuluklarındaki Yükseköğretim Kurumlarına giden öğretim üyelerine verilen ücretli izin süresinin 3 yıldan 5 yıla çıkarılmasının,

- 492 sayılı Harçlar Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen karar ve ilam harcının kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenmesinin ve süresinde ödenmeyenlerin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip edilmesinin,

- Bakanlıklarda ve bağılı kuruluşlarda daire başkanı ve grup başkanı kadrolarında bulunanların ek göstergelerinin amirleri oldukları kariyer uzmanların ek göstergeleri ile eşitlenmesinin,

- Bankaların yeni şube açılışlarında yıllık olarak ödemeleri gereken harç tutarının takvim yılının kalan ay süresine isabet eden kısmının ödenmesine yönelik bir düzenleme yapılmasının,

- Anayasa Mahkemesinin kararları doğrultusunda bazı vergi miktarlarını belirleme yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilmesinin,

- Özel Tüketim Vergisi Kanununda uygulamada tespit edilen eksikliklerin giderilmesinin,

- Mülga 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu hükümlerine göre yapılan uygulamalar nedeniyle kamulaştırılan ancak kamulaştırma bedelleri maliklerine ödenmeyen araziler ile ilgili vatandaşlarının mağduriyetinin giderilmesinin,

- Kur'an kursu, yurt ve pansiyonların iase ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerinin, mali yıl itibarıyla düzenlenme işinin Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri arasına alınmasının,

- Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda kamulaştırılmaksızın kamu hizmetine ayrılan taşınmazların bedel tespitine ilişkin uygulamada karşılaşılan sorunların çözümü ve uygulama tarihleri arasındaki farklılığın giderilmesine yönelik düzenleme yapılmasının,

öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Alt Komisyonun, 15/5/2013 ve 16/5/2013 tarihlerinde Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Belediyeler Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği, Bira ve Malt Üreticileri Derneği, Ankara Barosu ve Kayseri Barosu temsilcilerinin katılımlarıyla yapmış olduğu toplantılarda Kanun Teklifi ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmiş ve yapılan değerlendirmeler sonucunda hazırlanan rapor ve metin Komisyonumuza sunulmuştur.

Komisyonumuzun 21/5/2013 tarihinde yaptığı 40 ıncı birleşiminde Hükümeti temsilen Maliye Bakanı Mehmet ŞİMŞEK, Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Kültür Turizm Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Ege Üniversitesi Bağımlılık Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Türkiye Belediyeler Birliği, Türkiye Yeşilay Cemiyeti, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği, Bira ve Malt Üreticileri Derneği, Şarap Üreticileri Derneği, Alkollü İçki Üreticileri ve İthalatçıları Derneği, Turizm, Restoran Yatırımcıları ve İşletmecileri Derneği, Otomotiv Distribütörleri Derneği, Otomotiv Sanayii Derneği, Gıda Perakendecileri Derneği ve Beyoğlu Eğlence Yerleri Derneği temsilcilerinin katılımlarıyla yaptığı toplantıda, 2/1524 esas numaralı Kanun Teklifinin görüşmelerine devam edilmiş ve görüşmelerde 2/1524 esas numaralı Kanun Teklifine ilişkin alt komisyon metninin esas alınmasına karar verilmiştir.

Komisyonumuzda Teklifin geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

• 2489 sayılı Kefalet Kanununa eklenen ve Kefalet Sandığı yönetim kurulu başkan ve üyelerine Kefalet Sandığı Nizamnamesi uyarınca üstlendikleri yönetim sorumluluğu karşılığı olarak yapılan ödemelere ilişkin borç çıkarılamayacağı yönündeki düzenlemenin bir af niteliğinde olduğu ve af niteliğindeki bu düzenlemenin Adalet Komisyonunun görüşü alındıktan sonra değerlendirilmesinin faydalı olacağı,

• Alkollü içkilere yönelik düzenlemelerin temel hak ve özgürlükler çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği, alkolle ilgili düzenlemelerin sosyo-kültürel açıdan da daha geniş bir bakış açısıyla ele alınması gerektiği,

• Sadece alkollü içkilere yönelik düzenlemelere odaklanılmasından ziyade toplumun geneline etkileyen uyuşturucu, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklara ilişkin kapsamlı bir düzenlemenin yapılmasının faydalı olabileceği,

• Alkollü içkilere yönelik yapılan düzenlemelerin bu sektörde faaliyet gösteren firma ve işletmelere zarar vermemesi gerektiği,

• Yeni açılan banka şubeleri için öngörülen kıst harç uygulamasının vergilendirmenin eşitlik ve genellik ilkelerine aykırı olduğu, ülkemizdeki en kârlı sektörlerden biri olan bankacılık sektörüne tanınan bu imkânın noter harçları, trafik harçları, gemi ve liman harçları gibi diğer harçlar için de sağlanmasının hakkaniyete uygun olacağı,

• Cami, mescit ve Kur'an kurslarının bir kısmının, eklentisinin veya bütünleyici parçalarının ticari faaliyete konu edilmesinin doğru olmadığı ve bu tür uygulamaların kaldırılmasına yönelik gerekli önlemlerin alınması gerektiği,

• Düzenleyici ve denetleyici kurumların başkan ve üyelerinin kamu kurum ve kuruluşlarının yönetim kurulu, denetim kurulu ve danışma kurulunda görevlendirilebilmesinin ve bu görevlerden dolayı söz konusu kişilere kendi mevzuatlarında yer alan kısıtlamalara bağlı olmaksızın 631 sayılı KHK'ye göre ödeme yapılmasının düzenleyici ve denetleyici kurumların bağımsızlığına ve tarafsızlığına zarar verebileceği,

• 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yapılan düzenleme ile bakanlıklarda, bunların bağlı kuruluşlarında ve üniversitelerde daire başkanı ve grup başkanı kadrolarında bulunanların ek göstergelerinde yapılan iyileştirmenin olumlu karşılandığı, ancak kamuda farklı kadrolarda bulunanlar için de benzer iyileştirmelerin yapılması gerektiği,

• Mahkemelerce tescil kararı verilen kamulaştırmalarda tebligatların ve diğer kamulaştırma işlemlerinin tamamlanmış sayılmasının, bu işlemler sebebiyle hak ve alacak talebinde bulunulamamasının, kamulaştırma ve bedeline karşı itiraz davası açılmamasının hak arama özgürlüğüne uygun düşmediği,

• Alkol, uyuşturucu ve sigara bağımlılığı gibi toplum ve gençliğin beden ve ruh sağlığını tahrip eden bağımlılıklar yanında, kumar, fuhuş, gibi gençliğe ve topluma zarar veren bütün zararlı alışkanlıklarla mücadele etmeye yönelik bir vakfın kurulmasının olumlu karşılandığı, ancak henüz kuruluş aşaması gerçekleşmemiş olan bir vakfa vergi muafiyeti tanınmasına ilişkin bir düzenlemenin yerinde olmadığı, bu düzenlemenin söz konusu vakfın kuruluş işlemi tamamlandıktan sonra yapılmasının hukuki açıdan daha doğru olacağı,

• Kefalet Sandığına ilişkin herhangi bir af düzenlemesinin söz konusu olmadığı, 2006 yılı öncesinde ve sonrasında Kefalet Sandığı yönetim kurulu başkan ve üyelerine yapılan ödemelere ilişkin Sayıştay tarafından herhangi bir usulsüzlük tespit edilmediği ve beraat kararı verildiği, sadece 2006 yılında aynı nitelikteki ödemelere ilişkin Sayıştay tarafından beraat kararı verilmediği,

• Alkollü içkilerin üretiminin veya tüketiminin yasaklanmasının söz konusu olmadığı, sadece toplumun ve gençlerin sağlığını korumak amacıyla alkollü içkilerin özendirilmesine ve tanıtımına ilişkin bir takım kısıtlamalar getirildiği, Amerika Birleşik Devletleri, Avustralya ve birçok gelişmiş ülkede benzer düzenlemelerin yer aldığı, Dünya Sağlık Örgütünün alkolün zararlarına ilişkin raporlarının bulunduğu,

ifade edilmiştir.

Geneli üzerindeki görüşmeleri müteakip Kanun Teklifi ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek alt komisyon metni esas alınmak suretiyle maddelerin görüşülmesine karar verilmiştir.

Alt komisyon metninin maddeleri üzerinde yapılan görüşmeler sonucunda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

Alt komisyon metninin;

- Çerçeve 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

- Çerçeve 2 nci maddesinin;

• Birinci fıkrası; bilimsel yayın ve faaliyetlerin alkollü içkilerin kullanılmasını ve satışını özendiren veya teşvik eden etkinlikler kapsamında değerlendirilmemesi şeklinde ve alkollü içki satış belgesine sahip işletmelerin servis amaçlı materyallerinde marka, amblem ve logo kullanabilmelerine imkan verecek şekilde yeniden düzenlenmiş,

• İkinci fıkrası; alkollü içkilerin hediye, eşantıyon ve benzeri şekilde ücretsiz olarak dağıtılamayacağı hususuna açıklık kazandırmak amacıyla “alkollü içki” ibaresi eklenmiş,

• Beşinci fıkrası; tüketici tanımına açıklık kazandırmak amacıyla “nihai” ibaresi eklenmiş,

• Yedinci fıkrası; alkollü içkilerin hangi durumda yasak kapsamında olan işletme dışından görülebileceği hususuna açıklık kazandırılmış,

• On birinci fıkrası; spor müsabakası yapılan yerlerin VIP bölümlerinde alkollü içki satışı yapılabileceğine yönelik hükmün metinden çıkarılması suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

- Çerçeve 3 üncü maddesi; madde matlabı ve metni, kanunların yapılmasındaki esas ve usuller doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir.

- Çerçeve 4 üncü maddesi; ifade bütünlüğünün sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuştur.

- Çerçeve 5 inci maddesi; kanunların yapılmasındaki esas ve usuller doğrultusunda redaksiyona tabi tutulmuştur.

- Çerçeve 6 ıla çerçeve 23 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

- Çerçeve 24 üncü maddesi; “belediyeler ve bunların kuruluşları” ibaresi anlatıma açıklık kazandırmak amacıyla “belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları” şeklinde redaksiyona tabi tutulmuştur.

- Çerçeve 25 ıla çerçeve 31 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

- Çerçeve 32 nci maddesi; kanunların yapılmasındaki esas ve usuller çerçevesinde 33 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

- Çerçeve 33 üncü maddesi; maddeyle öngörülen mekanizma bankacılık mevzuatı kapsamında yapılan işlemlere yönelik olduğundan bu doğrultuda değiştirilmiş ve düzenleme yine bankacılık mevzuatıyla ilgili olduğundan 5411 sayılı Bankacılık Kanununa eklenmiş ve kanunların yapılmasındaki esas ve usuller çerçevesinde 32 nci madde olarak kabul edilmiştir.

- 34 üncü, yürürlüğe ilişkin 35 inci ve yürütmeye ilişkin 36 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca, Kanun teklifinin başlığı ile metnin tamamı, kanunların yapılmasındaki esas ve usullere uygunluğun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuştur.

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca, Tasarının Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonu temsil etmek üzere Ağrı Milletvekili Ekrem ÇELEBİ, Denizli Milletvekili Mehmet YÜKSEL, Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER, İstanbul Milletvekili Mehmet MUŞ, İzmir Milletvekili İlknur DENİZLİ ve Kayseri Milletvekili Ahmet ÖKSÜZKAYA özel sözcü olarak seçilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Lütfi Elvan</i>	<i>Süreyya Sadi Bilgiç</i>	<i>Ahmet Öksüzkaya</i>
Karaman	Isparta	Kayseri
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Kâtip	Üye	Üye
<i>Vedat Demiröz</i>	<i>Mehmet Şükrü Erdiñç</i>	<i>Ekrem Çelebi</i>
Bitlis	Adana	Ağrı
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>İzzet Çetin</i>	<i>Bülent Kuşoğlu</i>	<i>Sadık Badak</i>
Ankara	Ankara	Antalya
(Ayrışık oy yazımız ektedir)	(Ayrışık oyum eklidir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Günel</i>	<i>Haluk Ahmet Gümüş</i>	<i>Hüseyin Şahin</i>
Antalya	Balıkesir	Bursa
(Muhalefet şerhim eklidir)	(Muhalefet şerhi ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Cahit Bağcı</i>	<i>Mehmet Yüksel</i>	<i>Cengiz Yavilioğlu</i>
Çorum	Denizli	Erzurum
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Salih Koca</i>	<i>Kazım Kurt</i>	<i>A. Nejat Koçer</i>
Eskişehir	Eskişehir	Gaziantep
	(Ayrışık oyum eklidir)	(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye <i>Feramuz Üstün</i> Gümüşhane	Üye <i>Adil Zozani</i> Hakkari (Muhalefîm, şerhim eklidir)	Üye <i>Ferit Mevlüt Aslanoğlu</i> İstanbul (Ayrışık oyum eklidir)
Üye <i>Aydın Ağan Ayaydın</i> İstanbul (Muhalefet şerhi eklidir)	Üye <i>Mehmet Muş</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Müslim Sarı</i> İstanbul (Ayrışık oyum eklidir)
Üye <i>Musa Çam</i> İzmir (Ayrışık oyum eklidir)	Üye <i>İlknur Denizli</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Rahmi Aşkın Türeli</i> İzmir (Ayrışık oyum eklidir)
Üye <i>Ahmet Arslan</i> Kars Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Muhalefet şerhim eklidir)	Üye <i>Muzaffer Baştopçu</i> Kocaeli Üye <i>Mustafa Şahin</i> Malatya	Üye <i>Mustafa Baloğlu</i> Konya Üye <i>Erkan Akçay</i> Manisa (Muhalefet şerhim eklidir)
Üye <i>Uğur Aydemir</i> Manisa	Üye <i>Recai Berber</i> Manisa	Üye <i>Sümer Oral</i> Manisa (Muhalefet şerhimiz var)
Üye <i>Abdulkerim Gök</i> Şanlıurfa	Üye <i>Hasip Kaplan</i> Şırnak (Muhalefet şerhim eklidir)	Üye <i>Ertuğrul Soysal</i> Yozgat

KARŞIOY YAZISI

AKP milletvekilleri Recai BERBER, Süreyya Sadi BİLGİÇ ve 17 milletvekili tarafından TBMM’ye sunulan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi yoğun, tartışmalı ve kapsamlı çalışmalar sonucunda yasama takvimi açısından kısa denilebilecek bir süre içinde AKP’li üyelerin oylarıyla Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından kabul edilmiştir.

Ne yazık ki, bir AKP geleneğine dönüşen “torba” düzenlemelerden biri olan 2/1524 esas numaralı Kanun Teklifi, birbiriyle ilgisiz, çok farklı alanlara yönelik pek çok hüküm içermektedir. AKP’nin artık normal hale getirdiği yol izlenerek, yani Bakanlıkların düzenleme ihtiyaçlarının bir kanun teklifi olarak TBMM gündemine getirilmesinin bir örneği olan bu Teklif, konuyla ilgili kamu kuruluşlarının resmi, yazılı görüşleri alınmaksızın, alalecele gündeme getirilen bir karmaşık ve dağınık düzenleme mahiyetindedir.

Aslına bakılırsa, alkol tüketiminden Mera Kanununa, üst kurul başkanlarının ücretlerinden Kamulaştırma Kanununa, üniversitelere kadro ihdasından özel tüketim vergisine, AİHM başvurularından harçlara, ar-ge faaliyetlerine gelir vergisi desteğinden Yeşilay Vakfının kuruluşuna kadar uzanan birbiriyle ilgisiz, 36 maddelik ve yaklaşık 23 kanun ve kanun hükmünde kararnamede değişiklik, yenilik öngören bir teklif için “torba” nitelemesi bile hafif kalabilecektir.

Elbette ki, ilgisi, bilgisi ve hassiyetleri çerçevesinde ve kendi iradesiyle her milletvekili kanunı düzenleme teklifinde bulunabilir. Bu bir milletvekilinin en doğal hakkıdır ancak bu düzenlemede olduğu üzere, böylesine kanun teklifleri AKP milletvekillerinin her alana yayılan bilgi ve yetkinliği hayranlık uyandırmaktadır.

Ancak kanun teklifi şeklindeki düzenlemelerin belki de en büyük dezavantajı düzenlemelerle ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşünün bulunmamasıdır. Ancak bu durumun AKP açısından avantaj olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır ki, ısrarla bu yol izlenmektedir. AKP kendi istediği düzenlemeleri yasalaştırmak amacıyla kamu kurumlarını by-pass etmek için bu yolu izlemekte, kanuni düzenlemeler sıklıkla teklif olarak komisyon gündemine getirilmektedir.

AKP yasama usulü olarak çoğunlukla bu “torba” yöntemini tercih ettiği için, çoğu kez yaşandığı üzere, komisyon görüşmelerinin başlangıcında Teklifin alt komisyona sevk edilmesi gerektiği muhalefet partilerinin üyelerince dile getirilmiş, Teklifin içeriğini gören AKP’li milletvekillerinin de durumu anlayarak destek vermeleri sonucunda Teklif alt komisyona sevk edilmiştir. Nitekim alt komisyonda Teklifin içeriği, ne getirip götürdüğü, ne anlama geldiği tüm üyeleri tarafından daha iyi görülmüştür.

Burada kullanılan “tüm üyeler” sadece bizleri değil, Teklif sahibi AKP’li milletvekillerini de içermektedir. Hatta görülmüştür ki, alt komisyon çalışmaları belki de en çok teklif sahibi AKP’li üyeler için iyi olmuştur. Zira Teklif sahipleri, çoğu kez diğer milletvekillerinden daha fazla bir şekilde Teklifin asıl sahibi görüntüsü çizen bürokratlardan fazlasıyla destek ve bilgi almıştır. Öyle ki, alt komisyon çalışmaları sanki bir Hükümet tasarısı görüşülüyormuş havasında geçmiş, aslında bu “torba”nın da esas hazırlayıcılarının bürokratlar olduğu ortaya çıkmıştır.

Defalarca ve ısrarla belirttiğimiz, sağlıklı ve doğru olmadığı aşıkâr olan bu yasama usulünün sakıncalarını bu düzenlemede de bizzat görmüş bulunmaktayız. Zira kanun teklifi komisyonda görüşülürken, komisyonda görevli milletvekillerine sanki bir kanun tasarısı imiş gibi ilgili kamu kurumlarının yetkilileri tarafından anlatılmış, teklif sahibi milletvekili arkadaşlarımız dahi çoğu kez altına imza attığı hükmün anlam ve sonuçlarını bizler gibi, komisyon görüşmeleri sırasında ilgili bürokratlardan dinlemiştir. Hatta ilgili bürokratların “bu düzenlemeyle şunu istiyoruz, şunu amaçlıyoruz.” şeklindeki ifadelerine tanık olunmuştur.

Komisyon üyeleri olarak, getirilmek istenen kanuni düzenlemeye ilişkin bilgi ve açıklamaların, teklif sahiplerinden olması gerektiği ısrarı ve ifadelerine rağmen, sonuç pek değişmemiş olup, içinde bulunulan bu durum bile başlıbaşına AKP'nin yasama tekniğine gösterdiği özeni ifade etmeye yetmiştir.

Kuşkusuz, yasama usulünde böylesi yollara başvurmak şık olmadığı gibi, bizzat kanun teklifi sahiplerini de pek çok hüküm görüşülürken zor durumda bırakmaktadır. Ne yasama organı, ne de bu kutsal çatının üyeleri bu konumu hak etmemektedir. Böylesi bir yöntemi seçmek ve bunda da ısrarcı olmak anlaşılır olmadığı gibi, kabul edilebilir de değildir.

Usul açısından belirtilebilecek daha pek çok bulunmakla birlikte, AKP'nin her geçen gün kendini aşarak Meclis görüşmelerini bir ekil şartına doğru dönüştürme eğiliminde olduğunu ayrıca tespit etmek gerekmektedir.

Usul açısından bu derece sıkıntılı olan Kanun Teklifinin içerdiği esaslar da sakınca, yanlışlık ve sorun açısından usulden hiç de geri kalmamaktadır. Teklifin içerdiği hükümler, toplumun sorunlarını çözmekten uzak, köklü ve kapsamlı düzenlemelerden yoksun, dağınık düzenlemeler görüntüsü çizmektedir.

Kanun Teklifinin içeriği ve esaslar açısından bakıldığında, alkollü içki satışı ve tüketimine ilişkin hükümlerin bu Teklifin en çarpıcı yönleri olarak yazılı ve görsel medyaya yansıdığı görülmüştür. Basın tarafından özellikle bu noktaya gösterilen ilgi ve hassasiyet de yersiz ve haksız değildir. Zira Teklifteki düzenlemelerle alkollü içkilerin satışı ve tüketimine ilişkin yasaklar iyice genişletilerek, alkol satışı, tüketimi neredeyse fiilen imkansız hale getirilmek istenmektedir.

Öncelikle belirtilmesi gereken husus Teklifin hükümlerinden ziyade zihniyetidir. Teklifin zihniyeti istemediği bir yaşam tarzını örtülü veya dolaylı yollarla ortadan kaldırmaya yönelik yasakçı, dayatmacı anlayıştan ibarettir. Böyle bir anlayışa iştirak etmek demokrasi adına mümkün değildir.

Alkol kullanmamak, alkol kullanımına her türlü yasak getirme hakkını vermemektedir. Elbette ki, devlet anayasal görevinin gereği olarak gençlerimizi kötü alışkanlıklardan koruyacaktır. Ancak bu koruma ödevi insanlara yaşam tarzı dayatma arzusunun kamufleli haline getirilmemelidir.

Evet, devletin görevlerinden biri gençleri korumaktır. Anayasamızın “Gençliğin Korunması” başlıklı 58. Maddesinde “Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.” Hükümü yer almaktadır.

Bu hüküm doğru, gerekli ve uygulanması zorunlu önemli bir esastır. Ancak hükümde geçen “alkol düşkünlüğü” durumu olup, korunulacak şey alkolün kendisi değildir. Mücadele “alkol düşkünlüğü”ne yönelik olup, Anayasa metninde “alkol” yerine “alkol düşkünlüğünden” bahsedilmesinin bilinçli ve anlamlı bir tercih olduğuna şüphe bulunmamaktadır. Nitekim Dünya Sağlık Örgütü sigaranın zararından söz ederken onun tüketilmemesi gerektiğini, alkolün ise aşırı derecede tüketilmemesi gerektiğini ifade etmektedir. Dolayısıyla burada Kanun Teklifinin anayasal bir ödevin yerine getirilmesi olarak sunulması fazlasıyla iyimser, gerçek dışı bir yaklaşımdan ibaret olacaktır.

Üstelik bu Kanun Teklifinde yer alan ve birden ülke gündemini işgal eden alkol tüketimine yönelik düzenlemelerin gerekçesi de gerçekçi, tam ve bilimsel olarak sunulamamıştır. Örneğin son 10 yılda Türkiye’de alkol bağımlılığı mı artmıştı ki böylesine yasakçı kapsamlı bir yaklaşım sergileniyordu. Komisyon çalışmalarında ne AKP’li milletvekilleri tarafından, ne de Sağlık Bakanlığı yetkililerince bu yönde bir bilgi, veri ortaya konulmuştur.

AKP İktidarınının bugüne kadar alkol satışı ve tüketimine ilişkin olarak vergi artışından tutun, sınırlama getirmesine kadar yaptığı tüm bu düzenlemeler, topluma tek tip bir yaşam tarzı empoze etmenin birer aracı olmuştur. AKP İktidarı bu çizgisiyle yasalar ve yasaklar eliyle toplumsal yaşamı belirlemek isteyen, onu istediği gibi dizayn etme arzusundaki bir iktidar görüntüsü çizmektedir.

Tarihsel olarak baktığımızda, bu coğrafyanın kültüründe, mayasında bulunan hoşgörü ve saygı anlayışı çerçevesinde, farklılıklar ve çeşitlilikler rahatsızlık kaynağı değil, zenginlik olarak görülmüştür. Oysa topluma tek tip bir yaşam tarzı dayatmak, bunu yaparken sayısal çoğunluğa güvenmek köhne, devri geçmiş zihniyetlerin yanlış ve zamanın ruhuna aykırı heveslerinden başka bir şey değildir.

Artık günümüz iktidar anlayışında çoğunlukçuluk dönemi bitmiş, çoğulculuk dönemi başlamıştır. Bugün artık çoğunluğun talepleri kadar azınlığın tercihleri de dikkate alınmakta, gözetilmektedir. Bugünün demokrasilerinde her kimlik, her yaşam tarzı, her çizgi muteber olmasa dahi muhteremdir. Bizlere düşen insanların kendi iradeleri ile tercih ettiği bu çizgileri yok etmek, onları kendi çizgimize zorla getirmek değildir.

Toplumsal siyaset kurumundan beklentisi her alanda yaşam standartlarını iyileştirmektir, kendisine yeni yaşam tarzı belirlenmesi ve dayatılması değildir. Bu toplumun kadim, değerli ve çok renkli bir elbisesi zaten bulunmaktadır. Yeni bir elbiseye ihtiyaç bulunmadığı gibi, hiç kimse kendi seçtiği elbiseyi topluma zorla giydiremeyecektir.

Nasıl ki hiç kimse içki içmeye zorlanamaz ise, aynı şekilde hiç kimse içki içmemeye de zorlanamaz. Aksi halde ortadan kaldırılan şey içki değil, bireyin özgür iradesi olacaktır. Üstelik gerek bilimsel gerekse de toplumsal gerçeklikler göstermektedir ki, kanunla, yasaklamayla, dayatmalarla insanların yaşam tarzlarını değiştiremezsiniz. Toplumun dinamikleri yine kendi olağan seyrinde işleyecektir.

Bu noktada mevzubahis olan mesele alkol tüketilip tüketilmemesi değildir, bireysel hak ve özgürlüklere müdahale edilmesidir. Kesinlikle “herkes alkol tüketsin, her yerde alkol satılabilir, gençler içecek olarak alkolü kullansın” yaklaşımı değildir. Alkolün zararının yaşam tarzı dayatmasının kılıfı olmamasıdır ki, meselenin özü budur.

İşte böylesine sıkıntılı bir zihniyet ve yaklaşımla hazırlandığı anlaşılan alkol düzenlemesine ilişkin hükümler ele alındığında da yukarıda özetlenen teşhisin ne kadar doğru olduğu anlaşılmaktadır. Zira Teklifin içerdiği düzenlemeler alkollü içki üreticilerine de, tüketicilerine de yaşam hakkı tanımamaktadır. Nitekim komisyon görüşmeleri sırasında Hükümeti temsil eden Maliye Bakanı sayın Mehmet Şimşek de Teklifte ciddi sınırlamalar olduğunu, bunların giderilmediği takdirde sıkıntılar yaşanacağını bizzat ifade etmiştir.

Hele ki Teklif orijinal haliyle yasalaşacak olsaydı, alkollü bir içki indirimli dahi satılamayacak, günlük hayatta kişiler arasında hediye konusu dahi olamayacak, her türlü spor faaliyetinin bulunduğu alan yasak alana dönüşecek, halihazırda alkollü içki satışı ve sunumuyla iştigal eden işletmeler kapılarına hemen kilidi vuracaktı.

Gerek alt komisyon aşamasında, gerekse daha sonra üst komisyonda hem muhalefet partilerinin, hem de sektör temsilcilerinin bırakınız bireysel hak ve özgürlükler, günlük yaşam gerçekleri ve ticari hayatın gerçeklerine yönelik olarak Teklif metnine getirdiği pek çok eleştiri karşısında ne Teklif sahibi arkadaşlar, ne de Teklifin gizli ve asıl sahibi görüntüsü çizen bürokrasi tatminkar yanıtlar verememiş, çoğu kez eleştirilere hak vererek bazı hükümler değiştirilmiştir.

Getirilmek istenen düzenleme karşısında yapılan haklı, tutarlı ve gerçekçi öneriler neticesinde Teklifi sorunlu birçok alanı biraz olsun düzeltilmiş, mümkün olduğunca ve AKP kulak verdiğiince makul hale getirilmiştir. Büyük çaba ve emekler sonucunda yürütülen çalışmaların maalesef dikkate alınmadığı pek çok sorunlu alan da hala Teklif metninde mevcudiyetini korumuştur.

Teklifte alkollü içkilerin her türlü reklam ve tanıtımı yasak hale getirilmiş olup, böylesi bir durum o kadar geniş bir alanı yasaklamaktaydı ki bir firma ürettiği ürünü kendi bayilerine dahi tanıtamayacak duruma gelmekte, alkollü içeceklerle yönelik fuarlar dahi yasaklanmaktaydı. Yapılan değişiklikler ile reklam ve tanıtım yasağı “nihai tüketicilere” yönelik bir yasak olarak hafifletildiği gibi, ulusal ve uluslararası ihtisas fuarları kapsam haricinde tutulmuştur. Buna ilaveten alkollü içki satış belgesi sahibi işletmelerde servis amaçlı ürünlerde marka, amblem, ve logo taşıyan materyallerin kullanımı mümkün hale getirilmiştir.

Yine Teklife göre alkollü içkiler hiçbir şekilde hediye edilemeyeceği gibi, indirimli satılamayacaktı. Bu katı, insanların günlük hayatına bu denli karışan ve de ticari hayata aykırı düzenleme de hafifletilmiştir. Hediye yasağı alkollü içecek üreten firmalarla sınırlanırken, indirimli satış yasağı gibi ticari hayatla ve özgürlüklerle ters olan hüküm ise çıkarılmıştır. Ancak maalesef firmalara yönelik kendi ürettiği ürünü promosyon, eşantyon olarak dağıtamamaya dair katı yasak mevcudiyetini korumaktadır.

Teklifte yer alan ve kendisine içki satışının ve sunumunun yasaklandığı “çocuk” ibaresi ise “çocuk” kelimesinin hukuki karşılığının ne olduğuna ilişkin tartışmalar nedeniyle, doğru bir yaklaşımla 18 yaşını doldurmamış kişi olarak değiştirilmiş olmakla birlikte, içki satışının yapıldığı yerler ile örgün eğitim kurumları ve dershaneler, öğrenci yurtları arasında kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklığın bulunması zorunlu tutulmuştur. Oysa örgün eğitim üniversiteyi de kapsamaktadır. Yine öğrenci yurdu üniversite öğrencilerine de yönelik olabilecektir. Dershanelerden kasıt nedir, belirsizdir. Örneğin KPSS’ye hazırlık dersanesine üniversite mezunları gitmektedir. Dolayısıyla Teklifin ana amacı her ne kadar 18 yaşının doldurmamış olanlara içkinin özendirilmemesi, onların içkiden uzak tutulması ise de bu tür hükümlerle yasaklar, 18 yaşından büyük olan üniversite öğrencilerine hatta üniversite mezunlarına dahi uzanmaktadır.

Teklifte 18 yaşını doldurmamış kişilerin alkollü içkilerin üretiminde, pazarlanmasında ve satışında istihdam edilemeyeceğine yönelik kapsamlı yasak, eğitim amaçlı çalışmaların kapsam dışına çıkarılması suretiyle daha makul hale getirilmiştir. Böylelikle örneğin, turizm otelcilik lisesinde öğrenci olan birinin eğitim faaliyeti yasak kapsamı dışına çıkmıştır.

Teklifte yer verilen bir diğer hüküm ise Türkiye’de üretilen veya ithal edilen alkollü içkilerin ambalajları üzerine, alkol ürünlerinin zararlarını belirten Türkçe yazılı uyarılar veya mesajlar konulmasıydı. Oysa Türkiye’de üretilen her ürün iç pazara sunulmadığından, dış piyasaya da arz edilebildiği için ihraç amaçlı üretilenler kapsamın dışına çıkarılmıştır.

Teklifte yer alan “Alkollü içkilerin sunum izni verilen yerlerde açık olarak tüketilebileceği ve dışarıda tüketilmek üzere alkollü içki satışı yapılamaz.” Hükmü çok muğlak ve geniş bir yasak alanını ifade etmekteydi. Zira “dışarıda” tüketilmek üzere alkol satılamaz dendiği zaman “dışarı” kelimesi hemen her yeri kapsamaktadır. Ayrıca kimi işletmeler, dükkanlarının önüne belediyeden izin alarak, masalar koymuş, buraları da kullanmaktadır. İşte komisyon çalışmaları sonucunda “dışarıda” ibaresi “tesis sınırları dışında” şeklinde değiştirilerek bu sakıncaların önüne geçilmiştir. Böylelikle kendi işletmesinin önüne, örneğin kaldırılma masa koyan bir firma faaliyetine devam edebilecektir.

Teklifte öğrenci yurtları, sağlık hizmeti verilen yerler, spor faaliyetinde bulunulan yerler, her türlü öğretim ve eğitim kurumları, kahvehane, kıraathane, pastane, bezik ve briç salonları ile akaryakıt istasyonlarının mağaza ve lokantalarında alkollü içkilerin satışı yapılamayacağı yönündeki düzenlemeler çok kapsamlı ve geniştir. Spor faaliyeti dendiği zaman oturduğu apartmanın altında spor tesisi bulunan biri açısından içki kullanmak yasak hale gelmekteydi. Bu eleştiri ve uyarılar çerçevesinde düzenleme “spor müsabakası yapılan stadyum ve kapalı spor salonları” şeklinde değiştirilmiş ancak bu tesislerin VIP locaları ve restoranlarına ilişkin yasaklama ısrar ve önerilerimize rağmen, üstelik alt komisyonda yer verilmesine karşın üst komisyonda çıkarılmak suretiyle korunmuştur. Ayrıca, her türlü eğitim ve öğretim kurumu dendiği zaman işin içine üniversiteye hazırlık dersanesinden tutun sürücü kursuna, dikiş kursundan mesleki eğitim kurslarına kadar geniş bir yasaklama alanı ortaya çıkmaktadır.

Teklifte ve alt komisyon çalışmalarında AKP, ısrarla içki satış ruhsatının mülki idareler tarafından verilmesini savunmuştur. Alkollü içki satmak isteyen bir kişi belediyeden işyeri açma ruhsatı alacağı gibi, içki ruhsatı için de valilik/kaymakamlığa gidecektir. Oysa şu an işyeri açma ruhsatını belediyeden alan bir kişi içki satmak için esnaf odasından, ticaret odasından içki ruhsatını alabilmektedir. Zira içki satış ruhsatı verme konusunda yetkili olan Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu, mevcut mevzuatın kendisine verdiği yetkiye dayanarak Odalarla anlaşma yapmıştır. Ve komisyon görüşmeleri sırasında gerek Kurumun gerekse de Oda temsilcilerinin ifadesinden şu anki sistemde hiçbir sorun olmadığı, işlerin iyi ve sorunsuz bir şekilde yürütüldüğü anlaşılmıştır. Buna rağmen AKP’li üyeler, ısrarla ruhsatın mülki idare tarafından verilmesini talep etmiştir.

Böylesi bir durum karşısında bu ısrar akıllara tek bir şey getirmektedir ki o da, Hükümetin emrindeki vali ve kaymakamlar vasıtasıyla içki satış ruhsatlarının verilmemesini sağlamak, özetle tedrici olarak içkiyi yasaklamak arzusudur. Yani AKP çoğu zaman yaptığını yine tekrarlamakta, zihnin arkasındaki asıl amacı hayata geçirmek için kendine yapay yollar yaratmak istemektedir.

Teklifteki düzenlemelerden biri içki satışının yapıldığı yerler ile örgün eğitim kurumları ve dershaneler, öğrenci yurtları arasında kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklığın bulunması zorunluluğudur. Bu son derece katı ve geniş yasağa ilişkin tek olumlu yön, komisyon çalışmaları sırasında ısrar ve önerilerimiz doğrultusunda turizm belgeli işletmelerin bu kapsam dışında tutulmasıdır. Zira aksi halde ülkenin turizm potansiyeli darbe alacağı gibi, turistik tesislere yatırım yapan, orada çalışan kişiler ciddi anlamda mağduriyet yaşayacaktır.

Bununla birlikte, bu uygulama hala mağduriyet yaşatmaya fazlasıyla elverişlidir. Komisyon çalışmalarındaki ısrar ve hasssiyetlerimiz sonucunda, her ne kadar “yüz metre kuralı”nın şu an itibarıyla ruhsat almış işletmeler açısından uygulanmayacak olması sağlanmış ise de, bu yasak ilk fırsatta söz konusu işletmeler açısından da uygulanmak istenmektedir.

Örnek ile değinmek gerekirse, şu an itibarıyla mevcut bir alkollü içki satışı yapan tesisin yanına 2 yıl sonra bir eğitim/öğretim kurumu açıldığında yeni düzenleme sonrası durumu Teklifin ilk halinde muğlakken, komisyon aşamasında getirilen düzenleme ile işletme sahibi devam ettiği sürece ruhsatının geçerli olacağı anlayışı benimsenmiştir. Ancak bu yeterli değildir. Zira bu işletme sahibi kişi, işletmesini eşine, çocuğuna, ortağına veya üçüncü bir şahsa devrettiğinde tesisin içki satış ruhsatı, kendisinden sonra açılan o eğitim kurumu nedeniyle iptal olacaktır. Yani örneğin, alkollü içki de sunan bir restoranı 3 milyon TL vererek alan şahıs, 2 yıl sonra dükkanı devretmek istediğinde yeni malik orada içki satışı/sunumu yapamayacaktır. Böyle bir durum o vatandaşın yatırımlarının, emeğinin, parasının buhar olmasıdır.

İşte bu tip mağduriyetlerin önlenmesine yönelik görüş ve önerilerimiz AKP’li üyeler tarafından ısrarla kabul edilmemiş, yeni düzenleme tarihi itibarıyla içki satış belgesi olan işletmelerde müktesep hak sadece işletme sahibi kişiye tanınmıştır. İşletme sahibinin herhangi bir zorunlu veya ihtiyari nedenle değişmesi ise dikkate alınmamıştır.

AKP’li üyelerin bu ısrarının tek anlamı alkol satış ruhsatlı yerleri zaman içinde azaltmak ve sıfırlamak arzusu, bitirme gayesidir. Bu nedenle, ortaya çıkabilecek mağduriyetler AKP tarafından bilerek ve isteyerek göz ardı edilmektedir. Üstelik 100 metre yasağına esas alınan kurum kapsamının genişliğine bakıldığında mağduriyetlerin yaşanması fazlasıyla olası hale gelmektedir.

Teklifte, uyarı mesajlarını taşımayan alkollü içkilerin satışa arz edilemeyeceği ve hiçbir şekilde tanıtım, reklamının yapılamayacağı hükümleri yer almış ancak bunlara dair geçiş dönemleri öngörülmemiştir. Teklif metnine göre yasa yürürlüğe girdiği gün önceden üretilen ve doğal olarak üzerinde uyarı mesajları yer almayan içkiler satılamayacak, alkollü içki firmalarının yaptırdığı ve belediye vergisini ödeyerek astırdıkları tabelalar hemen indirilecekti. Zira herhangi bir zaman tanınmamaktayken Komisyon çalışmalarında gerek firmalara, gerekse de satıcılara bu yasaklara adaptasyon açısından süre tanınarak geçiş dönemi öngörülmüştür. Ancak tanınan süreler kısa ve yetersiz olup, bu yöndeki görüş ve öneriler AKP tarafından kabul görmemiştir.

Geçiş sürecine ilişkin asıl sorun ise piyasada mevcut ürünlerin yeni düzenleme ile getirilen yasaklar, sınırlamalar karşısındaki durumunun ne olacağına ilişkindir. Alkollü içkilerin satışa arz edilmesine ilişkin olarak uyarı mesajı, ambalaj, logo, amblem gibi hususlarda bu Teklifte getirilmek istenen yeni esaslara uyum açısından piyasada mevcut ürünler için bir geçiş süreci öngörülmektedir. Alkollü içki tabiri mevzuat içinde pek çok yerde fermente/distile/bira şeklinde ayrımla ifade edilmektedir. Ancak söz konusu geçiş sürecinde ürün bazında bir ayırım yapılmamakta, bira, distile alkollü içkiler ve şarap birlikte değerlendirilmektedir. Oysa birada raf ömrü 10-12 ay iken, şarap için raf ömrü olmayıp yıllanan şarapların daha makbul olduğu kabul edilmektedir. Oysa firmalara bu konuda tatminkar bir süre verilmeli, bilhassa şarap için ise farklılık tanınması gerekmektedir. Bu konuda tüm talep ve itirazlar AKP tarafında karşılık bulmamıştır.

AKP, Teklifi de bir an önce yasalaştırmak, yasa ile getireceği yasakları da bir an önce uygulama hevesinde görülmüştür. Bu çerçevede, başta CHP temsilcilerinin olmak üzere muhalefet partilerinin, sektör temsilcilerinin, sivil toplum örgütlerinin pek çok eleştirisi ve tespiti göz ardı edilmiş, Teklifin pek çok yanlışı, sakıncası muhafaza edilmiştir. Şöyle ki:

Alkollü içkilere yönelik geniş bir tanıtım yasağı öngörüldüğü için alkol satışı yapan bir iç mekanda dahi tanıtım faaliyetleri imkansız hale gelmiştir. Osa bu mekanlar zaten 18 yaşını aşmış kişilerin gidebileceği yerler olup, oralara giden kişiler alkol alma tercihlerini ortaya koymuştur. Bu yerlerde böyle bir yasak anlamsız olduğu gibi, marka tercihlerini de doğrudan etkileyecek bir konumdadır. Ayrıca tanıtım yasağı bu denli katı ve geniş uygulanırsa beraberinde bazı riskleri de getirecektir. Zira tüketici tanıtım alamadığından bilmediği, duymadığı bir ürünü tüketmek durumunda kalacak, yasal ve kaliteli ürünler ile kaçak ve kötü ürünler arasındaki farkı öğrenemeyecektir.

Bu noktada yapılması gereken ise alkollü içki satış ruhsatına sahip işyerlerinde ticari faaliyetin gereği olarak satışa konu ürünlerin tanıtımı için marka ve logo kullanımı ile yapılacak ticari aktiviteler ve bunlara yapılan maddi katkı ve yatırım desteklerin yasak kapsamı dışında tutmaktır.

Öte yandan, tanıtım yasağının hakkaniyetli bir şekilde uygulanması da zor görünmektedir. Örneğin yabancı bir alkol firması kendi sitesi üzerinden Türkiye'ye yönelik her türlü tanıtımda bulunabileceksen, yerli bir firma için bu olanak ortadan kaldırılmaktadır. Bu adaletsiz, rekabete aykırı bir tablo yaratacaktır. Tanıtım ve reklama ilişkin bu katı yasak için herhangi bir geçiş süreci de öngörülmemekte, kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla alkollü içkilerin reklam ve tanıtımına son verilecektir. Bu durumda firmaların yıllara sari olarak, milyonlarca TL karşılığında yaptıkları reklam ve tanıtım anlaşmaları ne olacaktır, hiç dikkate alınmamıştır.

Bir diğer sıkıntı da alkollü içeceklerin telefon, televizyon ve internet ortamında satılamayacağı hükmüdür. Telefon aracılığıyla satış anlamsız ve uygulanamaz bir özellik arz etmektedir. Bu yasağı gözetebilmek için insanların telefon görüşmeleri mi takip edilecek, telefon görüşmeleri mi dinlenecektir? Kim bilir belki AKP, yaygın telefon dinlemelerine bir nebze olsun bir gerekçe yaratmak istemektedir.

Nihayet bu kanun teklifinin alkole reklam yasağı getirme, içkinin özendirilmesini engelleme ve çocukları alkolden koruma amacından çıkarak ticari hayata olumsuz müdahale aracına dönüştüğü bizzat AKP'li milletvekilleri tarafından ifade edilmiştir.

Yine Teklif ile özel aracı kullanırken sigara içmenin men edilmesi gibi sigara yasağının kapsamı genişletilerek, yasağa uymamanın yaptırımları yeniden belirlenmiştir. Teklifte elektronik sigaranın da kapalı alanlarda içilemeyecek olması hükmü de yer almış ancak itirazlarımız üzerine metinden çıkarılmıştır. Zira elektronik sigara Sağlık bakanlığınca zaten tamamen yasak olup, bir nevi yok hükmündedir. Eğer bazı alanlarda elektronik sigaranın da içilemeyeceği hükmü yasalaşırsa elektronik sigara bir yasada yer bulmak suretiyle meşrulaşacağı gibi, diğer alanlarda tüketimi de dolaylı olarak yasal hale gelecektir.

Alkollü içki ve sigara kullanımı dışında Teklifte birbiriyle ilgisiz pek çok hüküm daha bulunmaktadır. Bürokrasiden sipariş edilmiş görüntüsü çizen bu hükümlerin bir kısmı ciddi yanlışlık ve eksiklikler içermektedir. Şöyle ki:

Teklifin 1. maddesi ile Kefalet Sandığı yönetim kurulu başkan ve üyelerine, 5917 sayılı Kanun öncesi (25/6/2009 öncesi) bu görevleri nedeniyle yapılan ödemelerden dolayı bu kişilere ve sorumlulara hakkında borç çıkarılmaması ve çıkarılmış olan borç tutarlarının tahsilinden vazgeçilerek borç takibi işlemine son verilmesi öngörülmektedir.

Kefalet Sandığı, Maliye Bakanlığının bağlı kuruluşu olup, Bakanlıkta görevli yöneticilerden Maliye Bakanınca seçilen üç kişiden oluşan idare heyeti tarafından yönetilmektedir. 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunla Kefalet Sandığı Kanununun 1 inci maddesinde yapılan değişiklik yapılmış ve sandığın başkan ve üyelerinin kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu başkanı ve üyeleri için Yüksek Planlama Kurulu tarafından belirlenen aylık ücretten aynı şekilde yararlandırılacağı hükmüne bağlanmıştır. Ancak 2009 öncesi dönemler için sandığın Başkan ve üyelerine yapılan ödemelerin ise kanuni dayanağı olmayıp, 2489 sayılı Kefalet Kanununa dayalı olarak çıkarılan nizamnameye göre ödeme yapılmıştır.

Bu durumun Sayıştay tarafından tespit edilmesi ve ilgililere borç çıkarılması üzerine bu maddeyle borç ve takip işlemlerinden vazgeçilmesi düşünülmektedir.

Maliye Bakanlığı gibi bir kurumun mantık olarak doğru olabilse de, kanunda açıkça yer almadığı halde çıkarılan bir nizamnameye dayanarak, emsal esasına göre sandık yöneticilerine ödeme yapmış olması ilginç olduğu gibi, bu durumun Sayıştay tarafından tespiti sonrası böyle bir düzenlemeye gidilmesi de o kadar ilginçtir. Evet, angarya anayasal olarak yasaktır ve söz konusu yöneticilere fiilen yerine getirdikleri hizmetleri ve üstlendikleri yönetim sorumluluğu karşılığı olarak ödeme yapılması gerekir. Ancak yapılacak her ödemenin de açık bir kanuni dayanağı olmalıdır. Eğer yoksa da yapılması gereken ilgililerin cezalandırılması iken Teklif ile bu olayın üstü kapatılmakta ve ilgililere af getirilmektedir.

Af düzenlemesi getirilmek isteniyor ise bunun yeri elbette ki, Plan ve Bütçe Komisyonu değil; Adalet Komisyonudur. Teklif edilen maddenin bu yönüyle Komisyonumuzla ilgisi bulunmamaktadır. Bu sebeple söz konusu maddenin Teklif metninden çıkarılmasına yönelik olarak vermiş olduğumuz önerge ise kabul edilmemiştir.

Teklifin 11. maddesi ile bankaların şube açılışlarında şubenin açıldığı ay kesri tam ay sayılmak suretiyle takvim yılının kalan ay süresine isabet eden harç tutarının alınmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Düzenleme ile bankaların açtıkları şubeler için ödeyecekleri yıllık harçların, şubenin açıldığı ay dikkate alınarak tahsil edilmesi esasına geçilmektedir. Böylelikle şube açıldıktan sonraki dönem için harç alınması sağlanmaktadır ki bu düzenleme doğru ve adil bir düzenlemedir. Zira bankalar ne zaman açarlarsa açsınlar şubeleri için tüm yılın harcını ödediklerinden, çoğu zaman şube açmaktan kaçınmakta ve şube açılışlarını da geciktirerek, birkaç ay bekleterek yıl sonlarını atlatmayı tercih etmektedir. Bu düzenleme ile artık bunlara gerek kalmayacak, harç da daha hakkaniyetli tahsil edilecektir.

Bununla birlikte, doğru olan bu düzenleme kendi içinde tutarsız ve eksiktir. Tutarsızdır çünkü bankalar şubeleri için açıldığı aya göre harç ödeyecekken Merkezleri için ay esaslı dikkate alınmayacaktır. Örnek verilecek olursa; X bankası kasım ayında şube açarsa 2 aylık harcı, yıllık harcın altıda birini ödeyecektir. X bankası kasım ayında kurulduğunda ise yıllık harcın tamamını ödeyecektir. Kanımca bu tutarsızlığın sebebi banka merkezleri için alınan harcın yüksekliğidir. Ama ne olursa olsun tutarlı olmanın getirisi daha büyüktür.

Yine, düzenleme eksiktir çünkü banka şubesi açıldığı aya göre yıllık değil aylık harçlandırılırken ve bu doğruyken örneğin bir özel okul, özel dersane, sürücü kursu, mali müşavirlik ofisi ve daha pek çok bu konumdaki mükellef ne zaman faaliyete başlarsa başlasın harcı yıllık olarak tam ödeyecektir. Bu açıdan banka şubeleri için getirilen bu doğru düzenlemeyi tüm yıllık harçları kapsayacak şekilde genişletmek adaletin gereğidir.

Bu çerçevede, tüm yıllık harçlarda faaliyete geçilen, işlemin yapıldığı ay dikkate alınarak tahsil edilmesi esasına geçilmesine ilişkin olarak tarafımca önerge verilmiştir. Zira banka şubelerine ilişkin bu harç uygulamasının diğer yıllık harca tabi iş ve işlemler için de uygulanması adil ve doğru olacaktır. Bu şekilde hem bankaların şubeleri ve merkezleri için, hem de özel okul, özel dersane, sürücü kursu, mali müşavirlik ofisi gibi diğer iş ve işlemlerde harç uygulaması adil hale getirilecektir. Ancak AKP doğru bir düzenlemeyi sadece bankalar için yapma yolunu seçerek, vatandaşlarımızı ise kapsam dışında bırakmayı tercih etmiştir.

Teklifin 12. maddesi ile Diyanet İşleri Başkanlığının kuruluş kanununda değişiklik yapılarak, Kur'an kursu, yurt ve pansiyonların iâşe ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibarıyla düzenleme işinin Başkanlık Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri arasına alınmaktadır. Böyle bir düzenlemenin sadece Kur'an kursu, yurt ve pansiyonlarına değil, devlet olarak topluma faydalı diğer faydalı kurslara veya faaliyetlere ilişkin yurtlara yönelik olarak bu desteklerin hayata geçirilmesi gerekmektedir. Örneğin, bu olanaklar yükseköğretim öğrencileri için de sunulmalıdır. Toplumsal fayda ve gereklilik açısından çok yönlü değerlendirme yapmak gereği bulunmaktadır.

Teklifin 14. maddesi ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda değişiklik yapılarak, bakanlıklarda ve bağlı kuruluşlarda daire başkanı ve grup başkanı kadrolarında bulunanların ek göstergeleri, amirleri oldukları kariyer uzmanların ek göstergeleri ile (3600) eşitlenmektedir.

Bu düzenleme doğrudur, geç kalınmıştır hatta. Zira kariyer uzmanların ek göstergesi haklı olarak 3600 iken, onların amiri konumundaki bir daire başkanının ek göstergesini 3000'de tutmak doğru değildir. Ancak bu doğru düzenleme de eksiktir. 3600 ek gösterge kamuda görev yapan hukuk müşavirlerine de, avukatlara da, müdürlere de, vergi dairesi müdürlerine de verilmelidir. Nitekim bu yönde bir düzenleme içeren önerge AKP'li milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiş, müdürlere, hukuk müşavirlerine ve avukatlara 3600 ek gösterge fazla görülmüştür.

Teklifin orijinal halinde yer alan ve muhalefet partilerince desteklenen Yüzüncü Yıl Üniversitesinde kullanılmak üzere 300 adet öğretim elemanı kadrosu ihdas edilmesine yönelik hüküm ise Tekliften çıkarılmıştır. Görülmüştür ki, ne bu maddenin niçin konulduğu ne de üniversitenin ihtiyaçları bilinmektedir.

Oysa üniversitelere kadro ihdası doğru bir düzenleme olup aynı zamanda aciliyet göstermektedir. Zira Yükseköğretim Kurulu verilerine göre üniversitemizin, acil olarak 30 bin akademisyene ihtiyacı bulunmaktadır. Başta Yüzüncü Yıl Üniversitesi olmak üzere, hangi üniversitenin ne kadar kadro ihtiyacı varsa onlar karşılanmalı talebimiz bu konunun bir bütün olarak, tüm üniversiteleri kapsayan bir düzenleme ile daha sonra çözüleceği gerekçesiyle reddedilmiş ve madde Tekliften çıkarılmıştır. Bu maddenin serencamı da Teklifin hazırlanış özenini göstermiştir.

Bu hüküm gerek AKP'nin, gerekse de AKP bürokrasisinin tutarsızlığını ve çelişkisini de ortaya koymaktadır. Zira Yüzüncü Yıl üniversitesine kadro ihdasında gerek AKP'li üyelerce, gerekse de komisyon görüşmelerine katılan bürokratlar tarafından zaten halihazırda üniversitelerin kadro sorununa ilişkin Başbakanlıkta genel bir çalışma olduğu, üniversitelerin içinden birinin seçilmesinin doğru olmayacağı belirtilmiştir. Buna ilaveten alt komisyonda Maliye Bakanlığı Müsteşarı kamuda ek göstergeleri iyileştirmeye yönelik genel bir çalışma yapıldığını ve bu çalışmanın yakında Komisyon gündemine geleceğini düşündüğünü söylemiş, bu ifadeler AKP'li üyeler tarafından teyid edilmiştir.

Sormak gerekir: Üniversiteler içinden birini seçmek doğru değilse, ek gösterge mağduriyeti yaşayanlardan sadece bir grubu almak ne kadar doğru? Tutarsızlık, çelişki arz etmekte değil midir! Yani AKP o an istemez ise genel bir çalışma var gerekçesiyle düzenleme talepleri yanıtlanırken; AKP istediği an “hiçbir engel yok çünkü buna ihtiyaç var!” anlayışı görülmektedir.

Bu durumu daha ilginç ve çarpıcı hale getiren bir diğer husus da Komisyonun gündemine yakın zaman içinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ilişkin kapsamlı bir Tasarı gelecek olmasıdır.

Teklifin ilk halinde 19. olarak yer alan düzenleme ise ilgili mevzuat değişmeden önce işe başlamış vergi inceleme elemanlarının TÜRMOB tarafından yapılan normal Yeminli Mali Müşavirliği sınavı ile değil, yine TÜRMOB tarafından yapılacak özel bir sınav ile YMM olmasını sağlamaya yöneliktir.

Vergi inceleme elemanları, vergi müfettişleri meslekte geçirdikleri 10 yılın sonunda doğrudan YMM olabiliyorken, 26/7/2008 tarihli ve 5786 sayılı Kanunla bazı meslek mensuplarına daha önce tanınmış olan yeminli mali müşavirlik sınav muafiyeti kaldırılmış, YMM olabilmek için bu kişilerin de mali müşavirler gibi sınava tabi olması esası getirilmiştir. Ancak mesleğe girdikleri an itibarıyla sınavsız YMM olabilecek kişilerin sınavla YMM olabilmesi bir mağduriyet veya hak kaybı olarak değerlendirildiğinden, 26/7/2008 öncesi işe girmiş vergi müfettişleri için özel sınavla YMM'lik yolu açılmıştır. Teklif ile bu konudaki ikinci düzenleme yapılmak istenmiştir. İlki yine 5786 sayılı Kanunun geçici 9. Maddesiyle 2008 yılında getirilen ve sınavı Maliye Bakanlığınca yapılan bu düzenleme maddeyle yenilenmekte, böylelikle 2008 yılında yapılan özel sınava giremeyenler, o sınavı geçemeyenler de dahil olmak üzere mesleğe girdiğinde sınavsız YMM olabilecek herkese özel sınavla YMM'lik yolu açılmaktadır. Ancak mesleğe yardımcılıktan girmeyen ve yeterlilik sınavı vermeyen vergi müfettişleri, daha önceki gibi bu maddenin dışında tutulmaktadır.

Ancak 2008 yılında yapılan bu düzenlemeye ilişkin olarak 15.11.2011 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 2011/81 sayılı Kararında:

Kazanılmış hak tartışmalarına ilişkin olarak , “3568 sayılı Kanunun Geçici 9. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte vergi inceleme yetkisini almış ve mesleki yeterlik sınavını vermiş ve 10 yıllık süreyi tamamlamış olanlar için yeminli mali müşavirlik sınav şartı aranmamakta ve bu kişilerin kazanılmış hakları korunmaktadır. Vergi inceleme yetkisini almış olmakla birlikte mesleğinde 10 yılını doldurmamış olanlar için ise kazanılmış herhangi bir haktan söz edilemeyeceğinden kural hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturmamaktadır.” denilmiş,

Yine sınavı Maliye Bakanlığının yapmasına ilişkin olarak da, “Merkezi idarenin, kamu kurumu niteliğindeki bir meslek kuruluşu olan TÜRMOB’un yerine geçerek, vergi inceleme yetkisini almış ancak 10 yıllık süreyi tamamlamamış olan kişiler için yeminli mali müşavirlik sınavı yapması, idari ve mali denetim kapsamına girmemektedir. Bu durum, denetimin ötesinde, merkezi idarenin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunun yerine geçerek faaliyet göstermesi anlamına gelmektedir. Bu nedenlerle bazı kişilerin gireceği yeminli mali müşavirlik sınavının idari ve mali denetim yetkisini aşacak biçimde merkezi idare içerisinde yer alan Maliye Bakanlığına verilmesi Anayasaya aykırıdır.” denilmiştir.

Kısacası, Anayasa Mahkemesi, oybirliği ile aldığı söz konusu kararı ile 2 hususa açıklık getirmiştir.

1- YMM'lik için sınav muafiyetinin kaldırılması 2008 itibarıyla 10 yılını doldurmuş vergi inceleme elemanları için kazanılmış hak değildir.

2- Özel YMM'lik sınavını yapması gereken TÜRMOB’dur. Sınav TÜRMOB’un görev ve yetki alanındadır, onun işidir. Aksi durum yani sınava Maliye Bakanlığının katılması idarenin yetkisini aşmasıdır.

Anayasa Mahkemesi kararı bu iken alt komisyon çalışmalarında önce kazanılmış hak tartışması yapılmış, kazanılmış hak olmadığına açıkça ortaya konması durumunda ise mahkeme kararının yerine getirildiği, sınavı TÜRMOB’un yapacağı şeklinde bir açıklama getirilmiştir. Evet, Teklif metnine göre sınav TÜRMOB tarafından yapılacaktır ancak sınava ilişkin tüm usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenecektir. Yani aslında sınavı yine Maliye Bakanlığı yapacak, TÜRMOB’a da bir nevi gözetmenlik görevi verecektir. Yapılmak istenen Anayasa Mahkemesi kararının gereğinin yerine getirilmesi değil, kelime oyunu ile kararın etrafından dolanarak dilediğini hayata geçirmektir.

Nitekim bu konudaki yetkili ve sorumlu kuruluş olan TÜRMOB da özel sınava karşı çıkmış, insanlar yıllardır tek dersten dolayı YMM olamaz iken ikinci bir özel sınavı camiaya izah edemeyeceğini belirtmiş ve Odanın sınavları sonucunda 20 yıl boyunca yaklaşık 900 kişi ancak YMM olabilmişken, Maliye Bakanlığının yaptığı özel sınavla, bir çırpıda 924 kişinin YMM hakkı elde ettiğine ilişkin çarpıcı bir bilgi paylaşmıştır.

Bu hususlara ilişkin hukuki, haklı ve ahlaki itirazlar bazı AKP’li üyeler tarafından da görülünce özel sınav getirilmesine yönelik madde metninin Tekliften çıkarılması alt komisyonda uzun tartışmalar sonucunda kararlaştırılmış, üst komisyon görüşmeleri sırasında ise bu konu gündeme getirilmemiştir.

Kanun teklifinin 22. maddesi, kamulaştırmaz el atmalara yönelik olarak düzenlenen, hukuki dayanaktan yoksun bir maddedir. Zira daha önce 25.02.2011 tarihli ve 27846 (mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve 2942 sayılı Kanunun Geçici 6. maddesinin 4.11.1983 tarihinden sonraki kamulaştırmaz el atma işlemlerine ilişkin olarak 6111 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onbeş yıl süreyle uygulanmasını öngören 6111 sayılı Kanunun Geçici 2. maddesi ile aynı hükümleri taşımakta olup, 4.11.1983 tarihinden sonraki kamulaştırmaz el atma işlemlerine ilişkin olarak çıkarılan 6111 sayılı Kanunun Geçici 2. maddesi Anayasa’nın 2, 35 ve 46. maddelerine aykırı olduğu gerekçeleriyle Anayasa Mahkemesi’nin 2010/83 Esas , 2012/169 Karar sayılı ve 1.11.2012 tarihli oybirliği ile vermiş bulunduğu karar ile iptal edilmiştir.

2942 sayılı Kanunun geçici 6. maddesi düzenlemesi istisnai bir dönemi kapsamaktadır. Bu dönem 09.10.1956 tarihi ile 04.11.1983 tarihi arasındaki istisnai ve sınırlı bir dönemdeki kamulaştırmaz el atma fiilleri karşısında taşınmaz sahibinin el atmaya maruz kalmış taşınmazına ilişkin taşınmaz değerini el atan idareden tahsili uzlaşma ile tahsili prosedürü ile dava haklarını belirlemektedir. Bu istisnai durumun 04.11.1983 tarihi sonrası dönemi de kapsar şekilde uygulamak amaçlı ve kamulaştırmaz el atma sebebi ile Mahkemelerce hüküm altına alınan tazminatların taksitle ödenme imkanını veren 6111 sayılı yasanın geçici 2. maddesi Anayasa Mahkemesinin kararı ile iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin kararı 22 Şubat 2013 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmış olup, 22 Ağustos 2013 tarihinde yürürlüğe girecektir.

22.08.2013 tarihine kadar iptal edilen kanun maddesi yerine yeni bir kanun maddesi yapılacak ise bu yeni yapılacak kanun maddesinin bir insan hakkı olan mülkiyet hakkını koruyan, bu yönüyle Anayasaya ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine uygun olması gerekmektedir. Oysa Teklifteki madde metni incelendiğinde yapılan düzenlemenin Anayasa Mahkemesinin kararını 22.08.2013 tarihinden sonra uygulama imkanını bertaraf etmek, kararı ve dolayısıyla hukuku devredışı bırakmak amacı taşıdığı görülmektedir.

Zira bu hukuksuz hüküm kanunlaştığında yeni yasa maddesinin iptali için yeni bir Anayasa Mahkemesi kararı gerekli olduğundan ve iptal prosedürünün de belli bir süre alacağı gerçeği ışığında bu süre içerisinde yine önceden hukuka aykırı bir düzenlemeden, tabiri caizse fırsatçılık yapılarak taşınmaz bedelinin taksitle ödenmesi uygulamasına devam etme suretiyle mülkiyet hakkı sahipleri mağdur edilmeye devam edilecektir. Böylesi bir durum ise anayasal güvenceleri dikkate almayan bir yasal düzenleme yapmanın olumsuz sonuçlarını taşıyacak, hukuk devleti ilkesi bilinçli bir şekilde yasama organınca askıya alınmış olacak ve nihayet uygulamada Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde mülkiyet hakkı ihlali nedeniyle devletin yüklü tazminat ödemesine sebep olunacağı çok açıktır.

İdarenin taşınmaz edinimine yönelik olarak seçilen yöntemin yanlışlığı ise zaten açıkça ortadadır. Zira kamulaştırmamız el atma müessesesi mülkiyet hakkının özüne dokunan haksız, kanunsuz bir eylemin açılımını ortaya koyan bir müessesedir. Anayasamızda belirtildiği üzere mülkiyet hakkına ancak, kamu yararı amacıyla yönelik olarak ve ancak kanunla gösterilen bir prosüdür dahilinde müdahale edilebilir. Bu durumda mülkiyet hakkına müdahalede asolan kamulaştırma değildir. Nitekim iç hukukta bu hususta düzenlememiz de vardır. Kamulaştırmamız el atma müessesesi ise mülkiyet hakkına haksız ve hukuka aykırı olarak müdahale ihtiva ettiğinden iç hukukta düzenlenmemiştir. Bu haksız eylemde idare Kamulaştırma Kanununa uygun hareket etmeyerek, ferdin malını elinden alma eylemine girişmektedir. Bu haksız ve saygısız eylemi özendirecek, Kamulaştırma Kanununu dahi uygulamaktan imtina ettirecek kadar el atma fiilini kolaylaştıracak, mülkiyet hakkına değil saygı göstermek o hakkın kullanılmasını imkansız hale getirecek bir düzenlemenin iç hukukumuzda yapılması hiçbir şekilde mümkün değildir.

Bu gerekçeler çerçevesinde açıktır ki, söz konusu madde son derece hukuksuz, sakıncalı ve yanlış bir düzenlemeden ibaret bulunmaktadır.

Teklifin 26. maddesi ile mülga 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu hükümlerine göre yapılan uygulamalar nedeniyle kendilerinden kamulaştırılan ancak kamulaştırma bedelleri maliklerine ödenmeyen arazilerden uygulayıcı kuruluş tarafından dağıtılmayan, tahsis edilmeyen, satılmayan veya bu Kanun amaçlarında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulmayanlar; eski malikleri veya kanuni mirasçıları tarafından fiilen kullanılması uygulayıcı kuruluşun teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca da uygun görülmesi halinde, bu Bakanlığın talebi üzerine yetkili tapu müdürlüğünce ilgilileri adına tescil edilmesi öngörülmektedir.

Bu düzenleme ile kamulaştırılmış taşınmazlar ya sahibine iade edilecek, ya da taşınmaz üçüncü birine devredilmişse iade yerine taşınmaz bedeli olarak vatandaşa eşdeğer arazi verilecektir. Böylelikle, Devlet aleyhine açılacak davalar nedeniyle büyük miktarlarda tazminat ödenmesinin önüne geçilmesinin ve halkın mağduriyetleri giderilebilmesi amaçlandığı anlaşılmaktadır. Ancak madde metninde yer alan “Maliye Bakanlığınca uygun görülmesi halinde” ibaresi tüm bu işlemlerde takdiri kanunda hiçbir kriter ve husus sayılmadan Maliye Bakanlığına bırakmaktadır ki bu doğru bir yasama tekniği değildir. Kanun koyucu olarak Maliye Bakanlığının bu kadar geniş bir yetki kullanmasına olanak sağlamak yasamanın işlevini yürütmeye vermek anlamını taşıyacaktır.

Teklifin 26. maddesiyle düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurul Başkan ve üyelerine, kendi mevzuatında yer alan kısıtlamalara bağlı olmaksızın kurumun görev alanıyla ilgili olmamak kaydıyla kamu kurum ve kuruluşları ile sermayesinin yarısından fazlası devlete ait kurum ve kuruluşların yönetim kurulu, denetim kurulu ve danışma kurulu üyeliği görevleri ile komisyon, heyet, komite ile benzeri organlarda görev verilebilmesine ve bu görevlerinden dolayı ilgili mevzuatında öngörülen tutarda ödeme yapılmasına imkan sağlanmaktadır.

Bu düzenleme son derece sakıncalı ve yanlıştır. Düzenleyici ve denetleyici kurulların en büyük özelliği bunların özerk olmasıdır. Özerklikten murat edilen ise bu kurumların bağımsız ve tarafsız olarak görev yapabilmesini sağlamaktır. Ancak bu düzenleme ile bu özerklik zedelenmektedir. Örneğin bir başkan veya üye yönetim kurulu üyesi olduğu bir kurumun dosyası önüne geldiğinde ne karar verecektir? Tarafsızlığını ve bağımsızlığını ne kadar koruyabilecektir?

Bu çerçevede, söz konusu başkan ve üyelerin yetersiz özlük haklarının düzeltilmesi gerekmektedir birlikte, bunun yolunun böyle bir düzenleme olmadığı aşikardır. Yapılması gereken husus, düzenleyici ve denetleyici kurumların başkan ve üyelerine görev ve sorumluluklarının karşılığı olan tatminkar özlük haklarını sağlamaktır.

Maalesef AKP İktidarı, bugüne kadarki uygulamalarından anlaşıldığı üzere bir türlü sevmediği bu regülasyon kurumlarına önemli bir darbe daha vurmanın eşiğinde bulunmaktadır.

Teklifin 30. madde ile cep telefonundaki maktu özel tüketim vergisi uygulaması 10 yıl daha uzatılmaktadır. Cep telefonunda ötv oranı halihazırda %25 olup, hesaplanan vergi 100 TL'nin altına düşerse telefon başına asgari olarak 100 TL vergi alınmaktadır. İşte bu asgari taban tutarın uygulaması 2013 sonundan 2023 sonuna dek uzatılmaktadır.

Ülkemizde vergi gelirlerinin üçte ikisini harcama üzerinden alınan dolaylı vergiler oluşturmaktadır. Toplanması kolay ama adaletsiz olan bu vergiler vatandaşların temel ihtiyaçlarında bile büyük mali külfetlere yol açmaktadır.

Bu çerçevede, cep telefonlarındaki asgari maktu vergi uygulamasının uzatılması yerine 1/7/2013 itibarıyla sonlandırılması için tarafıma komisyona önerge verilmiştir. Nitekim, nispi vergi uygulaması kapsamında pek çok cep telefonundan alınan ötv tutarı 100 TL'nin üzerinde olup, vergisi bu tutarın altında olan cep telefonlarını tercih eden vatandaşlardan daha fazla vergi talep etmek hakkaniyetli olmayacaktır. Ancak AKP, bir kez daha vatandaşın değil, kolay vergi toplamanın yolunu seçmiş olup, bu durum vergi gelirlerinin üçte ikisini oluşturan dolaylı vergilerden vazgeçilmeyeceğinin bir başka örneğidir.

Teklifin 33. maddesi ile gençliğe ve topluma zarar veren bütün zararlı alışkanlıklarla mücadele etmek amacı ile merkezi İstanbul'da olan (ilk halinde merkez Ankara olup, önerge ile değiştirilmiştir.) Türkiye Yeşilay Cemiyeti adında Vakıf kurulmaktadır. Yeşilay Derneğinin yanında bir de vakıf oluşturulmakta ve bu Vakıf, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara tanınan vergi ve harç istisnalarından yararlandırıldığı gibi, sadece Kızılaya tanınmış olan bağış ve yardımların tamamının gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerindeki gelir ve kazançlardan indirilebileceği avantajı sağlanmış, hatta Vakfa Sağlık Bakanlığı bütçesinden ödenek aktarımı yapılması öngörülmüştür.

Elbette ki, toplumda oluşan ve oluşabilecek kötü alışkanlıklarla mücadele edilmesi zaruri ve hayatidir. Bu anlamda Yeşilay Vakfının kurulması olumludur. Ancak olumlu bir düzenleme yaparken hakkaniyete dikkat edilmelidir. Zira tıpkı Yeşilay gibi kötü alışkanlıklarla mücadele etmek için kurulmuş onlarca dernek, vakıf ve üniversite organizasyonları varken bu alandaki bir kuruluşu seçerek tüm imtiyaz ve avantajları münhasıran ona vermek adil değildir.

Üstelik Bakanlar Kurulu tarafından tanınabilen bir avantaj olan vergi muafiyeti, burada kanunla tanınmakta, vakıf kurulduktan ve belli bir süre faaliyet gösterdikten sonra vergi muafiyeti alması esası göz ardı edilmektedir. Anlaşıyor ki, AKP böylelikle bir vakfa Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmasına ilişkin elzem süre olan 1 yılı beklememek için bu düzenlemeyi tercih etmiştir.

Hele ki kurulması öngörülen bu vakfa kamudan ödenek ayrılması ise çok büyük bir imtiyaz olarak karşımıza çıkmaktadır. Teklif metnine göre Yeşilay Vakfına Sağlık Bakanlığı bütçesinden her yıl yardım yapılacaktır. Bir vakfa düzenli kamu yardımı görülmüş bir şey değildir. Bu da yetmezmiş gibi Teklif metninden yardım tutarı olarak spesifik bir belirleme yapmamış, aksine “gerekli ödenek” ibaresi ile ucu açık, sonsuz bir olanak tanımıştır. Burada ödeneğin ne kadarının gerekli olduğu son derece subjektif olup, herhangi bir sınır da bulunmamaktadır. Kamu kaynaklarının bu şekilde tahsisi ise şüphesiz ki, bütçe hakkına da aykırılık teşkil etmektedir.

Ayrıca vakıfların kanunla kurulması çok istisnai bir yol olup, zaten hali hazırda Yeşilay Derneği varken bir de vakfın bir kanun ile kurulmasına pek anlam verilememiştir. Kötü alışkanlıklarla mücadelede atılacak her adım desteklenmelidir. Bu mücadeleyi sürdüren her kuruluşa aynı mesafede yaklaşarak, destek verilmesi hakkaniyetin gereği olduğu gibi, daha etkin ve başarılı sonuçlar verecektir.

AKP’nin hemen tüm tasarısı ve tekliflerinde olduğu gibi, yine son dakikada teklif metninde yer almayan çeşitli konularda 8 madde Teklife eklenmiş, kendi ihtiyaçları doğrultusunda yeni maddeler eklenmesi için komisyonda bekleyen bazı kamu kurumlarına ise “bu kadarı yeter” fikrinden olsa gerek, olumlu yanıt verilememiştir. Bu durum plansız, özensiz yasama faaliyetinin ayrı bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Kanun Tasarısına mevcut haliyle karşı olduğumuzu saygılarımızla arz ederiz.

22/05/2013

Ferit Mevlüt Aslanoğlu

İstanbul

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Kazım Kurt

Eskişehir

Aydın Ayaydın

İstanbul

İzzet Çetin

Ankara

Musa Çam

İzmir

Müslim Sarı

İstanbul

Haluk Ahmet Gümüş

Balıkesir

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

MUHALEFET ŞERHİ

2/1524 Esas Numaralı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Hakkında Muhalefet Şerhi

2/1524 esas numaralı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 10.05.2013 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulduktan sonra aynı gün esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmakla birlikte tali komisyonlar olarak Adalet Komisyonu, Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu, Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna gönderilmiştir. Söz konusu teklifin tali komisyonların tamamından raporlar gelmeden esas komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek TBMM Genel Kuruluna sevk edilmesi teklifin düzenlediği konularla ilgili ayrıntılı ve teknik analizler yapma imkânını ortadan kaldırmıştır. Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerine tali komisyonların raporlarının gelmeden başlanması AKP'nin söz konusu teklifin bir an önce yasalaşması yönündeki anlaşılmaz aceleci tutumunun da bir göstergesidir.

AKP'nin yasama sürecinde bir alışkanlık haline getirdiği ve TBMM'nin yasama görev ve yetkisine zarar veren “torba yasa” uygulamasının bir örneğini de bu kanun teklifinde görmekteyiz. Teklif ile birbiriyle alakası olmayan alanlar ve kanunlar aynı teklifinde birleştirilmek suretiyle yasama sürecine konu edilmiştir. 36 maddelik kanun teklifinde 18 kanun ve kanun hükmünde kararnamede değişiklik öngörülmektedir. Teklifte Kefalet Kanunundan İsperto ve İspirtolu İçkiler İhissarı Kanununa, Gelir Vergisi Kanunundan Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna, Belediye Gelirleri Kanunundan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanuna kadar birbiriyle ilintisiz kanunlar konu edilmiştir. Bu uygulamanın en büyük sakıncası kanun teklifinde öngörülen düzenlemelerin kamuoyunda ve TBMM’de yeterince tartışılmadan ve benimsenmeden kanunlaşmasıdır. Bu uygulama AKP’nin tepeden inmece ve “ben yaptım oldu”cu anlayışının yasama faaliyetlerine yansmasıdır. Öte yandan kanun teklifindeki maddelerin TBMM Genel Kurulunda birlikte oylanacak olması, teklifin içeriği itibarıyla bir bütünlük arz etmeyen bir düzenleme olması nedeniyle yasama kalitesini ve yetkisini bozan bir mahiyette olduğunu göstermektedir.

- Teklifin 1 inci maddesi ile; 2489 Sayılı Kefalet Kanununa eklenen geçici 4 üncü madde ile Kefalet Sandığı Yönetim Kurulu başkanı ve üyelerine 25.6.2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunla bu kanunun 1 inci maddesinde yapılan ödemeler nedeniyle bu kişiler ve sorumlular hakkında borç çıkarılamayacağı ve çıkarılmış borçların ise tahsilinden vazgeçilerek borç takibi işlemine son verileceği öngörülmektedir.

Bu madde bir af düzenlemesidir.

Af niteliğinde olan bu düzenlemenin Adalet Komisyonunun görüşü alındıktan sonra değerlendirilmesinde fayda bulunmaktadır. Ancak tali komisyon olan Adalet Komisyonunun kanun teklifine ilişkin raporu esas komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonuna gelmemiştir.

- 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeler alkollü içkilerin üretimi, tüketimi, pazarlaması, satışı, reklam ve tanıtımı ile ilgili yasak ve ceza düzenlemelerini içermektedir.

Öncelikle ifade etmek isteriz ki, Anayasamızın 58 inci maddesinde belirtildiği üzere “Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.”

Başta çocuklarımız ve gençlerimiz olmak üzere bütün vatandaşlarımızı alkol düşkünlüğünden, uyuşturucudan ve diğer zararlı alışkanlıklardan korumaya yönelik bütün hukuki düzenlemeleri destekliyoruz.

Alkole ilişkin düzenlemeler sadece yasak ve cezalar kapsamında ele alınmakta, konunun eğitim ve bilinçlenme ile bireysel temel hak ve özgürlükler yönü tamamen ihmal edilmektedir. Gençleri uyuşturucu maddelerden, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan, suçluluk ve cehaletten korumak için hiçbir düzenleme yoktur. Bu konularda hükümetin bir çalışması var mıdır, meçhuldür. Alkollü içkiler kullanımının sosyo-kültürel yönünden ve bireysel temel hak ve özgürlükler bağlamından koparılacak sadece yasak ve cezalar kapsamında ele alınması düzenlemeyi sorunlu hale getirmektedir.

Anayasamızın 58 inci maddesinde gençleri alkol “düşkünlüğünden” korumaktan bahsedilmektedir. Oysa kanun teklifinde alkol düşkünlüğüne karşı tedbir yoktur.

Kanun teklifindeki bazı yasakların sınırları kanunların amacını aşabilecek bir niteliktedir. Nitekim bu teklifin ilk halinde bazı zaruri değişiklikler yapılmasıydı alkollü içkiler ile ilgili bilimsel makaleler yayımlamak dahi mümkün olmayabilecekti. Gerek alt komisyonda gerekse üst komisyonda alkole ilişkin önemli düzeltmeler yapılmıştır. Kanunlar hiçbir gerekçe ile bilimsel çalışmanın önünde bir engel olarak düşünülemez. Aynı şekilde kitle iletişim araçlarıyla (televizyon, gazete, internet vd.) ulusal ve uluslararası ölçekte düzenlenen sektörel fuar ve organizasyonların haberi dahi yapılamayabilecektir.

2 nci maddenin 2 nci fıkrasındaki düzenlemede ifade sorunu bulunmaktadır. Günümüzün ticari hayatının gereği ve gerçeği olarak ticari işletmeler, önceden belirledikleri fiyattan satamadıkları ürünlerin satışını sağlamak ve arttırmak için fiyatlarını indirebilmektedir. Madde hükmünün bu halinde fiyat indirimi dahi mümkün olmayabilecektir.

- Teklifin 3 üncü maddesindeki idari para cezalarının alt sınırı ile üst sınırı arasındaki makas çok açıktır. 5 binden 200 bin Türk Lirasına, 10 bin TL’den 500 bin TL’ye kadar gibi. Alt sınır ile üst sınır arasındaki açıklığın azaltılmasında fayda bulunmaktadır.

Alkol kullanımı ile mücadelede Hükümet gençlerimizi alkolden yasaklama yöntemiyle koruma gayretindedir. Bu yöntem etkin olmayan bir yöntemdir. Yasaklar tarihin hiçbir devrinde istenmeyen bir davranışı önleyememiştir. Nitekim AKP’nin 10,5 yıllık yasaklarla anılan dönemi de benzer uygulamaların örneğini sergilemektedir.

AKP döneminde 15 yaş ve üzeri kişilerde, kişi başına saf alkol tüketimi 1-1,29 litreye ulaşmıştır.

2003 yılında 505.474.070 litre olan alkol tüketimi 2010 yılında 1.060.077.456 (bir milyar altmış milyon yetmiş yedi bin dört yüz elli altı) litreye 2012 yılında ise yüzde 6,3 artarak 1.127.283.617 (bir milyar yüz yirmi yedi milyon iki yüz seksen üç bin altı yüz on yedi) litreye ulaşmıştır.

Özellikle çocuklarımız ve gençlerimiz arasındaki alkol tüketimi AKP döneminde kaygı verici bir noktaya ulaşmıştır. İlköğretim öğrencileri arasında yapılan araştırmalarda öğrencilerin ilköğretimde yaşamı boyunca en az bir kez alkol kullananların oranı yüzde 15,4 olarak tespit edilmiştir.

Ortaöğretim çağındaki öğrencilerimizde bu oran yüzde 45-50’ye ulaşmış; son bir ayda en az bir defa alkollü içki içme oranı % 16,5 olarak tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerimiz arasında ise alkol kullanma oranı yüzde 43-53,9 arasındadır. Üniversite öğrencilerimiz arasında halen alkollü içki tüketenlerin oranı yüzde 22,9’dur.

AKP’nin gençlerimizi alkol tüketiminden uzak tutamadığına dair bir diğer önemli gösterge de alkol kullanım yaşının düşüklüğüdür. Yeşilay’ın, yaptığı araştırmalara göre alkole başlama yaşı 11’e kadar düşmüştür.

Bu rakamların ifade ettiği gerçek, AKP yönetiminde Türkiye’de gençlerimizin alkol kullanma oranının yükselmiş olmasıdır.

AKP gençlerimizin alkol kullanımına dair tespitleri eksik yapmaktadır. Nitekim gençlerimiz arasında alkollü içki reklâmlarından etkilenecek bu içkileri tüketme meyline girenlerin oranı yok denecek kadar azdır. Gençlerimiz arkadaşlık, sosyal yapı, aile durumu, psikolojik nedenler gibi etkenlerle alkollü içki tüketimine meyletmektedir. Dolayısıyla sorunun çözümünü eğitim ve sosyal imkânların iyileştirilmesi olarak görmek gerekmektedir. AKP’nin yasakları bugüne kadar bir sonuç vermemiştir.

Alkol düşkünlüğü, alkolizm bireysel sağlık ve yaşamı olumsuz etkilemekle birlikte toplumsal yaşamın sağlıklı bir şekilde devamlılığını da tehdit etmektedir.

Alkol alışkanlığı, bireysel yaralanmalar, ruhsal ve davranışsal hastalıklar, gastrointestinal rahatsızlıklar, kanserler, kalp damar hastalıkları, immünolojik bozukluklar, akciğer hastalıkları, kas ve iskelet sistemi rahatsızlıkları, düşük doğum ağırlığı ve doğum öncesi hasarlar gibi 60 değişik hastalık ve rahatsızlığa neden olmaktadır. Toplum sağlığı ve bütünlüğünü tehdit eden durumlar görülmektedir. Trafik kazalarında ve boşanmalarda alkollü içki kullanımı önde gelen nedenler arasındadır.

Dünya Sağlık Örgütü verilerinde de trafik kazaları için risk faktörlerinin başında “alkollü araç kullanma” yer almaktadır. Bu sebeple trafik kazalarını azaltmak için sunulan önerilerin başında da “alkolle ilgili kanun ve yaptırımların düzenlenmesi” gelmektedir. Emniyet Genel Müdürlüğü verileri Dünya Sağlık Örgütünün bu tespitinin Türkiye’deki geçerliliğini göstermektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Daire Başkanlığı verilerine göre 2003 yılından 2012 yılına kadar trafik kazalarında artış yaşanmıştır. 2003’te kaza sayısı 455 bin 637 iken 2012’de bu rakam 1 milyon 296 bin 636’ya yükselmiştir. Bununla birlikte ölümlü ve yaralanmalı kazalardaki artış dikkat çekicidir. 2012 yılındaki bu kazalardan 325 bin 446’sı polis sorumluluk bölgesindedir. 2012 yılında polis sorumluluk bölgesindeki toplam 152 bin 448 ölümlü ve yaralanmalı trafik kazalarından 134 bin 170’i sürücü hatasından kaynaklanmaktadır. Sürücü hatalarının 1.819’u (yüzde 1,35) alkollü olarak araç kullanmak nedeniyle gerçekleşmiştir. 2013 yılı Mart ayı itibarıyla, sigorta bilgi ve gözetim merkezi verilerine göre maddi hasarlı kaza sayısı 185 bin 687’dir. Aynı dönemde, polis sorumluluk bölgesindeki toplam kaza sayısı 73 bin 951’dir. Bu kazaların 26 bin 580’i ölümlü ve yaralanmalı kazadır. Bu kazalardan 25 bin 723’ü sürücü hatasından kaynaklanmaktadır. Sürücü hatalarının 505’i (yüzde 1,96) alkollü olarak araç kullanmak nedeniyle gerçekleşmiştir. Yine aynı dönemde jandarma sorumluluk bölgesindeki toplam kaza sayısı 6 bin 434’tür.

İkinci olarak, daimi veya geçici sürelerle geri alınan sürücü belgelerinin sayısı da alkollü bir halde araç kullanımındaki artışın bir diğer göstergesidir. Alkol kullanımı nedeniyle geri alınan sürücü belgelerinin sayısı 2003’te 76 bin 262’den 2012’de bu rakam 137 bin 928’e yükselmiştir. Aynı dönemde aşırı hız nedeniyle sürücü belgelerine el konulanların sayısı 4 bin 391’den 173’e düşmüştür. Buna göre, trafikteki alkollü araç kullanımı aşırı hızlı araç kullanımına göre trafikte can ve mal güvenliğini daha fazla tehlikeye atmaktadır.

2013 yılı Mart ayı itibarıyla 35 bin 579 sürücünün ehliyetine alkollü araç kullanma nedeniyle el konulmuştur.

Kanun teklifinin sadece alkollü içki tüketimine yönelik bir takım düzenlemeleri öngörmesi Anayasamızın 58 inci maddesi çerçevesinde hükümetin görevini eksik bir şekilde yaptığını ifade etmektedir. Hükümetin gençlerimizi sadece alkolden değil uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten de koruması gerekmektedir.

Uyuşturucu madde kullanımına ilişkin veriler gençlerimizin ve çocuklarımızın sağlığını ve toplumsal yaşamın devamlılığını olumsuz etkileyen önemli bir diğer unsur uyuşturucu madde kullanımıdır.

2011 yılında Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi tarafından öğrenciler arasında yapılan bir araştırmaya göre öğrencilerde herhangi bir yasa dışı bağımlılık yapıcı maddenin en az bir kere deneme oranı %1,5 olarak bulunmuştur.

Maddeyi ilk kez kullanma yaşı ise 10'a düşmüştür. Bununla birlikte uyuşturucu madde kullanımıyla tedavi gören en küçük kişi 13 yaşında olarak tespit edilmiştir.

Tedavi görenlerin %11,67'sinin maddeyi ilk kullanım yaşı 15 yaşından küçük, %34,67'sinin 15-19, %28,72'sinin 20-24, %12,56'sının 25-29, %5,38'inin 30-34 ve %6,99'unun ise 35-59 yaşları arasındadır. Diğer bir ifadeyle, uyuşturucu madde kullanımı nedeniyle tedavi gören kişilerin ilk kullanım yaşı gençlik dönemi olanların oranı yüzde 87,62'dir.

İlköğretim öğrencileri arasında esrar kullanımı yüzde 1,2, ortaöğretimde ise yüzde 4'tür. Bağımlılar arasında sokak çocuklarının oranı yüzde 6, aileleri ile yaşayanların oranı yüzde 94'tür.

Bütün bu verilere rağmen iktidarın uyuşturucu madde kullanımı ile mücadelede herhangi bir iradesi görülmemektedir.

- Teklifin 11 inci maddesi ile, 492 sayılı Harçlar Kanununun (8) sayılı tarifesinin “XI-Finansal Faaliyet Harçları” bölümünde yer alan “(her şube ve her yıl için)” ibaresi “(her şube ve her yıl için, şube açılışında şubenin açıldığı ay kesti tam ay sayılmak suretiyle takvim yılının kalan ay süresine isabet eden harç tahsil edilir.)” şeklinde değiştirilmektedir.

Bu düzenlemeyi kabul etmek mümkün değildir.

Bilindiği gibi, bankacılık sektörü ülkemizdeki en karlı sektörlerden birisidir. Buna rağmen harç uygulamasında bankacılığa bir ayrıcalık tanımak kabul edilemez bir durumdur.

Bu düzenleme vergilemenin eşitlik, genellik gibi ilkelerine aykırıdır.

Eğer harç alınmasında kıst süreler hesaplanacaksa, bu kural 492 sayılı Harçlar Kanununda belirtilen işyeri harçları, noter harçları, tapu ve kadastro harçları, pasaport, ikamet tezkeresi, gemi ve liman harçları, imtiyazname, ruhsatname ve diploma harçları, trafik harçları, gibi her türlü harçlar için de getirilmelidir.

- Teklifin 13 üncü maddesinde; mülkiyeti kamu kurum ve kuruluşları ile hazineye ait taşınmazların üzerindeki cami ve mescitler ile Kur'an kurslarında veya eklenti ya da bütünüyle parçasında yer alan ve ticari faaliyetlerde kullanılması öngörülen kısımların Diyanet İşleri Başkanlığınca işletilmesine ilişkin hususlar düzenlenmekte, buraların işletilmesinden elde edilecek gelirlerin genel bütçenin (B) işaretli cetveline özel gelir, diğer yandan Başkanlık bütçesine özel ödenek kaydedilmesi ve kaydedilen bu ödeneklerin cami, mescit ve Kur'an kurslarının yapımı, bakımı, onarımı ve işletilmesine (ısınma, aydınlatma vb.) ilişkin giderler ile aynı amaçlarda kullanılmak üzere dernek ve vakıflara yardım yapılmasına ilişkin giderlerin karşılanmasında kullandırılması öngörülmektedir.

Cami ve mescitlerin müstemilatının ticari faaliyetlerde kullandırılması hâlihazırda uygulanan bir durumdur. Diyanet İşleri Başkanlığı, 2012 yılında cami ve mescit müstemilatının ticari faaliyetlerde kullandırılması amacıyla yapılan 100 yeni kiralama sözleşmesi neticesinde 358 bin 354 TL kira bedeli tahsil etmiştir.

Öte yandan Diyanet İşleri Başkanlığı Sayıştay raporlarında bir takım yolsuzluk ve usulsüzlüklere de konu olmuştur. Sayıştay’ın Maliye Bakanlığının 2011 yılı Denetim Raporunda Hazine’ye ait taşınmazların Diyanet İşleri Başkanlığında kiraya verildiği yerlerde kiralama sonucu elde edilen gelirin yüzde 25’inin Maliye Bakanlığına ödenmesi gerektiği ancak bu paranın “Dini ve Sosyal Hizmetler Vakfı”na yatırıldığı ifade edilmiştir. Yolsuzluk ve usulsüzlüklerle anılan Diyanet İşleri Başkanlığına bu tür bir hakkın verilecek olması yeni usulsüzlüklere ve ranta kapı aralayacaktır.

Bir ilke olarak ifade etmek isteriz ki, cami, mescit ve Kur’an kurslarının bulunduğu büroların eklentilerinin veya bütünleyici parçalarının her ne suretle olursa olsun ticari faaliyete konu edilmesi kesinlikle doğru değildir. Bu durum, en az bin yıldır İslam dinine hizmetlerini eşsiz medeniyet örnekleriyle ortaya koyan Türk milletinin ibadet ve eğitime ilişkin gelenek ve görenekleriyle de bağdaşmamaktadır.

Diyanet İşleri Başkanlığı, bu teklifte yer alan düzenlemenin tam tersi bir düzenleme ile hâlihazırda mevcut olan bu uygulamaları mümkün olan en kısa zamanda tasfiye etmeli ve bundan böyle cami, mescit ve kurslarda ticari alan oluşmasına fırsat vermemelidir.

- 14 üncü maddede, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli (11) sayılı cetvelde düzenleme yapılarak “Daire Başkanı, Gelir İdaresi Grup Başkanı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Grup Başkanı”nın ek göstergeleri artırılmaktadır. Yapılan bu düzenlemeyi uygun bulmakla birlikte, kamuda pozisyonlarının düzeltilmesini bekleyen diğer kamu görevlileri ile ilgili düzenlemelerin de bir an evvel yapılması gerekmektedir. Buna göre, Genel Müdürlük ve Daire Başkanı, Milli Eğitim Bakanlığı Grup Başkanı, Bütçe Dairesi Başkanı Saymanlık Müdürü, Muhasebe Müdürü, Milli Emlak Müdürü, Muhakemat Müdürü, Defterdar Yardımcısı, Emlak Müdürü, Bakanlık İl Müdürü, Genel Sekreter Yardımcısı ve Daire Başkanı, Gelir İdaresi Grup Başkanı, Vergi Dairesi Müdürü, Hukuk Müşaviri ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Grup Başkanlarının ek göstergelerinin de 3600’e çıkartılması gerekmektedir.

- 20 nci maddede yapılan düzenlemeleri büyük ölçüde uygun bulmakla birlikte, bazı düzenlemeleri hak, insaf ve adalet ölçüleri ile bağdaştırmak mümkün değildir.

Şöyle ki; 20 nci maddenin beşinci fıkrasında: “Teknik cihaz ile alkol tespitini kabul etmeyenler, bir promil alkollü olarak araç kullanmış sayılırlar ve haklarında bu maddenin üçüncü ve dokuzuncu fıkraları kapsamında işlem yapılır” denilmektedir. Teknik cihazla alkol tespitini kabul etmeyenlerin bir promil alkollü olarak araç kullanmış sayılıp haklarında üçüncü fıkradaki işlemlerin yapılması doğaldır. Ancak dokuzuncu fıkra kapsamında işlem yapılması son derece yanlıştır. Çünkü dokuzuncu fıkrada Türk Ceza Kanununun 179 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının uygulanacağı öngörülmektedir.

Türk Ceza Kanununun 179 uncu maddesi şöyledir: “Madde 179- (1) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşımının güven içinde akışını sağlamak için konulmuş her türlü işareti değiştirerek, kullanılmaz hale getirerek, konuldukları yerden kaldırarak, yanlış işaretler vererek, geçiş, varış, kalkış veya iniş yolları üzerine bir şey koyarak ya da teknik işletim sistemine müdahale ederek, başkalarının hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından bir tehlikeye neden olan kişiye bir yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilir. (2) Kara, deniz, hava veya demiryolu ulaşım araçlarını kişilerin hayat, sağlık veya malvarlığı açısından tehlikeli olabilecek şekilde sevk ve idare eden kişi, iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Alkol veya uyuşturucu madde etkisiyle ya da başka bir nedenle emniyetli bir şekilde araç sevk ve idare edemeyecek halde olmasına rağmen araç kullanan kişi yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.” Görüldüğü gibi, teknik cihazla alkol tespitini kabul etmeyenler iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılabilecektir. Bu çok ağır bir uygulamadır. Bu düzenleme ile suç-ceza dengesi bozulabilecektir.

- Teklifin 22 nci ve 23 üncü maddelerinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu çerçevesinde düzenlemeler öngörülmektedir. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun, Anayasa Mahkemesi'nin 10/4/2003 tarihli ve E.2002/112, K.2003/33 sayılı Kararı ile iptal ettiği 38 nci maddesinde kamulaştırma yapılmış, ancak işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırma hiç yapılmamış iken kamu hizmetine ayrılarak veya kamu yararına yönelik bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan taşınmazla ilgili dava açılabilmesi için yirmi yıllık hak düşürücü süre öngörülmektedir. 9/10/1956-4/11/1983 tarihleri arasında taşınmazlarına kamulaştırmaksızın el konulan taşınmaz malikleri için dava hakkı, 5999 sayılı Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na eklenen geçici 6 ncı maddesinde düzenlenmişti. Bu maddenin uygulaması 6111 sayılı Kanun ile 4/11/1983 tarihi sonrası için de genişletilmiştir. Ancak, Anayasa Mahkemesi, 6111 sayılı Kanun'un 2 nci maddesiyle yapılan düzenlemeyi 30.11.2012 tarihli ve 2010/83 E. sayılı kararıyla iptal etmiş ve iptal kararının 6 ay sonra yürürlüğe gireceği kararlaştırılmıştır. Teklifin 22 nci maddesinde uygulamada karşılaşılan sorunların çözümü ve uygulama tarihleri arasındaki farklılığın giderilmesi amacıyla 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun geçici 6 ncı maddesinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Teklifin 23 üncü maddesinde ise 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa geçici madde eklemek suretiyle mülga 6830 sayılı İstimlak Kanunu çevresinde gerçekleştirilen kamulaştırma uygulamalarına dair düzenleme öngörülmektedir.

23 üncü maddenin gerekçesinde mülga 6830 sayılı Kanun ve 2942 sayılı Kanunun 4650 sayılı Kanunla değişiklik öncesi 16 ncı maddeleri kapsamında mahkemelerce tescil kararı verilebilmesi için yine bu maddeler kapsamında kamu yararı kararının kesinleşmiş olması, kıymet takdir komisyonunca takdir edilen bedelin hak sahipleri adına bankaya bloke edilmiş olması, dava dosyası üzerinden hak sahiplerinin duruşmaya davet edilmesi, ayrıca mahkemeye arazinin durum tespiti yapılmış olması ve sonuçta verilen kararın tapuya tescil edilecek hale gelebilmesi için hak sahiplerine tebliğ edilmiş olması şartlarının yerine getirilmiş olmasının zorunlu olduğu ifade edilmektedir.

Yine, mülga 6830 sayılı Kanun ve 2942 sayılı Kanunun 4650 sayılı Kanunla değişiklik öncesi 17 ncı maddeleri gereği mahkemelerce tescil kararı verilebilmesi için de kanunun bu maddelerine uygun olarak kamulaştırma işleminin tamamlanmış olması diğer bir ifade ile tebligatın tamamlanmış, takdir edilen bedelin hak sahipleri adına bankaya bloke edilmiş ve/veya tezyid miktarlarının hak sahiplerine ödenmiş olması şartlarının yerine getirilmesi zorunludur. Gerekçede 5999 sayılı Kanunla 2942 sayılı Kanuna eklenen Geçici 6 ncı madde kapsamında idareler aleyhine kamulaştırmaksız el atma sebebiyle tazminat davaları açılmakta ve bu davalarda mülga 6830 Kanun ve 2942 sayılı Kanunun mülga 16 ncı ve 17 nci maddelerine göre kamulaştırmaları tamamlandığı hususları göz önünde bulundurulmaksızın idare aleyhine tazminatlara karar verildiği belirtilmektedir.

Kanun teklifinin 22 ve 23 üncü gerekçelerinde her ne kadar Anayasa Mahkemesinin iptal kararı dikkate alınarak düzenleme yapıldığı iddia edilse de Anayasa Mahkemesinin 22.02.2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 01.11.2012 tarih ve 2010/83 esas 2012/169 karar sayılı iptal kararının tam aksine düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. 09.10.1956 tarihi ile 04.11.1983 tarihleri arasındaki fiili el atma davaları için 5999 sayılı yasa ile 2942 sayılı Kanuna eklenen geçici 6 ncı maddesinin sadece bazı kelimeleri iptal edilmiş, bu maddenin iptal kararında ...“Kuralın, geçici bir nitelik taşıdığı ve geçmişte meydana gelen kamulaştırmaksız el atmalardan kaynaklanan hukuksal sorunların tasfiyesini amaçladığı anlaşılmaktadır.”... denilmektedir. Daha sonra 1983 yılından sonraki fiili el atma davaları için de bu kanun hükmünün uygulanması istenmiş bunun için 6111 sayılı yasaya eklenen geçici 2 nci madde ise tamamen iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi iptal kararında mülkiyet hakkının Anayasanın 35 inci maddesinde temel hak olarak güvence altına alındığını ve bu hakka ancak kamu yararı nedeniyle ve kanunla sınırlama getirileceğini belirtmiş ve kamulaştırmanın nasıl ve hangi ilkeler ile yapılacağını Anayasanın 46 ncı maddesinde ayrıntılı olarak düzenlendiğini, 2942 sayılı kanunun 38 inci maddesinin de (20 yıllık hak düşürücü süre) 2003 yılında Anayasa Mahkemesince iptal edildiğinden bahsederek geçici 6 ncı madde ile ilgili incelemesinde şu tespitlerde bulunmuştur:

... “Plansız şehirleşme, idarelerin bütçelerinin kısıtlı olması gibi çeşitli nedenlerle geçmişte kamulaştırma yapılmaksızın bazı taşınmazlar fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiştir. Bu şekilde kamulaştırmaz olarak el atılan taşınmazlarla ilgili olarak maliklerin dava açma hakkını yirmi yıllık hak düşürücü süreye bağlayan 2942 sayılı Kanun’un 38. maddesi 2003 yılında Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir (K.T.10.4.2003, E.2002/112, K.2003/33.) Bu iptal kararının geçmişe etkisi konusunda uygulamada ortaya çıkan yorum farklılıklarını gidermek amacıyla kanun koyucu, 5999 sayılı Kanun’u çıkarmış ve 9.10.1956 ile 4.11.1983 tarihleri arasında meydana gelen kamulaştırmaz el atmalar nedeniyle maliklerin başvuru yapmasına ve dava açmasına olanak tanımıştır.”...

... “Kuralın, geçici bir nitelik taşıdığı ve geçmişte meydana gelen kamulaştırmaz el atmalardan kaynaklanan hukuksal sorunların tasfiyesini amaçladığı anlaşılmaktadır.”...

... “2942 sayılı Kanun’un Geçici 6. maddesi, 9.10.1956 ile 4.11.1983 tarihleri arasında meydana gelen kamulaştırmaz el atmalara dayalı tazminat taleplerine uygulanacak kuralları öngörmektedir. Bu kuralda getirilen düzenlemeler; malikler açısından kamulaştırma için Anayasa’nın 46. maddesinde ve 2942 sayılı Kanun’da öngörülen güvencelerden daha aleyhe kuralları içermektedir. 2942 sayılı Kanun’a göre, kamulaştırma kararı verilebilmesi için öncelikle taşınmazın değerinin idare tarafından tespit ettirilmesi, uyumsuzluk halinde idarenin mahkemeye başvurarak bedel tespitini istemesi gerekmektedir. Tespit edilen bedelin peşin olarak bankaya yatırılmasıyla kamulaştırma kararı kesinleşmektedir. Bu nedenle bir kamu idaresi kamulaştırma bedelini ödeyecek yeterli ödeneği olmadıkça kamulaştırma kararı alamayacaktır. Diğer taraftan, malikin kamulaştırma işlemi aleyhine idari yargıda dava açma hakkı bulunmaktadır. 2942 sayılı Kanun’da kamulaştırma bedellerinin taksitlendirilmesi belli hallerde münhasır kılınmış ve bu hallerde de taksitlendirme süresinin beş yılı geçemeyeceği ve taksitlendirme halinde kamu alacakları için uygulanan en yüksek faizin uygulanması kuralı yer almaktadır.”...

“...Geçici 6 ncı maddede ise geçmişte idarelerce kamulaştırmaz el atılan taşınmazlarla ilgili olarak uzlaşma ve dava yoluna başvurma külfeti maliklere yüklenmiştir. Bu nedenle dava harçlarını ödeme yükümlülüğü de maliklerin üzerindedir. Diğer taraftan, hükmedilen tazminatın ödenmesi için bütçeden belli bir pay ayrılması ve hükmedilen tazminatlar toplamının bu ödenekten fazla olması halinde ödemelerin taksitlendirilmesi öngörülmüştür. Anayasa’nın 46. maddesindeki taksitlendirme koşullarının bulunup bulunmadığına bakılmadığı gibi, sürenin beş yılı aşması ihtimali de vardır. Ayrıca, taksitlendirme halinde 3095 sayılı Kanun’a göre ödenecek olan kanuni faiz oranı kamulaştırmada uygulanacak olan kamu alacakları için öngörülen en yüksek faiz oranından daha düşüktür.”

Geçmişe yönelik bazı mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla çıkarılan ve istisnai nitelik taşıyan geçici 6 ncı maddedeki malik aleyhine hükümlerin geleceğe yönelik olarak uygulanması halinde kamulaştırma için Anayasa ve kanunda öngörülen bütün güvenceler etkisiz kalabilecektir. Kuralla,

kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 15 yıl boyunca 2026 yılına kadar idarelerin özel mülkiyete kamulaştırmaz el atma yoluyla müdahalesine yol açılmaktadır. Böylece idareler kamulaştırma yapmak yerine, hukuka aykırı olarak el atmak suretiyle taşınmazları elde edebileceklerdir. Böyle bir durumda devletin hukuka bağlılığı ilkesi zedeleneyeceği gibi bireyler açısından hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik de ortadan kalkacaktır. Bir hukuk devletinde kanunların hukuka aykırı uygulamaları teşvik etmesi kabul edilemezdir.

Anayasa Mahkemesinin 22.02.2013 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan kararı ile 04.11.1983 tarihinden sonraki kamulaştırmaz el atmalara uygulanmak üzere 6111 sayılı kanunun geçici 2 nci maddesi ile getirilen düzenleme iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin gerekçesi incelendiğinde geçici 6 ncı maddenin 04.11.1983 tarihi öncesindeki meydana gelen kamulaştırmaz el atmalardan kaynaklanan hukuksal sorunların tasfiyesini amaçladığı, bu tarih sonrası için ise genel kuralların uygulanmasını amaç edindiği açıktır.

Teklifin 22 nci maddesi incelendiğinde teklifin hazırlanma sürecinde Anayasa Mahkemesinin bu iptal kararı ve gerekçesinin dikkate alınmadığı anlaşılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi iptal kararında geçici 2 nci maddenin tamamı iptal ederek geçici 6 ncı maddenin 1983 ve sonrası kamulaştırmaz el atma işlemlerinde uygulanmasının Anayasa'nın 2 ncı 35 inci ve 46 ncı maddelerine açıkça aykırılık teşkil ettiğini hiçbir duraksamaya yer olmadan açık ve net bir biçimde tespit etmiş iken bu iptal kararı yok sayılarak aynı düzenleme yeniden ihdas edilmek istendiği görülmektedir.

Getirilmek istenen düzenleme ile 09.10.1956 tarihi ile 31.12.2012 tarihleri arasındaki tüm kamulaştırmaz el atmalar nedeniyle vatandaşların haklarına bir an evvel kavuşmalarının önü kapatılmakta, Anayasa Mahkemesinin iptal kararına da açıkça aykırı olarak yeniden uzlaşma usulü getirilmektedir. Uzlaşmanın şart koşulması Anayasa'nın 2 nci maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesi gereğinin bir sonucu olan “kanun yoluna başvurma hakkı”nı engelleme sonucunu doğuracaktır.

Ayrıca yine bu düzenleme ile hukukun temel ilkeleri alt üst edilmektedir. Haksız bir fiilden kaynaklanan tazminat davası niteliğinde olan dava türü Hukuk Muhakemeleri Kanununa aykırı olarak tespit davası niteliğine getirilmektedir. Tespit davalarında tespit edilen bedelin ödenmesi yönünde bir karar verilmesi usul hükümlerine aykırıdır. Bu nedenle de bu davalar bakımından yargıda içinden çıkılmaz hukuksal sorunlar oluşacaktır.

3194 sayılı yasa gereğince ilgili idare, belediye veya kamu kurumlarının yasal süre içerisinde kamulaştırma yapmaması nedeniyle 15.12.2010 tarihli Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun kararı ile adli yargı içerisinde dava açıp haklarına kavuşan vatandaşların bu davaları tescil ve terkin kararı verme yetkisi olmayan idari yargıya gönderilmek istenmekte adli yargı ile kazanılan hakların idari yargı ile geri alınması amaçlanmaktadır. Görevli yargı yeri konusunda Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ile Uyuşmazlık Mahkemesi arasındaki uygulama farklılığının giderilmesi beklenirken değer tespitinin ve yargılama sürecinin aynı usulle yapılması gereken bu davalarda bazı davaları adli yargıya bazılarını idari yargıya taşımak çok ciddi hukuksal sorunlara, vatandaşlar için de hak kayıplarına yol açacaktır.

Teklifin 23 üncü maddesi ile 2942 Sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen geçici 7 nci madde ile daha önceden idare adına tescil kararı verilen kamulaştırma işlemlerindeki tebligat ve işlemlerin tamamlanmış sayılacağı, bu işlemler sebebiyle hiçbir hak ve alacak talebinde bulunulamayacağı, kamulaştırılmaya veya bedeline karşı itiraz davası açılmayacağı, açılan bu davaların da bu madde kapsamında sonuçlandırılacağı hükmü getirilmektedir.

Bu hüküm açıkça hak arama özgürlüğünü engeller niteliktedir. Usule uygun olmayan işlemlerle şeklen mülkiyet hakkı elinden alınan bireylerin bu işlemlere karşı yargı yoluna başvurmalarının engellenmesi ve bu engellenmenin mülga kanun maddelerine dayanılarak yapılmak istenmesi hukukun temel ilkelerine, Anayasaya ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine açıkça aykırıdır.

Bu düzenlemenin yasallaşması halinde uluslararası değer taşıyan mülkiyet hakkı, hukuk devleti ilkesi, hak arama özgürlüğü ve hukuki güvenlik ilkeleri zedeleneyeceğinden hakları ihlal edilenlerin Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Yoluna ve sonrasında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi müracaat etmelerine imkân verilecek ve bu başvuruların neticesinde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ciddi miktarlarda tazminat ödemek zorunda kalacağı açık bir durumdur.

Görüşülmekte olan teklif ile sorun hukuki zeminde kalıcı ve nihai olarak çözümlenememektedir. Aksine Anayasa Mahkemesinin iptal kararına aykırı bir düzenleme yapılmaktadır.

- Teklifin 34 üncü maddesinde, Türkiye Yeşilay Cemiyeti tarafından merkezi İstanbul’da olan “Türkiye Yeşilay Cemiyeti Vakfı” kurulması; vakfa, amaçlarını gerçekleştirmek üzere 5018 sayılı Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesine tabi olmaksızın yardım yapılmak üzere Sağlık Bakanlığı bütçesinden gerekli ödeneğin aktarılması öngörülmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “Bütçelerden Yardım Yapılması” başlıklı 29 uncu maddesinde “Gerçek veya tüzel kişilere kanuni dayanağı olmadan kamu kaynağı kullandırılmaz, yardımda bulunulamaz veya menfaat sağlanamaz. Ancak, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabilir. Bu yardımların yapılması, kullanılması, izlenmesi, denetlenmesi ve kamuoyuna açıklanmasına ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.” denilmektedir.

Türkiye Yeşilay Cemiyeti Vakfına yapılacak yardımların 5018 sayılı kanunun 29 uncu maddesine tabi olmaksızın gerçekleştirilecek olması Maliye Bakanlığının bütçe ve mali kontrol yetkisine zarar verecek niteliktedir. Bu durum kamu bütçe yönetimine olan güvenin zedelenmesine yol açacaktır.

Netice itibariyle yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı 2/1524 esas numaralı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine muhalif olduğumuzu bilgilerinize arz ederiz.

Sümer Oral

Manisa

Erkan Akçay

Manisa

Mustafa Kalaycı

Konya

Mehmet Günel

Antalya

MUHALEFET ŞERHİ

2/1524 esas numaralı “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin komisyondan geçen son haline ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.

Adil Zozani
Hakkâri

Hasip Kaplan
Şırnak

Komisyonumuza sevk edilen Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, çok açık bir torba teklif niteliğindedir. Bugüne kadar AKP’nin yasama faaliyetinin ayrılmaz bir parçası haline gelen torba düzenlemelerin bir başka örneği niteliğinde olan bu teklif, oldukça tartışmalı düzenlemeler içerdiği ve kamuoyunda çok ciddi tartışma ve kaygılara neden olabileceği endişesiyle, hükümet tasarısı şeklinde değil de AKP milletvekillerinin teklifi şeklinde getirilmiştir. Bu durum elbette ki, torba teklifin içeriğinde yer alan düzenlemeleri düşününce AKP Hükümetinin bunu tasarısı şeklinde getirmemesinin; içinde alkolle ilgili toplumsal yaşama müdahale biçiminde algılanan ciddi düzenlemelerden dolayı tartışmaları kendine çekmekten ziyade belli bazı AKP’li vekillere yönlendirerek adeta taktiksel bir hamle yaptığını göstermektedir. Komisyonun AKP’li üyelerinin tamamı bile, komisyonda görüşlerini ifade ederken, bu teklifi tasarısı şeklinde telaffuz etmiş, esasında gerçekte hükümetin getirmek istediği, ancak kamuoyundaki tepkileri üzerine çekmemek için teklif şeklinde getirildiği gerçeğini istemeden itiraf etmişlerdir.

Bununla birlikte, bu kadar yoğun tartışmalara neden olan bir düzenlemenin teklif şeklinde gelmesinin ayrıca yasama tekniği açısından oldukça eksik olduğu görülmüştür. Zira Hükümetin ve ilgili Bakanlığın getireceği bir tasarısı, görece daha detaylı inceleneceği için bu teklifin komisyonumuza sevk edilmiş ilk hali gibi çok sayıda hukuki yanlışlıkları, teknik hataları, dilbilgisi problemlerini daha az içermiş olacak ve her şeyden önemlisi düzenlemelerin içeriğini bilmeyen bir teklif sahibi ile karşılaşmamız mümkün olmayacaktı. Zira alt komisyonda bizzat şahit olduğumuz durum; kanun teklifine imzasını koyan komisyon üyesi AKP’li vekillerin, teklifte geçen düzenlemelerin içeriğinden haberdar olmamaları ve teklifte kendilerinin değil de bürokratların imzası varmış gibi, sorduğumuz soruları bürokratlara sorarak, yasama faaliyeti yürüten biz komisyon üyelerini bürokratlarla karşı karşıya getirmeleri ve bürokratları adeta siyasi birer aktör haline getirmeleridir. Bu anlamda öncelikle usul açısından teklifin getiriliş biçiminin tasarısı şeklinde getirilmeyerek, Hükümetin kamuoyundaki tartışmalara cevap verebilecek sorumluluğu almamasının, yasama tekniği açısından oldukça sorunlu bir metin şeklinde gelmesinin çok sıkıntılı bir yaklaşım olduğunu ve teklifi hazırlayan vekillerin sorularımıza cevap verebilecek yeterlikte olmayıp düzenlemelerin içeriğinden haberdar olmadıklarını vurgulamakta fayda vardır. Bu yaklaşımı daha evvel kamuoyunda yine oldukça tartışılan ve eğitim sisteminde köklü değişiklikler içeren 4+4+4 adıyla bilinen kanun teklifinde görmüştük. Yine bu düzenleme de, yoğun tartışmalara açık ve toplumsal açıdan büyük tepkilere neden olacağı düşünüldüğü ve hükümet bu sorumluluğu alamadığı için hükümet tasarısı şeklinde değil de, kanun teklifi şeklinde gelmişti.

Genel olarak, bu düzenleme hangi şekilde gelirse gelsin, düzenlemenin yasama usulü açısından temel eleştirisi, elbette bu düzenlemenin yine torba düzenleme olarak gelmesi ve neredeyse komisyonumuza gelen ve iktidar vekillerinin çoğunluğu nedeniyle, neredeyse üç düzenlemenin iki tanesinin bu yöntemle komisyonumuzdan geçmesidir. Bu durum gelişmiş bütün ülkelerde, hükümetlerin çok ciddi düzenlemeler getirdiği, komisyon üyelerinin de bu tasarıları ciddi şekilde tartışarak olgunlaştırdığı, ülkenin hazinesinden, maliyesinden sorumlu komisyonların muadili olan Plan ve Bütçe Komisyonumuzu sadece torba düzenlemelerin adresi haline getirmiş ve komisyonumuzun ismini de adeta “Torba Düzenlemeleri Kanunlaştırma Komisyonu” şeklinde değişmesine neden olmuştur. Bu husus, hiç kuşku yok ki sorumluluğunu üstlendiğimiz ve Genel Kurul’da çıkan yasaların büyük kısmında imzası bulunan komisyonumuza yakışmayan, gelişmiş ülkelerdeki muadillerinden oldukça uzak ve bu bağlamda yasama faaliyetinin ciddiyetini ayaklar altına alan bir duruma sebebiyet vermektedir.

Elbette ki, torba teklif alt komisyona sevk edildikten sonra muhalefet vekillerinin çabalarıyla ve teklifi getiren AKP’li vekillerin düzenlemelerin içeriğini neredeyse bizimle birlikte okumuş olmalarından dolayı, teklifin ilk halinden belli açılardan farklı bir metin ortaya çıkmıştır. Bunda alt komisyonda ısrarlı taleplerimiz ve önemli katkılarımız vardır. Ancak buna rağmen teklifin getirilme amacıyla düzenlemelerin çelişkili olması ve birçok talebimizin kabul görmemesi elbette ki üzerinde muhalefet yapılacak temel meselelerdir.

Teklifin alt komisyondan geçen son hali, üst komisyonda 21.05.2013 tarih, saat 15.15’te görüşülmeye başlanmış ve adeta jet hızıyla bir günde 36 madde gece yarısına kadar komisyon üyelerine angarya uygulanarak geçirilmiştir. Bunun bu kadar hızlı çıkmasında Başbakan’ın talebi olduğu belirtilmiş ve düzenlemenin alt komisyondaki halinin aynı şekilde aynı gün çıkması talimatı verildiği söylenmiştir. Bu durum, geçmişte çokça tecrübe ettiğimiz ve yukarıda somut olarak örneğini verdiğimiz 4+4+4 düzenlemesi gibi, yürütme erkinin başı olan Başbakan’ın emri doğrultusunda, yasama erkinin nasıl çalışacağıнын belirlenmesinin çok açık bir örneği şeklinde tezahür etmiştir. Bundan dolayıdır ki alt komisyon metni, üst komisyonda görüşüldüğü gün (21.05.2013) hızlıca bitirilmiş ve aradan 12 saat geçmeden şerh istenmiştir.

Bu bağlamda, maddelere gelince;

Teklifin 1. Maddesi; her seferinde önemle üzerinde durduğumuz torba düzenlemelerin alakalı alakasız her konuda, komisyonumuzun ihtisas alanına girmeyen konuları dahi görüşmemize mecbur bırakıldığının kanıtı şeklindedir. Zira 1. Maddede Kefalet Kanunuyla ilgili düzenleme yapılmış ve Plan ve Bütçe Komisyonu’ndan kendini adeta Adalet Komisyonu’nun yerine koyarak af getirmesi beklenmiştir. Bu durum, komisyonumuzun uzmanlık alanına girmeyen bir konuda, başka bir ihtisas komisyonunun görevine müdahale etmemize sebebiyet vermekte ve yasama tekniği açısından yanlış bir düzenlemedir.

Torba Teklifin 2. Maddesi, toplumsal yaşama müdahale şeklinde kamuoyuna yansıyan ve yoğun tartışmalara neden olan alkol düzenlemesiyle ilgilidir. Bu düzenleme, torba teklifin ismini veren ve ‘alkol yasası’ şeklinde anılmasına neden olan bir düzenlemedir. Teklifi getiren AKP’li milletvekilleri ve buna destek veren hükümet; torba teklifte yer alan alkol düzenlemelerinin getirili gerekçesinde, çocuklar ve gençleri kötü alışkanlıklardan korumak amacı taşıdıklarını belirterek Anayasanın 58. Maddesine atıfta bulunulmuştur. Elbette ki, çocukları ve gençleri zararlı alışkanlıklardan korumak bütün siyasetçilerin görevidir. Bunun için yasal düzenlemeler yapmak da zaruridir. Ancak bunu

yaparken, toplumsal yaşama müdahale etme noktasına varan düzenlemeler yapmak oldukça ideolojik ve arka planında topluma kendi görüşünü dayatan hegemonik bir yaklaşımı içermektedir. Anayasanın 58. Maddesinde; “*Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.*” İfadesiyle görüldüğü gibi, AKP’nin anayasaya atıfta bulunarak yaptığı bu düzenlemede, devletin toplumu alkolden koruma gibi bir görevinden ziyade, gençleri alkol düşkünlüğünden, yani alkolün fazla tüketilmesi ve kendine zarar verecek anlamına gelen ‘düşkünlük’ ibaresinin kullanıldığı görülmektedir. Oysaki torba teklifin ilk hali ve alt komisyonda üzerinde durduğumuz birçok düzenlemesi, doğrudan toplumda alkol tüketimine müdahale edecek ve gençleri düşkünlükten korumaktan öte, bütün toplumu alkolden uzak tutmaya ve alkol tüketimini adeta yasaklama noktasına varan ibareler içermektedir.

Maddenin alt komisyona sevk edilmemiş ilk halinde; alkollü içkilerin üretimi ve tüketimine dönük oldukça geniş ve adeta toplumsal hayatı yeniden dizayn etme ve hayat biçimlerine müdahaleyi şiar edinmiş bir yaklaşım görülmektedir. Zira teklifin getiriliş amacı diye belirtilen, çocukların alkole özendirilmesinin engellenmesinin çok ötesinde, toplumsal yaşama müdahale etmeye varacak şekilde geniş, bir o kadar da hukuki boşluk ve yanlış yaratan bir düzenlemeyi, kelime kelime alt komisyonda tartışmak ve düzeltmek durumunda kalmış bulunmaktayız. Elbette ki, alkollü içkilerin çocuklara özendirilmesine karşı durmakta ve bu konuda bir düzenleme yapılmasını ilkesel olarak desteklemekteyiz. Ancak torba teklifin önümüze konan ilk hali ve toplumsal yaşamı yeniden düzenlemeye dönük AKP’nin ideolojik yaklaşımına, alkol kullananları ötekileştiren ve üzerlerinde baskı uygulayan bir tavıra kati suretle destek vermeyiz.

11 fıkra ile düzenlenmiş 2. Maddede, ilk halinde oldukça hukuki yanlışlık yaratacak ifadeler ve teklifin amacını aşıp toplumsal hayata müdahaleye varan cümlelerin bir kısmı, alt komisyonumuzda her sözcüğün tartışılması suretiyle ve ısrarlı taleplerimizle yeniden düzenlenmiştir. 2. Maddenin 5. Fıkrasında geçen “*Eğitim, spor ve sağlık kuruluşlarına ait tesislerde, bu ürünlerin satışına izin verilmez*” ifadesindeki eğitim ve spor kuruluşları oldukça geniş belirtilmiş ve yoğun tartışmalarımızla değişmiştir. Ancak bunu; AKP’nin muhalefet üyelerinin görüşünü önemsemesi değil, teklifin hukuki açıdan oldukça çelişkili ve yanlış ifadeler barındırması ve bu durumun teklifin bizatihi sahipleri tarafından itiraf edilmiş olması sağlamıştır.

2. Maddenin 8. fıkrasında geçen düzenleme, AKP’nin bu teklifteki çelişkilerini ortaya koymaktadır. Düzenleme ile Türkiye’de üretilen alkollü içkilerin ambalajları üzerine, alkol ürünlerinin zararlarını belirten uyarılar konarken, bu uyarıların ihraç ürünleri için konmayacağı belirtilmiştir. Oysaki yurt dışından ithal edilen, bütün ürünlerinin üzerinde bu uyarıları görmek mümkündür. Dolayısıyla, ülke içinde yapılan bu uyarı düzenlemesini, ihraç edilen ürünler için kapsam dışına almak bir çelişki ve evrensel ilkelere bağdaşmamaktadır.

Torba teklifin 3. Maddesinde, torba teklifin 2. Maddesindeki alkollü içkilerin tanıtımı, reklamını yapanlarla ilgili cezai yaptırımlar düzenlenmiştir. 2. Maddede düzenlenen alkollü içeceklerle ilgili yapılan yasal düzenlemelere uymayanlara çok büyük cezalar düzenlenmiştir. Hele ki maddenin alt komisyona sevk edilmemiş ilk halinde, alt sınır 50 bin TL’den başlatılmıştır. Alt komisyondaki tartışmalarla birlikte, teklifi veren milletvekilleri; “*cezanın ucunu fazla kaçırdık herhalde, biraz fazla yazmışız*” gibi yasama usulü açısından ciddiyetsiz bir söylemle, binlerce esnafı, işletmeyi mağdur edebilecek bir düzenleme hususunda, AKP’nin alkol satanları cezalandıran ideolojik bir yaklaşımını

gözler önüne sermiştir. 3. Madde bu anlamda, torba teklifin ne şekilde ciddiyetsizlikle ele alındığının kanıtı şeklindedir. Bu bağlamda ilgili kurum, kuruluşların ve meslek odalarının görüşleri, alkollü içki satan işletmelerin ticari büyüklüğü ele alınmadan oldukça alelade bir yaklaşımla, alkol tanımı ve reklamı yapan herkese 200 Bin TL'ye kadar ceza kesilmesi öngörülmüştür. Ticari işletmelerin cezai yaptırımına ilişkin, bu işletmelere maddenin kanunlaşmasıyla birlikte uygulanacak cezalar, işletmelerin büyüklükleriyle orantısız bir biçimde olacaktır. Yani alkollü ürünleri rafına koyan küçük bir büfeyle, cirosu milyon liralara bulan bir restorana kesilecek cezalar spesifik bir şekilde yazılmadan, işletmelerin ticari hacmi, büyüklükleri belirtilmeden maddede düzenlenmiştir. Üstelik cezaların alt ve üst sınırı arasındaki farkın oldukça fazla olması da ayrı bir sıkıntıdır.

Teklifin 4. Maddesinde, yine 4250 sayılı kanunda değişiklik yapılarak, *“Alkollü içkilerin satış ve tüketimine yönelik ticari faaliyetler, ancak mahalli mülki amirin izni ile icra edilebilir”* düzenlemesi yapılmış ve alkollü içki işyeri ruhsatı verme yetkisinin, belediyelerden ilin mülki amiri, yani vali ya da kaymakama devredilmesi teklifin ilk halinde öngörülmüştü. Bugün demokrasi mücadelesi veren herkes, Türkiye'nin katı merkezîyetçi yapısının değişmesine ilişkin sürekli bir dönüşüme gidilmesini beklerken, bu konuda Avrupa Konseyi ve AB'nin Türkiye'ye dönük yoğun eleştirileri varken, halen merkezîyetçi yapının korunmasına dönük düzenleme yapmak AKP'nin yerinden yönetime yaklaşımını görmek açısından önemlidir. Üstelik teklifi veren AKP'li milletvekilinin bu düzenlemeyi savunurken; bazı belediye başkanlarının içki ruhsatı vermediği kişiler tarafından tehdit edildiğine ilişkin sözleri, kanun yapmayı toplumsal bir gereklilikten öte, bireysel taleplere indirgeyen bir ciddiyetsizliğe işaret etmektedir. Elbette ki, yereli ilgilendiren her kararı, seçilmiş bir temsilci ve o temsiliyet makamı, yani yerel yönetimler yerine getirir, atanmış mülki amirler değil. Ayrıca işyeri açma ruhsatını dünyanın herhangi bir yerinde mülki amirin vermediği oldukça açıktır. Bu anlamda yoğun tartışmalarımız sayesinde, işyeri ruhsatlarının mülki amire verilmesi düzenlemesi madde metninden çıkarılmış ve belediye ile il özel idarelerinden alınması şeklinde değiştirilmiştir.

Torba teklifin 12. maddesi oldukça tartışmalı bir maddedir. Bu düzenleme ile; Kur'an kursu, yurt ve pansiyonların iase ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibarıyla düzenleme işi Başbakanlık Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasına alınmıştır. Yani, Kur'an kursunda okuyan ve yurtlarda kalan öğrencilerin bütün giderlerinin bütçe tarafından karşılanması öngörülmüştür. Bu noktada, temel karşı çıkılması gereken husus, devletin din hizmetlerine doğrudan müdahalesini içeren bir düzenleme olmasıdır. Zira mevcut durumda, bu giderler gönüllü kuruluşlar tarafından yapılmaktadır. Dini faaliyetlerin, toplumun kendi inisiyatifine bırakılması, toplumsal dayanışmayı güçlendirir. Ancak burada da görüldüğü gibi, devletin dini faaliyetlere doğrudan müdahalesi, dini düzenlemesi, şekillendirmesi ve idaresini eline alması, 28 Şubat sürecinde yaşananları ve bu kararların 2.maddesini hafızalara getirmektedir. *“Tarikatlarla bağlantılı özel yurt, vakıf ve okullar; devletin yetkili organlarınca denetim altına alınarak gereği Millî Eğitim Bakanlığı'na devri sağlanmalıdır.”* Bu karar, kendini 28 Şubat sürecindeki mağduriyet üzerinden var eden ve bu ajitasyon ile iktidarını pekiştiren AKP'nin, dini kendi kontrolü altına alarak, adeta kendi eliyle 28 Şubat'a geri dönmesi şeklinde tezahür etmektedir.

Torba teklifin ilk halindeki 15. Maddesi, belki de bu torba düzenlemenin birkaç olumlu düzenlemelerinden biriydi. Zira, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'ne 300 kadar öğretim elemanı kadrosu ihdas edilmiş ve ekli cetvelle bu öğretim elemanlarının kategorizasyonu yapılmıştı. Tabi ki bu kadro ihdasının, özellikle ülkenin dezavantajlı üniversitelerinden biri olan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'ne verilmesi elbette ki tarafımızdan olumlu karşılanmıştır. Buna rağmen, teklifin tek tük olumlu

düzenlemelerinden biri olan bu düzenleme, AKP’li vekillerin oylarıyla, yoğun itirazlarımıza rağmen alt komisyonda, madde metninden çıkarılmış ve gerekçe olarak Başbakanlık’ta kapsamlı bir tasarı hazırlığının yapıldığı belirtilmiştir. AKP’nin yasamayı kendi güdümünde bir erk olarak tanımlamasının ve keyfi davranmasının çok açık bir delilidir bu durum. Zira Başbakanlık’ta böyle bir çalışmanın bütün üniversiteler için yapıldığı söylemi açık bir örtbas etme durumudur. İşin gerçeği, komisyon üyesi vekillerin ve teklifi veren vekillerin kendi bölgelerindeki üniversitelerden gelebilecek tepkiden çekinmeleri durumudur. Bu komisyondaki tartışmada açıkça dile getirilmiştir. Dolayısıyla, maddenin önce teklife eklenmesi, sonra vekillerin seçim bölgelerine ilişkin bireysel kaygılardan dolayı çıkarılması, AKP’nin sorumsuzluğunu net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Torba teklifin bir diğer tartışmalı maddesi, teklifin ilk halinde yer alan 19. Maddedeki düzenlemedir. Bu düzenleme ile 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa geçici madde eklenerek 26/7/2008 tarihinden önce görevlerine başlamış vergi inceleme elemanlarının Maliye Bakanlığı tarafından yapılacak özel bir sınavla yeminli mali müşavir olmalarının yolu açılmıştır. Bu düzenleme, elbette ki 2008’den önce yeminli mali müşavir olmayı planladığı için bu kuruma gelen birçok vergi inceleme elemanı açısından mağduriyeti giderici olabilir. Ancak özel bir sınav olması ve mevcut durumda çok başka mağduriyeti olan adayların varlığı bu maddenin çok ciddi tartışılmasına neden olmuştur. Teklifi getiren AKP’li üyelerin dahi bu maddeyle ilgili birbirinden farklı tutumları ve kafa karışıklığı bu maddenin bu teklife hangi amaçla konduğu konusunda bir soru işareti yaratmıştır. Düzenleme teklif metninden çıkarılsa da, mevcut durumdaki mağduriyetlerin giderilmesi için spesifik olarak bir zümreye dönük olmayan kapsamlı bir düzenlemenin yapılması gerekmektedir.

Teklifin 22. Maddesinde Kamulaştırma Kanununda değişiklik yapılmakta ve işlemlerin tamamlanmadığı veya kamulaştırmanın hiç yapılmadığı halde kamu hizmetine ayrılmış veya kamu yararına dönük ihtiyaca tahsis edilmiş taşınmazla ilgili dava açılabilmesi için yirmi yıllık hak düşürücü süreyi öngören 38. Maddenin Anayasa Mahkemesi tarafından iptali sonrası ve uygulamada karşılaşılan başka sorunların çözümü için kanunun geçici 6.maddesinde bir düzenleme yapılmıştır. Genel olarak bu düzenlemeye cepheden karşı olmaktan ziyade, eksik bir uygulama olduğunun altını çizmek gerekir. Zira düzenlemenin kamulaştırma meselesi üzerinden mağduriyet yaşayan binlerce vatandaşa kalıcı bir çözüm getirmediği açıktır. Düzenlemede, belediye ile malik arasında kamulaştırma meselesi üzerinden açılan davalarda uzlaşma yoluna gidilmesi esas alınmıştır. Ancak belediyelerde, özellikle de mali gücü, personel giderlerine dahi oldukça yetersiz olan küçük belediyelerde, vatandaşın beklediği kamulaştırma bedelinin belediye tarafından ödenmesi oldukça zordur. Uzlaşmaya gidilmesi ise, bedelin vatandaşa ödenmesi ve vatandaşın mağduriyetinin giderilmesi açısından, daha da uzun bir döneme yayılmasına ve bu konuda vatandaşın mağduriyetinin derinleşmesine neden olacaktır. Bu açıdan, bu düzenlemede temel olarak ele alınması gereken, özellikle ödeme güçlüğü çeken dezavantajlı belediyelerin kamulaştırdığı, ancak bedelini ödeyemediği kamulaştırma uygulamalarının maliye tarafından ödenmesinin sağlanmasıdır. Bu bağlamda, bu düzenlemenin sorunun kendisine kalıcı çözüm getirmediği ve taşınmazlarına kamulaştırma ile el konulmuş, ancak bedeli belediyeler tarafından ödenmemiş vatandaşların mağduriyetleri göz önünde bulundurulup, bu düzenlemede bedellerin Maliye Bakanlığı tarafından ödenmesi mümkün kılınmalıdır.

Bütün bu bilgiler ışığında, komisyonumuzda kabul edilen 2/1524 esas numaralı “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” nin son metnine karşı oy kullanacağımızı belirtmek isteriz.

MANİSA MİLLETVEKİLİ RECAİ BERBER VE ISPARTA MİLLETVEKİLİ
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ İLE 17 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 2/6/1934 tarihli ve 2489 sayılı Kefalet Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Kefalet Sandığı yönetim kurulu başkan ve üyelerine, 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunla bu Kanunun 1 inci maddesinde yapılan değişiklikten önceki düzenlemelere göre yapılan ödemeler nedeniyle bu kişiler ve sorumlular hakkında borç çıkarılmaz ve çıkarılmış olan borç tutarlarının tahsilinden vazgeçilerek borç takibi işlemine son verilir.”

MADDE 2- 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İhbarı Kanununun mülga 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“MADDE 6- (1) Alkollü içkilerin ve üreticilerinin her ne suretle olursa olsun reklam ve tanıtımı yapılamaz. Bu ürünlerin tüketimi özendirilemez, kullanılmasını teşvik eden kampanyalar, festivaller ve sair etkinlikler düzenlenemez. Alkollü içkileri üreten ve pazarlayanlar, her ne surette olursa olsun hiçbir etkinliğe isimlerini, amblemlerini veya ürünlerinin marka ya da işaretlerini kullanarak destek olamazlar.

(2) Alkollü içkiler, her ne amaçla olursa olsun, teşvik, hediye, eşantıyon, promosyon, bedelsiz, indirimli veya yardım olarak dağıtılamaz.

(3) Alkollü içkiler, çocuklara satılamaz ve tüketimlerine sunulamaz.

(4) Çocuklar, alkollü içkilerin üretiminde, pazarlanmasında ve satışında istihdam edilemez.

(5) Alkollü içkiler, ancak izin verilen yerlerde satılabilir ve buralarda alkollü içki içilemez. Eğitim, spor ve sağlık kuruluşlarına ait tesislerde bu ürünlerin satışına izin verilmez. Bu ürünler, otomatik makinelerle, telefon, televizyon ve internet gibi iletişim araçları aracılığıyla satılamaz ve tüketicilere kargo yoluyla gönderilemez.

(6) Alkollü içkiler, tüketim izni verilen yerlerde açık olarak tüketilebilir ve bu yerlerde dışarıda tüketilmek üzere alkollü içki satışı yapılamaz.

(7) Alkollü içkilerin satışına ve tüketilmesine izin verilen yerlerde, bu ürünler işletme dışından görülecek şekilde satışa arz edilemez.

(8) Türkiye’de üretilen veya ithal edilen alkollü içkilerin ambalajları üzerine, alkol ürünlerinin zararlarını belirten Türkçe yazılı uyarılar konulur. Uyarılar resim, şekil veya grafik biçimlerinde de olabilir. Uyarı mesajı bulunmayan alkollü içkilerin satışı yapılamaz.

(9) Alkollü içkilerin marka, tanıtıcı ve ayırt edici her türlü işareti alkolsüz içecekler ve sair ürünlerde; alkolsüz içecek ve sair ürünlerin marka, tanıtıcı ve ayırt edici her türlü işareti de alkollü içkilerde kullanılamaz.

(10) Alkollü içki kategorisinde olup olmadığına bakılmaksızın, içeriğinde alkol bulunan ürünlerin ambalajları üzerine içerdiği alkol oranı, tüketiciler tarafından kolaylıkla okunabilecek şekilde yazılır.

(11) Meskûn mahaller ve konaklama yerleri hariç olmak üzere otoyollarda ve devlet karayollarındaki yapı ve tesislerde alkollü içki satışına ve tüketimine izin verilmez.”

MADDE 3- 4250 sayılı Kanunun mülga 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Ceza hükümleri

MADDE 7- (1) Bu Kanunun 6 ncı maddesinin;

a) Birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen yasakların her birine aykırı hareket edenlere ve ilgili işletme sahiplerine ellibin Türk Lirasından ikiyüzbin Türk Lirasına kadar,

b) Üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen yasaklara aykırı hareket edenlere, her bir çocukla ilgili olarak onbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar,

c) Beşinci, altıncı ve onbirinci fıkralarına aykırı hareket edenlere yüzbin Türk Lirasından beşyüzbin Türk Lirasına kadar,

ç) Yedinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, onbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar,

d) Sekiz, dokuz ve onuncu fıkralarındaki yükümlülük ve yasakları ihlal edenlere, yüzbin Türk Lirasından aşağı olmamak kaydıyla, bu yükümlülük ve yasaklara aykırı olarak piyasaya sürülen malların piyasa değeri kadar,

idari para cezası verilir.

(2) Bu maddedeki idari para cezalarını vermeye mahalli mülki amir yetkilidir. Birinci fıkranın (d) bendine göre idari para cezası uygulanan ürünlerin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine mahallî mülkî amir tarafından karar verilir.”

MADDE 4- 4250 sayılı Kanunun mülga 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“**MADDE 9-** (1) Alkollü içkilerin satış ve tüketimine yönelik ticari faaliyetler, ancak mahalli mülki amirin izni ile icra edilebilir. İzinsiz faaliyet gösteren işletmeler kapatılır. Bu iznin verileceği ticari işletmeler ile ibadethaneler ve her türlü eğitim öğretim faaliyetinin icra edildiği tesisler arasında asgari yüz metre mesafe bulunması şarttır.

(2) Turizm teşvik belgesine sahip ticari işletmeler bakımından birinci fıkra hükmüne göre ayrıca izin alınmasına gerek yoktur. Ancak, birinci fıkranın son cümlesi hükmü turizm teşvik belgesine sahip ticari işletmeler bakımından da uygulanır.

MADDE 5- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 75 inci maddesinde yer alan “31/12/2013” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci cümlesinde yer alan “kararın verilmesinden itibaren iki ay” ibaresi “kararın tebliğinden itibaren bir ay” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 492 sayılı Kanunun (8) sayılı tarifesinin “XI - Finansal faaliyet harçları” başlıklı bölümünün birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “(her şube ve her yıl için)” ibaresi “(her şube ve her yıl için, şube açılışında şubenin açıldığı ay kesri tam ay sayılmak suretiyle takvim yılının kalan ay süresine isabet eden harç tahsil edilir.)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2) Bu kurslarda okuyan öğrenciler için yurt ve pansiyonlar açmak ve yönetmek; Kur’an kursu, yurt ve pansiyonların iase ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibariyle düzenlemek; yurt ve pansiyonların her türlü alım-satım işlemlerini yürütmek.”

MADDE 9- 633 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Mülkiyeti Hazineye veya kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazların üzerindeki cami ve mescitlerin bir kısmında veya eklentisi ya da bütünüyle parçasında bulunan ve ticari faaliyetlerde kullanılması öngörülen kısımlarının irtifak hakkı tesisine konu edilmemek şartıyla, Başkanlıkça işletilmesi veya gelir paylaşımı esasına göre düzenlenecek protokolle ve alt kiracılık hakkı tanınmak suretiyle Türkiye Diyanet Vakfına işlettirilmesi veya kiralanması suretiyle elde edilecek gelirler; cami ve mescitler ile Kur'an kursları ve bunların müstemilat ve mütemmim cüz'ünün her türlü ihtiyaç ve giderlerinin karşılanması için kullanılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Başkanlıkça belirlenir.”

MADDE 10- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli (II) sayılı Cetvelin; “4. BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA” bölümünde yer alan “Genel Müdürlük ve Başkanlık Daire Başkanı, Millî Eğitim Bakanlığı Grup Başkanı,” ibareleri ile “5. YARGI KURULUŞLARI, BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEK ÖĞRETİM KURULUŞLARINDA” bölümünde yer alan “Daire Başkanı, Gelir İdaresi Grup Başkanı,” ve “Grup Başkanı ve” ibareleri metinden çıkarılmış, aynı Cetvelin “1. BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA” bölümüne “Serbest Bölge Müdürü” ibaresinden sonra gelmek üzere “Genel Müdürlük ve Başkanlık Daire Başkanı, Millî Eğitim Bakanlığı Grup Başkanı,” ibaresi, “2. YARGI KURULUŞLARI, BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEK ÖĞRETİM KURULUŞLARINDA” bölümüne “Türkiye İstatistik Kurumu Bölge Müdürü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Daire Başkanı, Gelir İdaresi Grup Başkanı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Grup Başkanı,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 11- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 20 nci maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan “Belediye Meclislerince takdir edilecek miktardır.” ibaresi, “bu Kanunun 96 ncı maddesine göre tespit edilen miktardır.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 2464 sayılı Kanunun 60 ncı maddesinde yer alan “20 YTL'den az; 800 YTL'den çok olmamak üzere belediye meclislerince tespit edilir.” ibaresi “20 TL'den az, 800 TL'den çok olmamak üzere bu Kanunun 96 ncı maddesine göre tespit edilir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13- 2464 sayılı Kanunun 96 ncı maddesinin (A) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A) Bakanlar Kurulu, bu Kanunda en az ve en çok miktarları gösterilen vergi ve harçların tarifelerini belediye grupları itibarıyla tayin ve tespit eder.”

MADDE 14- 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 39 uncu maddesinin son fıkrasında yer alan “3 yılı” ibaresi “5 yılı” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 15- 2/9/1983 tarihli ve 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 18- Yüzüncü Yıl Üniversitesinde kullanılmak üzere ekli (1) sayılı listede yer alan öğretim elemanlarına ait kadrolar ihdas edilerek bu Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı cetvellerin Yüzüncü Yıl Üniversitesi bölümüne eklenmiştir.”

MADDE 16- 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun geçici 6 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamulaştırılmaksızın kamu hizmetine ayrılan taşınmazların bedel tespiti

GEÇİCİ MADDE 6- Kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırması hiç yapılmamış olmasına rağmen 9/10/1956 tarihi ile 31/12/2012 tarihi arasında fiilen kamu hizmetine ayrılan veya kamu yararına ilişkin bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan taşınmazlara veya kaynaklara kısmen veya tamamen veya irtifak hakkı tesis etmek suretiyle malikin rızası olmaksızın fiili olarak el konulması sebebiyle, bedel talep edilmesi halinde bedel tespiti, idare adına tescili, terkin ve diğer işlemleri bu madde hükümlerine göre yapılır. Bu maddeye göre yapılacak işlemlerde öncelikle uzlaşma usulünün uygulanması dava şartıdır.

İdarenin daveti veya malikin müracaatı üzerine, fiilen el konulan taşınmazın veya üzerinde tesis edilen irtifak hakkının İdarenin daveti veya malikin müracaat ettiği tarihteki tahmini değeri; bu Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre teşkil edilen kıymet takdir komisyonu marifetiyle, taşınmazın el koyma tarihindeki nitelikleri esas alınmak ve bu Kanunun 11 inci ve 12 nci maddelerine göre hesaplanmak suretiyle tespit edilir. Tespitten sonra, bu Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre teşkil olunan uzlaşma komisyonunca, idarenin daveti veya malikin müracaat tarihinden itibaren en geç altı ay içerisinde 7201 sayılı Kanun hükümlerine göre tebliğ edilen bir yazı ile, tahmini değer bildirilmeksizin, talep sahibi uzlaşma görüşmelerine davet edilir.

Uzlaşma; idareye ait taşınmazın trampası, idareye ait taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak tanınması veya imar mevzuatı çerçevesinde başka bir yerde imar hakkı kullanılması suretiyle veya bunların mümkün olmaması halinde nakdi bedel üzerinden yapılabilir.

Uzlaşma görüşmeleri, hukuki veya fiili engel bulunmadığı takdirde davete icabet tarihinden itibaren en geç altı ay içerisinde sonuçlandırılır ve uzlaşmaya varılıp varılmadığı, malik veya temsilcisi ile komisyon üyeleri tarafından, imzalanan bir tutanağa bağlanır. Bu tutanak ile uzlaşma görüşmelerine ilişkin bilgi ve belgeler, açılacak davalarda taraflar aleyhine delil teşkil etmez. Uzlaşmaya varılması halinde, üzerinde uzlaşılan hakkın türünü, tanınma şart ve usullerini, nakdi ödemede bulunulacak ise miktarını ve ödeme şartları ile taşınmazların tesciline veya terkinine dair muvafakati de ihtiva eden bir sözleşme akdedilerek bu sözleşme çerçevesinde işlem yapılır ve uzlaşma konusu taşınmazlar resen tapuya tescil veya terkin edilir.

Uzlaşılan bedel malik veya temsilcisinin talebi üzerine, bütçe imkanları dahilinde, sonraki yıllara sari olacak şekilde taksitli olarak da ödenebilir. Taksitli ödeme süresince, 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanuna göre ayrıca kanuni faiz ödenir.

İdare ve malik arasında uzlaşma sağlanamadığı takdirde, uzlaşmazlık tutanağının tanzim edildiği tarihten itibaren üç ay içerisinde malik veya idare tarafından bedel tespiti davası açılabilir. Dava açılması halinde, fiilen el konulan taşınmazın veya üzerinde tesis edilen irtifak hakkının dava tarihindeki değeri, ikinci fıkranın birinci cümlesindeki esaslara göre mahkemece bu Kanunun 15 inci maddesine göre bilirkişi incelemesi yapılmak suretiyle tespit ve taşınmazın veya hakkın idare adına tesciline veya terkinine hükmedilir. Tespit edilen bedel, bu maddenin 8 inci fıkrasına göre idarece ödenir. Tescile veya terkine ilişkin hüküm kesin olup tarafların hükmedilen bedele ilişkin temyiz hakkı saklıdır.

Bu madde kapsamında açılan davalarda mahkeme ve icra harçları ile her türlü vekalet ücretleri bedel tespiti davalarında öngörülen şekilde maktu olarak belirlenir.

Kesinleşen mahkeme kararlarına istinaden bu madde uyarınca ödemelerde kullanılmak üzere, ihtiyaç olması halinde, merkezi yönetim bütçesine dahil idarelerin yılı bütçelerinde sermaye giderleri için öngörülen ödeneklerden (Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinin güvenlik ve savunmaya yönelik mal ve hizmet alımları ile yapım giderleri için ayrılan ödeneklerin) yüzde ikisi, belediye ve il özel idareleri ile bağlı idareleri için en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının, diğer idareler için en son kesinleşmiş bütçe giderleri toplamının en az yüzde ikisi oranında yılı bütçelerinde pay ayrılır. Kesinleşen alacakların toplam tutarının ayrılan ödenğin toplam tutarını aşması halinde, ödemeler, sonraki yıllara sari olacak şekilde, garameten ve taksitlerle gerçekleştirilir. Taksitlendirmede, bütçe imkanları ile alacakların tutarları dikkate alınır. Taksitli ödeme süresince, 3095 sayılı Kanuna göre ayrıca kanuni faiz ödenir. İdare tarafından, mahkeme kararı gereğince nakdi ödeme yerine, üçüncü fıkrada belirtilen diğer uzlaşma yolları da teklif edilebilir ve bu maddenin uzlaşmaya ilişkin hükümlerine göre işlem yapılabilir.

Bu maddenin bedele ilişkin hükümleri, vuku bulduğu tarih itibarı ile bu maddenin kapsamında olan kamulaştırmaz el koymadan dolayı açtıkları tazminat davası süre bakımından dava hakkının düştüğü gerekçesiyle reddedilmiş olanlar hakkında da uygulanır. Evvelce açtıkları davalar sonunda tazminat almaya hak kazanmış veya süre dışındaki sebeplerden dolayı davaları reddedilmiş olanlar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, gerek iç hukuka ve gerekse milletlerarası hukuka göre evvelce açtıkları davalar sonunda hak kazanmış oldukları tazminat henüz ödenmemiş olanlara, idare tarafından nakdi ödeme yerine, üçüncü fıkrada belirtilen diğer uzlaşma yolları teklif edilebilir ve bu maddenin uzlaşmaya ilişkin hükümlerine göre işlem yapılabilir.

Vuku bulduğu tarih itibarı ile bu maddenin kapsamında olan kamulaştırmaz el koymadan dolayı bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce tazmin talebiyle dava açmış olanlar; bu madde hükümlerine göre uzlaşma yoluna gitmeyi isteyip istemediklerini bu maddenin yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde idareye ve mahkemeye verecekleri dilekçeler ile bildirebilirler. Uzlaşma talebi üzerine, uzlaşma görüşmelerinin neticesine kadar dava bekletilir; uzlaşamaması halinde, uzlaşmazlık tutanağının mahkemeye sunulmasından sonra davaya devam edilir. Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmi kurumlara ayrılmak suretiyle veya ilgili kanunların uygulamasıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar hakkında, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemler tamamlandıktan sonra idari yargıda dava açılabilir. Bu madde hükümleri karara bağlanmamış veya kararı kesinleşmemiş tüm davalara uygulanır. Kararı kesinleşen davalara ise, bu maddenin sadece sekizinci fıkrası uygulanır.

Bu madde uyarınca ödenecek olan bedelin tahsili sebebiyle idarelerin mal, hak ve alacakları haczedilemez.

Bu madde hükümleri 2981 sayılı Kanuna göre yapılan imar uygulamalarından doğan bedele ilişkin uyuşmazlıklarda da uygulanır. Ancak 2981 sayılı Kanun gereği yapılan imar uygulamalarından doğan bedele ilişkin alacakların tahsilinde uygulama tarihinden başlayarak 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun genel hükümleri uygulanır.”

MADDE 17- 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Mülga 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlak Kanununun 16 ve 17 nci maddeleri ile 2942 sayılı Kanunun mülga 16 ve 17 nci maddeleri uyarınca mahkemelerce idare adına tescil kararı verilen kamulaştırmalarda tebligatlar ve diğer kamulaştırma işlemleri tamamlanmış sayılır. Bu kamulaştırma işlemleri sebebiyle hiçbir hak ve alacak talebinde bulunulamaz, kamulaştırmaya veya bedeline karşı itiraz davaları açılamaz, açılmış ve devam eden davalar bu madde hükmü uygulanarak sonuçlandırılır.”

MADDE 18- 22/11/1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Mülga 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu hükümlerine göre yapılan uygulamalar nedeniyle kendilerinden kamulaştırılan ancak kamulaştırma bedelleri maliklerine ödenmeyen arazilerden uygulayıcı kuruluş tarafından dağıtılmayan, tahsis edilmeyen, satılmayan veya bu Kanun amaçlarında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulmayanlar; eski malikleri veya kanuni mirasçıları tarafından fiilen kullanılması, bu kişiler tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde varsa bu araziler hakkında açmış oldukları tüm davalardan yargılama giderleri üstlenilmek suretiyle kayıtsız ve şartsız feragat edilerek uygulayıcı kuruluşa başvurulması ve başkaca hiçbir hak ve talepte bulunulmayacağına kabul ve taahhüt edilmesi koşullarıyla; uygulayıcı kuruluş ile Maliye Bakanlığınca yapılacak incelemeler sonucunda iadeye engel başkaca bir durumunun bulunmaması ve

iadesinin uygun olduğunun tespit edilmesi durumunda, bu Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen norm kısıtlamalarına tabi olmaksızın uygulayıcı kuruluşun teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca da uygun görülmesi halinde, bu Bakanlığın talebi üzerine yetkili tapu müdürlüğünce ilgilileri adına tescil edilir. Ancak, iade edilecek arazilerden kamulaştırma nedeniyle kendilerine ödeme yapılanlara, ödenen bedele kamulaştırma tarihi itibarıyla tekabül eden arazi miktarı uygulayıcı kuruluş tarafından belirlenir ve bu araziler iade edilmez.

Mülkiyeti ihtilafı iken kamulaştırılarak tapuda Hazine adına tescil edilen arazilerden birinci fıkrada kapsamında kalanlar, aynı fıkradaki esaslar çerçevesinde, mülkiyet ihtilafına ilişkin davada mahkemece verilen kararda hak sahibi olarak belirlenen kişilere iade edilir.

Uygulayıcı kuruluş tarafından dağıtılması, tahsis edilmesi, satılması veya bu Kanun amaçlarında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulması nedeniyle iade edilemeyen arazilerin yerine ilgililerine, uygulayıcı kuruluşun teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca da uygun görülmesi halinde, birinci fıkradaki esaslar çerçevesinde, bu Kanuna göre belirlenecek, aynı bölgede bulunan ve uygulayıcı kuruluşun tasarrufunda olan Hazineye ait eşdeğer arazi verilir.

Bu madde kapsamında kalan arazilerden daha önce ilgililerince bedelinin tazmini için açılan davalar sonucunda mahkemelerce verilen ve kesinleşen kararlara göre kendilerine tazminat ödenenler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

Kamulaştırma işlemine başlanılarak tapu kütüklerine şerh veya belirtme konulan ancak kamulaştırma işlemi tamamlanmayan arazilerin tapu kütüklerindeki şerh ve belirtmeler, uygulayıcı kuruluşun teklifi ve Maliye Bakanlığının da uygun görülmesi halinde, bu Bakanlığın talebi üzerine ilgili tapu müdürlüğünce terkin edilir.”

MADDE 19- 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 15- (1) 26/7/2008 tarihi itibarıyla kanunları uyarınca vergi inceleme yetkisini almış ve mesleki yeterlilik sınavını bu tarih itibarıyla veya bu tarihten sonra açılmış sınavlarda başarılı olarak vermiş olanlardan, 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen 10 yıllık süreyi tamamlamamış bulunanlar, Birlik tarafından yapılacak özel yeminli mali müşavirlik sınavında başarılı olmaları kaydıyla, yeminli mali müşavir unvanını almaya hak kazanırlar. Ancak, bunların yeminli mali müşavir ruhsatını alabilmeleri için 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki süreyi tamamlamaları şarttır. Söz konusu özel yeminli mali müşavirlik sınavını yapacak komisyon üyelerinin belirlenmesi, komisyonun çalışma usulleri, sınav konuları, sınavın yapılacağı yer ve zaman ile sınava ilişkin diğer usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanunun Geçici 9 uncu maddesi uyarınca Maliye Bakanlığınca tarafından yapılan özel yeminli mali müşavirlik sınavında başarılı olanların hakları mahfuzdur.”

MADDE 20- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 16 - 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurul Başkan ve üyelerine, kendi mevzuatında yer alan kısıtlamalara bağlı olmaksızın kurumun görev alanıyla ilgili olmamak kaydıyla kamu kurum ve kuruluşları ile sermayesinin yarıdan fazlası devlete ait kurum ve kuruluşlarının yönetim kurulu, denetim kurulu ve danışma kurulu üyeliği görevleri ile komisyon, heyet, komite ile benzeri organlarda görev verilebilir ve bu görevlerinden dolayı 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesi hükümleri esas alınmak suretiyle ilgili mevzuatında öngörülen tutarda ayrıca ödeme yapılır.”

MADDE 21- 7/11/1996 tarihli ve 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve altıncı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“c) Hususi araçların sürücü koltukları ile taksi hizmeti verenler dahil olmak üzere karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu toplu taşıma araçlarında,”

“Nargile ve elektronik sigara da tütün ürünü gibi bu Kanun hükümlerine tabidir.”

MADDE 22- 4207 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(12) Özel hukuk kişilerine ait olan lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi eğlence hizmeti verilen işletmelerin açık alanlarında tütün kullanmayanlara mahsus uygun ve yeterli bölümler oluşturulur.”

MADDE 23- 4207 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin onartma fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(16) Bu maddedeki cezaları gerektiren fiillerin bir yıllık dönemde tekrerrüri halinde idari para cezası bir kat; ikinci tekrerrüründe iki kat artırılarak verilir. Aynı dönemdeki üçüncü tekrerrüründe de işyeri bir aya kadar kapatılır.”

MADDE 24- 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Aydın İli Çine İlçesi sınırları içerisinde bulunan, köy yerleşik alanı ve köy yerleşik alanı civarı içerisinde kalan ve 31/12/2011 tarihinden önce yerleşim yeri, ahır, samanlık ve benzeri köy yapıları yapılmak suretiyle işgal edilerek mera, yaylak veya kışlak olarak kullanımı teknik açıdan mümkün olmayan yerlerin ot bedeli alınmaksızın tahsis amacı değiştirilerek tapuda Hazine adına tescilleri yapılır. Ancak, bu nitelikteki taşınmazlar ile aynı yerde bulunan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerden yapılan tapulama veya kadastro çalışmaları sonucunda il özel idareleri adına tapuya tescil edilen taşınmazlar ile bu taşınmazlardan il özel idarelerince 24/2/1984 tarihli ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre hak sahiplerine tahsis edilen veya anılan Kanuna ya da diğer mevzuata göre satılan taşınmazların tescilleri bedel talep edilmeksizin aynen devam eder. Bunlar hakkında Hazinece dava açılmaz, açılmış davalardan vazgeçilir. Hazinece bu nitelikteki taşınmazlar hakkında il özel idareleri veya hak sahibi kişiler aleyhine açılan davalarda mahkemelerce Hazine adına tapuya tesciline karar verilen, kararları kesinleşen ve tapuda henüz infaz işlemleri yapılmamış olan taşınmazlar hakkında da aynı hüküm uygulanır, kararları infaz edilenler ise önceki kayıt maliklerine veya kanuni mirasçılarına bedelsiz olarak devredilir. Bu nitelikteki taşınmazlardan açılan davalarda mahkemelerce mera, yaylak veya kışlak olarak sınırlandırılmasına ve özel siciline yazılmasına karar verilen ve kesinleşen kararlara konu mera, yaylak veya kışlakların tahsis amaçları, bu kararların tapuda infaz edilip edilmediğine bakılmaksızın ot bedeli alınmadan değiştirilerek bu taşınmazlar da tapuda Hazine adına tescil edilir ve bunlar hakkında da aynı şekilde işlem yapılır.

Birinci fıkranın birinci cümlesinde nitelikleri belirtilen taşınmazlardan tapuda Hazine adına tescil edilmesi gerekirken kişiler adına tescil edilmiş taşınmazlara ilişkin Hazinece açılan davalardan; bu taşınmazların emlak ve rayiç bedellerinin toplamının yarısı üzerinden hesaplanacak bedelin ilgililerce Hazineye ödenmesi kaydıyla vazgeçilir. Bu hüküm, henüz dava açılmamış taşınmazlar hakkında da uygulanır. Bu nitelikteki taşınmazlar hakkında Hazinece evvelce açılan davalarda mahkemelerce Hazine adına tapuya tesciline karar verilen ve kesinleşen kararlara konu olan taşınmazlardan halen tapuda Hazine adına kayıtlı ve kamu hizmetlerine tahsis edilmeyen taşınmazların tapuları da, ilgililerin talep etmeleri halinde aynı esaslara göre önceki kayıt maliklerine veya kanuni mirasçılarına devredilir. Bu nitelikteki taşınmazlar hakkında açılan davalarda mahkemelerce mera,

yaylak veya kışlak olarak sınırlandırılmasına ve özel siciline yazılmasına karar verilen ve kesinleşen kararlara konu mera, yaylak veya kışlakların tahsis amaçları, bu kararların tapuda infaz edilip edilmediğine bakılmaksızın ot bedeli alınmadan değiştirilerek bu taşınmazlar da tapuda Hazine adına tescil edilir ve bunlar hakkında da aynı hüküm uygulanır.

Bu madde kapsamında kalan taşınmazlar hakkında bu maddede belirtilen şekilde işlem yapılması halinde, bu taşınmazlar hakkında bu kişiler tarafından Hazine aleyhine ya da Hazine tarafından bu kişiler aleyhine açılan davalarda mahkemelerce verilecek kararlarda yargılama giderlerinin tarafların üzerlerine bırakılmasına karar verilir ve Hazine lehine vekalet ücretine hükmedilmez, verilmiş olan kararlardan henüz infaz edilmeyenlerle Hazine lehine hüküm altına alınan bu alacaklar tahsil edilmez.

Bu madde hükümleri, 1/1/2003 tarihinden sonra belediyelevelik olan yerler ile harman yerleri hakkında da uygulanır.”

MADDE 25- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(II) sayılı listedeki mallardan alınacak vergi, mükellefin bu malı alış bedeli ile her halükarda bu malların imalatçısının satış bedeli veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahı üzerinden malın tabi olduğu orana göre hesaplanan vergi tutarından az olamaz. Verginin, mükellefin alış bedeli üzerinden hesaplandığı durumlarda, malı teslim tarihine kadar bu malı mükellefe teslim eden tarafından yüzde 10’a kadar yapılan indirimler alış bedelinden de indirilebilir. Ancak bu indirimler sonrası kalan tutar, malın imalatçısının satış bedelinden veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahından düşük olamaz. Maliye Bakanlığı, bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 26- 4760 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinde yer alan “31/12/2013” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 27- 4760 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı listenin (B) cetveli, ekli (1) sayılı cetvelde gösterildiği şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 28- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin birinci paragrafındaki parantez içi hükmün sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Kira sertifikası ihracı amacıyla taşınmazların kaynak kuruluşlarca varlık kiralama şirketlerine devri ile taşınmazın devir alındığı kuruma devri birikmiş amortismanları ile birlikte bu kıymetlerin kayıtlı değerleri üzerinden yapılır ve devralınan taşınmazlara ilişkin bakiye süre esas alınarak amortisman ayrılır.”

MADDE 29- 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- (1) Ülkemizde içki, uyuşturucu ve sigara bağımlılığı gibi toplum ve gençliğin beden ve ruh sağlığını tahrip eden bağımlılıklar yanında, kumar, fuhuş, internet ve ekran bağımlılığı gibi gençliğe ve topluma zarar veren bütün zararlı alışkanlıklarla mücadele etmek, millî kültürüne bağlı nesiller yetiştirmek amacı ile merkezi Ankara’da bulunan “Türkiye Yeşilay Cemiyeti” adında Vakıf kurulur. Vakfın organları, mütevelli heyeti, yönetim kurulu ve denetleme kurulu olup, Vakfın organlarının oluşumu ve faaliyetleri ile Vakfa ilişkin diğer hususlar vakıf senedinde belirlenir. Vakıf, amaçlarını gerçekleştirmek için iktisadî işletme veya sermaye şirketi kurabilir.

(2) Vakfın gelirleri şunlardır:

- a) Vakfın yapacağı hizmetler karşılığında alınacak ücretler,
- b) Her türlü yardım ve bağışlar,
- c) Vakfa ait taşınmazların gelirleri,
- ç) Sağlık Bakanlığı Bütçesinden her yıl aktarılacak kaynak,
- d) Diğer gelirler.

(3) Vakıf;

- a) Kurumlar vergisinden (iktisadi işletmeleri hariç),
- b) Yapılacak bağış ve yardımlar sebebiyle veraset ve intikal vergisinden,
- c) Her türlü muameleler dolayısıyla düzenlenen kağıtlar damga vergisinden, yapılan işlemler harçtan muaftır.

(4) Vakfa yapılacak bağış ve yardımlar gelir ve kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Vakıf, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara diğer kanunlarla tanınan vergi ve harç istisnalarından yararlanır.

(5) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Vakfın kuruluşu, Vakıf resmi senedi ve Vakfın Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre tesciline ilişkin işlemler Sağlık Bakanlığınca sonuçlandırılır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde Vakfın kuruluş işlemlerinde kullanılmak ve kalanı kuruluş tamamlandıktan sonra Vakfa aktarılacak üzere Maliye Bakanlığı bütçesinin yedek ödenek tertibinden onmilyon Türk Lirası Sağlık Bakanlığı bütçesine aktarılır. Bakanlar Kurulunun 19/9/1934 tarihli ve 2/1288 sayılı Kararı ile kamu yararına çalışan dernek statüsüne geçen Türkiye Yeşilay Cemiyetinin yetkili organlarının kabul etmesi üzerine Vakfa teklifi ve Vakıf yetkili organlarının kabul etmesi halinde, ilgili mevzuatta öngörülen esas ve usuller ve yapılacak protokol çerçevesinde Türkiye Yeşilay Cemiyetinin her türlü varlıkları, borç ve alacakları, yazılı ve elektronik ortamdaki kayıtları ve diğer dokümanları, nakit ve benzerleri ile her türlü diğer hak ve yükümlülüğü ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla çalışan personeli Vakfa mal edilir.

MADDE 30- 9/1/2013 tarihli ve 6384 sayılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanunun 8 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılmış başvuru veya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin kararı kapsamında karşılıklı olarak dostane çözüme ulaşılması halinde buna ilişkin düzenlenen belgeler kamu otoritesi tarafından ilgili adli veya idari mercilere gönderilir.

MADDE 31- Bu Kanunun;

- a) 25 ve 27 nci maddeleri yayımını izleyen aybaşında,
 - b) 11, 12 ve 13 üncü maddeleri 19 Mayıs 2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
 - c) 28 inci maddesi bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren kaynak kuruluşlarca devredilen taşınmazlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,
 - ç) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
- Yürürlüğe girer.

MADDE 32- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**BAZI KANUNLAR İLE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 2/6/1934 tarihli ve 2489 sayılı Kefalet Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Kefalet Sandığı yönetim kurulu başkan ve üyelerine, 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunla bu Kanunun 1 inci maddesinde yapılan değişiklikten önceki düzenlemelere göre yapılan ödemeler nedeniyle bu kişiler ve sorumlular hakkında borç çıkarılmaz ve çıkarılmış olan borç tutarlarının tahsilinden vazgeçilerek borç takibi işlemine son verilir.”

MADDE 2- 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İhisi Kanununun mülga 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“MADDE 6- Alkollü içkilerin her ne surette olursa olsun reklamı ve tüketicilere yönelik tanıtımı yapılamaz. Bu ürünlerin kullanılmasını ve satışını özendiren veya teşvik eden kampanya, promosyon ve etkinlik (ulusal ve uluslararası sektörel fuarlar ve sektörel organizasyonlar ile bilimsel yayın ve faaliyetler hariç) yapılamaz. Alkollü içkileri üreten, ithal eden ve pazarlayanlar, her ne surette olursa olsun hiçbir etkinliğe (ulusal ve uluslararası sektörel fuarlar ve sektörel organizasyonlar hariç) ürünlerinin marka, amblem ya da işaretlerini kullanarak destek olamazlar. Alkollü içki satış belgesi olan lokanta, restoran, bar ve gece kulüplerinde servis amaçlı materyallerde marka, amblem ve logo kullanılabilir.

Alkollü içkileri üretenler, ithal edenler ve pazarlayanlar her ne amaçla olursa olsun, teşvik, hediye, eşantiyon, promosyon veya bedelsiz olarak alkollü içki dağıtamazlar.

Alkollü içki satış yerleri ile tüm ticari ve kamuya açık yerlerde, tüketilmek veya beraberinde götürülmek üzere on sekiz yaşını doldurmamış kişilere alkollü içki satılması veya sunulması yasaktır.

On sekiz yaşını doldurmamış kişiler, alkollü içkilerin üretiminde, pazarlanmasında ve satışında istihdam edilemez. Yasal düzenlemeler uyarınca gerçekleştirilen eğitim amaçlı çalışmalar bu hükmün dışındadır.

Alkollü içkiler, otomatik satış makineleri ile satılamaz, her nevi oyun makineleri veya farklı yöntemlerle oyun ve bahse konu edilemez. Bu ürünler telefon, televizyon veya internet ortamında nihai tüketicilere satılamaz ve posta ile satış yöntemi kullanılarak gönderilemez.

Alkollü içkiler, sunum izni verilen yerlerde açık olarak tüketilebilir ve bu yerlerde tesis sınırları dışında tüketilmek üzere alkollü içki satışı yapılamaz.

Alkollü içkiler, vitrinde teşhir edilmek suretiyle işletme dışından görülecek şekilde perakende olarak satışa arz edilemez.

İhraç amaçlı üretilenler hariç olmak üzere, Türkiye’de üretilen veya ithal edilen alkollü içkilerin ambalajları üzerine, alkol ürünlerinin zararlarını belirten Türkçe yazılı uyarılar veya mesajlar konulur. Uyarı mesajları resim, şekil veya grafik biçimlerinde de olabilir. Uyarı mesajlarını taşımayan alkollü içkiler satışa arz edilemez, satılamaz.

İhraç amaçlı üretilenler hariç olmak üzere, alkollü içkilerle ilgili marka, tanıtıcı ve ayırt edici her türlü isim, logo, amblem ve işaret, alkolsüz içkiler ve sair ürünler için; ihraç amaçlı üretilenler hariç olmak üzere alkolsüz içki ve sair ürünlerle ilgili marka, tanıtıcı ve ayırt edici her türlü isim, logo, amblem ve işaret de alkollü içkiler için kullanılamaz.

İhraç amaçlı üretilenler hariç olmak üzere, alkollü içki kategorisindeki ürünlerin işlenmesi sonucunda, elde edilen alkolsüz içkilerde; içeriğinde alkol kalmış içeceklerin ambalajları üzerine içerdiği alkol miktarı, alkol tamamen alınmış ise alkolün tamamen alındığı hususu tüketiciler tarafından kolaylıkla okunabilecek şekilde yazılır.

Meskun mahaller ve konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyollarda ve devlet karayollarındaki yapı ve tesislerde alkollü içki satışına ve tüketimine izin verilmez. Öğrenci yurtları, sağlık hizmeti verilen yerler, spor müsabakası yapılan stadyum ve kapalı spor salonları, her türlü eğitim ve öğretim kurumları, kahvehane, kıraathane, pastane, bezik ve briç salonları ile akaryakıt istasyonlarının mağaza ve lokantalarında alkollü içkilerin satışı yapılamaz.”

MADDE 3- 4250 sayılı Kanunun mülga 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Cezalar

MADDE 7- Bu Kanunun 6 ncı maddesinin;

a) Birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen yasakların her birine aykırı hareket edenlere ve ilgili işletme sahiplerine beş bin Türk Lirasından iki yüz bin Türk Lirasına kadar,

b) Üçüncü, dördüncü, altıncı ve on birinci fıkralarında belirtilen yasaklara aykırı hareket edenlere on bin Türk Lirasından beş yüz bin Türk Lirasına kadar,

c) Yedinci fıkrasına aykırı hareket edenlere, beş bin Türk Lirasından elli bin Türk Lirasına kadar,

ç) Sekiz, dokuz ve onuncu fıkralardaki yükümlülük ve yasakları ihlal eden üretici ve ithalatçılara, yüz bin Türk Lirasından aşağı olmamak kaydıyla, bu yükümlülük ve yasaklara aykırı olarak piyasaya sürülen malların piyasa değeri kadar,

idari para cezası verilir. Beşinci fıkrasına aykırı hareket edenler, 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin beşinci fıkrasının (k) bendine göre idari para cezası ile cezalandırılır. 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen yasağa aykırı hareket edenlere ayrıca 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun “Sağlık için tehlikeli madde temini” başlıklı 194 üncü maddesi hükmüne göre ceza verilir.

Bu maddenin (a) ve (ç) bentlerinde belirtilen idari para cezalarını vermeye Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu, diğer bentlerde yer alan idari para cezalarını vermeye mahalli mülki amir yetkilidir. Birinci fıkranın (ç) bendine göre idari para cezası uygulanan ürünlerin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine mahalli mülki amir tarafından karar verilir.

Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları ilgisine tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.”

MADDE 4- 4250 sayılı Kanunun mülga 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“MADDE 9- Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan satış belgesi almak isteyenlerin, öncelikle belediye veya il özel idaresinden işyeri açma ruhsatı ya da Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm belgesi almaları zorunludur. Tütün mamulü, etil alkol, metil alkol ve alkollü içki satmak isteyenlerin, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan satış belgesi almaları zorunludur. Belediye veya il özel idaresi, ruhsat vermeden önce, yetkili kolluk kuvvetinin görüşünü alır. Kolluk kuvveti görüşünü yedi gün içinde verir.

Bu Kanun kapsamına giren ürünlerin toptan, perakende veya açık olarak satışının yapıldığı yerler ile örgün eğitim kurumları ve dershaneler, öğrenci yurtları ve ibadethaneler arasında kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklığın bulunması zorunludur. Belediye veya İl Özel İdaresi belge verirken yüz metre şartını izin tarihi itibarıyla gözetir. Bu maddede geçen yüz metre şartı turizm belgeli işletmeler için uygulanmaz.”

MADDE 5 - 4250 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- Perakende ya da açık alkollü içki satışı yapılan işyerlerinin tabelaları bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde 6 ncı maddenin birinci fıkrasına uygun hale getirilir.

6 ncı maddenin sekiz, dokuz ve onuncu fıkraları ile ilgili ikincil düzenlemeler bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihinden itibaren iki ay içinde Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından yapılır.

6 ncı maddenin sekiz, dokuz ve onuncu fıkraları kapsamına giren ürünler, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından çıkarılacak ikincil düzenlemelerin Resmi Gazete’de yayımından itibaren on ay içinde anılan fıkralardaki hükümlere uygun hale getirilir.

9 uncu maddenin ikinci fıkrası, bu maddenin yayımı tarihinden önce satış belgesi almış işletmeler için uygulanmaz.”

MADDE 6- 4250 sayılı Kanunun 19 uncu ve 28 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmış, 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin beşinci fıkrasının (m) bendinde geçen “veya alkollü içkilerin” ibaresi ile aynı fıkranın (n) bendinde geçen “veya alkollü içkileri” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 7- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 75 inci maddesinde yer alan “31/12/2013” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 151 inci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan “giderlerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “ayrıca avukatlık veya dava vekilliği sıfatı dışındaki sıfatları dolayısıyla muttali oldukları ahval ve hususlara” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 9- 213 sayılı Kanunun 152 nci maddesinden sonra gelmek üzere başlığıyla birlikte aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Uluslararası anlaşmalar gereğince bilgi değişimi

MADDE 152/A- Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, usulüne uygun olarak yürürlüğe girmiş uluslararası anlaşmalarda yer alan bilgi değişimi hükümleri çerçevesinde, Maliye Bakanlığınca tespit edilecek usullere göre bu Kanunun 1 inci maddesinde belirlenen şümulle sınırlı olmaksızın bilgi toplayabilir.”

MADDE 10- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci cümlesinde yer alan “kararın verilmesinden itibaren iki ay” ibaresi “kararın tebliğinden itibaren bir ay” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 492 sayılı Kanunun (8) sayılı tarifesinin “XI - Finansal faaliyet harçları” başlıklı bölümünün birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “(her şube ve her yıl için)” ibaresi “(her şube ve her yıl için, şube açılışında şubenin açıldığı ay kesri tam ay sayılmak suretiyle takvim yılının kalan ay süresine isabet eden harç tahsil edilir.)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2) Bu kurslarda okuyan öğrenciler için yurt ve pansiyonlar açmak ve yönetmek; Kur’an kursu, yurt ve pansiyonların iase ve ibate ihtiyaçları ile diğer harcamalarına ilişkin bütçelerini, mali yıl itibarıyla düzenlemek; yurt ve pansiyonların her türlü alım-satım işlemlerini yürütmek.”

MADDE 13- 633 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Mazbut ve mülhak vakıflar ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olanlar hariç olmak üzere mülkiyeti kamu kurum ve kuruluşları ile Hazineye ait taşınmazların üzerindeki cami ve mescitler ile Kur’an kurslarının bir kısmında veya eklentisi ya da bütünleyici parçasında bulunan ve ticari faaliyetlerde kullanılması öngörülen kısımları, irtifak hakkı tesisine konu edilmemek şartıyla Başkanlıkça işletilebilir veya 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca pazarlık usulüyle yapılacak ihaleyle işlettirilebilir ya da kiralanabilir. Bu suretle elde edilecek gelirleri; bir yandan genel bütçenin (B) işaretli cetveline özel gelir, diğer yandan Başkanlık bütçesinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine özel ödenek kaydetmeye ve bu suretle ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve özel ödenek kaydetmeye, Başkanlığın bağlı bulunduğu Bakan yetkilidir. Bu kapsamda kaydedilen ödenekler; cami ve mescitler ile Kur’an kursları ve bunların eklentisi ve bütünleyici parçalarının yapımı, bakımı, onarımı ve işletilmesine (ısınma, aydınlatma vb.) ilişkin giderler ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesi çerçevesinde aynı amaçlarla kullanılmak üzere dernek ve vakıflara yardım yapılmasına ilişkin giderlerin karşılanmasında kullanılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Başkanlıkça belirlenir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci fıkrada belirtilen yerlerden elde edilen ve banka hesaplarında tutulan gelirler hakkında da aynı hükümler uygulanır.”

MADDE 14- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli (II) sayılı Cetvelin; “4. BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA” bölümünde yer alan “Genel Müdürlük ve Başkanlık Daire Başkanı, Millî Eğitim Bakanlığı Grup Başkanı,” ibareleri ile “5. YARGI KURULUŞLARI, BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEK ÖĞRETİM KURULUŞLARINDA” bölümünde yer alan “Daire Başkanı, Gelir İdaresi Grup Başkanı,” ve “Grup Başkanı ve” ibareleri metinden çıkarılmış, aynı Cetvelin “1. BAŞBAKANLIK VE BAKANLIKLARDA” bölümüne “Serbest Bölge Müdürü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Genel Müdürlük ve Başkanlık Daire Başkanı, Millî Eğitim Bakanlığı Grup Başkanı,” ibaresi, “2. YARGI KURULUŞLARI, BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLAR İLE YÜKSEK ÖĞRETİM KURULUŞLARINDA” bölümüne “Türkiye İstatistik Kurumu Bölge Müdürü,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Daire Başkanı, Gelir İdaresi Grup Başkanı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Grup Başkanı,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 15- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 20 nci maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan “Belediye Meclislerince takdir edilecek miktardır.” ibaresi, “bu Kanunun 96 ncı maddesine göre tespit edilen miktardır.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 2464 sayılı Kanunun 60 ncı maddesinde yer alan “20 YTL’den az; 800 YTL’den çok olmamak üzere belediye meclislerince tespit edilir.” ibaresi “20 TL’den az, 800 TL’den çok olmamak üzere bu Kanunun 96 ncı maddesine göre tespit edilir.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 17- 2464 sayılı Kanunun 96 ncı maddesinin (A) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A) Bakanlar Kurulu, bu Kanunda en az ve en çok miktarları gösterilen vergi ve harçların tarifelerini belediye grupları itibarıyla tayin ve tespit eder.”

MADDE 18- 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 39 uncu maddesinin son fıkrasına “Uluslararası anlaşmalarla kurulan üniversitelerde bu süre beş yıla kadar uzatılabilir.” cümlesi eklenmiştir.

MADDE 19- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 36- Motorlu araçların, sürücü belgesi sahibi olmayan kişiler tarafından karayollarında sürülmesi ve sürülmesine izin verilmesi yasaktır.

Araçlar, Yönetmelikte sınıfları belirtilen sürücü belgelerine sahip sürücüler ile çok taraflı anlaşmalara göre sürücü belgesi bulunan veya geçerli uluslararası sürücü belgesi olan kişilerce sürülebilir.

Buna göre;

- a) Sürücü belgesi olmayanların,
- b) Mahkemelerce veya Cumhuriyet savcılıklarınca ya da bu Kanunda belirtilen yetkililerce sürücü belgesi geçici olarak ya da tedbiren geri alınanların,
- c) Sürücü belgesi iptal edilenlerin,

araç kullanarak trafığe çıktıklarının tespiti halinde, bu kişilere 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir. Ayrıca, aracın sürücü belgesiz kişilerce sürülmesine izin veren araç sahibine de tescil plakası üzerinden aynı miktarda idari para cezası verilir.”

MADDE 20- 2918 sayılı Kanunun 48 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Alkol, narkotik veya psikotrop maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı

MADDE 48- Narkotik veya psikotrop madde kullandığı ya da Yönetmelik ile belirlenen miktarların üzerinde alkollü olduğu tespit edilen sürücülerin karayolunda araç kullanmaları yasaktır.

Narkotik veya psikotrop maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla bu Kanunun altıncı maddesinde sayılan görevlilerce teknik cihazlar kullanılır. Bu tespit, solunum havası veya tükürük gibi biyolojik örnekler üzerinden yapılabilir.

Yönetmelik ile belirlenen miktarların üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, eylemi başka bir suç oluştursa bile 700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Alkollü araç kullanma ya da ölçüm yaptırmama nedeniyle sürücü belgesi geri alınanlar hakkında, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Bu fıkra da belirtilen geri alma işlemleri bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması halinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar. Bu fıkradaki tekrerrün uygulanmasında ihlallerin aynı tür olma şartı aranmaz.

Bir promile kadar alkollü olan sürücünün başkalarının hayatı, vücut bütünlüğü veya malvarlığı bakımından somut bir tehlikeye sebebiyet vermesi halinde, ayrıca Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Teknik cihaz ile alkol tespitini kabul etmeyenler, bir promil alkollü olarak araç kullanmış sayılırlar ve haklarında bu maddenin üçüncü ve dokuzuncu fıkraları kapsamında işlem yapılır.

Teknik cihaz ile alkol tespitini kabul etmemesi veya alkollü olarak araç kullanması nedeniyle son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde sürücü belgeleri ikinci defa geri alınan sürücüler Sağlık Bakanlığınca, usul ve esasları İçişleri, Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine; üç veya üçten fazla geri alınan sürücüler ise psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar.

Narkotik veya psikotrop madde kullandığından şüphe edilen ancak teknik cihaz bulunmaması nedeniyle tespit yapılamayan veya trafik zabıtasınca teknik cihazla tespit yapılmasına müsaade etmeyen sürücüler ile teknik cihazla yapılan ölçüm sonucunda narkotik veya psikotrop madde kullandığı tespit edilen sürücüler mahalli zabıtaya teslim edilir. İlgili zabıta tarafından bu sürücüler, tıbbi yönden incelenmek, kan, veya benzeri biyolojik örneklerle saç, tükürük, tırnak ve benzeri örnekler üzerinden analiz yaptırılmak üzere Cumhuriyet savcılığına sevk edilir.

Narkotik veya psikotrop madde kullandığı tespit edilerek hakkında soruşturma başlatılan sürücülerin sürücü belgesi bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından soruşturma ve kovuşturma sonuçlanıncaya kadar tedbiren geri alınır ve 3.600 Türk Lirası idari para cezası verilir. Kovuşturma sonucunda kişinin hüküm giymesi halinde hükümlülük kaydı adli sicilinden silindikten sonra, tedavi ve denetimli serbestlik tedbirine karar verilmesi veya hükümün açıklanmasının geri bırakılması nedeniyle denetim süresi öngörülmesi halinde ise tedavi ve denetim süresi sonunda davanın düşmesi kararı verildikten sonra, sürücü olmasında sakınca bulunmadığına dair resmi sağlık kurumlarından alınmış sağlık kurulu raporunun ibraz edilmesi koşuluyla sürücü belgesi iade edilir. Kişi hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi veya hüküm giymemesi halinde de sürücü belgesi iade edilir. Kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmesi veya hüküm giymeme hariç, bu fıkra hükmüne göre sürücü belgesinin iade edilmesi için tedbiren geri alma tarihinden itibaren en az beş yıl geçmiş olması gerekir.

Narkotik veya psikotrop madde ya da bir promil ve üzerinde alkolü içki aldığı tespit edilen sürücüler, can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürecekleri ve emniyetli bir şekilde araç sevk ve idare edemeyecekleri kabul edilerek haklarında ayrıca Türk Ceza Kanununun 179 uncu maddesi üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır.

Bu Kanunun altıncı maddesinde sayılan görevlilerin müdahale ettiği trafik kazalarında, sürücü ve/veya yayaların narkotik veya psikotrop maddeleri kullanıp kullanmadığının ve kanlarındaki alkol miktarının ikinci fıkra hükmüne göre tespit edilmesi zorunludur. Trafik kazası sonucunda sürücü ve/veya yayaların ölmesi veya teknik cihazla tespit yapılamayacak kadar yaralanmış olması halinde, bu kişilerden kan veya benzeri biyolojik örneklerle saç, tükürük, tırnak ve benzeri örnekler sevk edildikleri adli tıp kurumu veya sağlık kuruluşlarınca alınmak suretiyle, kanlarındaki alkol miktarı ile narkotik veya psikotrop madde kullanıp kullanmadıkları tespit edilir.

Alkol, narkotik veya psikotrop maddenin tespiti için kullanılacak teknik cihazların sahip olacağı asgari koşullar ile diğer usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 21- 2918 sayılı Kanunun ek 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “48 inci maddede gösterilen “alkollü araç kullanmak” suçunu birinci ve ikinci defasında işlemek,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 22- 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun geçici 6 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamulaştırılmaksızın kamu hizmetine ayrılan taşınmazların bedel tespiti

GEÇİCİ MADDE 6- Kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırması hiç yapılmamış olmasına rağmen 9/10/1956 tarihi ile 31/12/2012 tarihi arasında fiilen kamu hizmetine ayrılan veya kamu yararına ilişkin bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan taşınmazlara veya kaynaklara kısmen veya tamamen veya irtifak hakkı tesis etmek suretiyle malikin rızası olmaksızın fiili olarak el konulması sebebiyle, bedel talep edilmesi halinde bedel tespiti, idare adına tescili, terkin ve diğer işlemleri bu madde hükümlerine göre yapılır. Bu maddeye göre yapılacak işlemlerde öncelikle uzlaşma usulünün uygulanması dava şartıdır.

İdarenin daveti veya malikin müracaatı üzerine, fiilen el konulan taşınmazın veya üzerinde tesis edilen irtifak hakkının idarenin daveti veya malikin müracaat ettiği tarihteki tahmini değeri; bu Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre teşkil edilen kıymet takdir komisyonu marifetiyle, taşınmazın el koyma tarihindeki nitelikleri esas alınmak ve bu Kanunun 11 inci ve 12 nci maddelerine göre hesaplanmak suretiyle tespit edilir. Tespitten sonra, bu Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre teşkil olunan uzlaşma komisyonunca, idarenin daveti veya malikin müracaat tarihinden itibaren en geç altı ay içinde 7201 sayılı Kanun hükümlerine göre tebliğ edilen bir yazı ile, tahmini değer bildirilmeksizin, talep sahibi uzlaşma görüşmelerine davet edilir.

Uzlaşma; idareye ait taşınmazın trampası, idareye ait taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak tanınması veya imar mevzuatı çerçevesinde başka bir yerde imar hakkı kullanılması suretiyle veya bunların mümkün olmaması halinde nakdi bedel üzerinden yapılabilir.

Uzlaşma görüşmeleri, hukuki veya fiili engel bulunmadığı takdirde davete icabet tarihinden itibaren en geç altı ay içinde sonuçlandırılır ve uzlaşmaya varılıp varılmadığı, malik veya temsilcisi ile komisyon üyeleri tarafından imzalanan bir tutanağa bağlanır. Bu tutanak ile uzlaşma görüşmelerine ilişkin bilgi ve belgeler, açılacak davalarda taraflar aleyhine delil teşkil etmez. Uzlaşmaya varılması halinde, üzerinde uzlaşılan hakkın türünü, tanınma şart ve usullerini, nakdi ödemede bulunulacak ise miktarını ve ödeme şartları ile taşınmazların tesciline veya terkinine dair muvafakati de ihtiva eden bir sözleşme akdedilerek bu sözleşme çerçevesinde işlem yapılır ve uzlaşma konusu taşınmazlar resen tapuya tescil veya terkin edilir.

Uzlaşılan bedel, bütçe imkanları dahilinde sonraki yıllara sari olacak şekilde taksitli olarak da ödenebilir. Taksitli ödeme süresince, 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanuna göre ayrıca kanuni faiz ödenir.

İdare ve malik arasında uzlaşma sağlanamadığı takdirde, uzlaşmazlık tutanağının tanzim edildiği tarihten itibaren üç ay içinde malik veya idare tarafından bedel tespiti davası açılabilir. Dava açılması halinde, fiilen el konulan taşınmazın veya üzerinde tesis edilen irtifak hakkının dava tarihindeki değeri, ikinci fıkranın birinci cümlesindeki esaslara göre mahkemece bu Kanunun 15 inci maddesine göre bilirkişi incelemesi yapılmak suretiyle tespit ve taşınmazın veya hakkın idare adına tesciline veya terkinine hükmedilir. Tespit edilen bedel, bu maddenin sekizinci fıkrasına göre idarece ödenir. Tescile veya terkine ilişkin hüküm kesin olup tarafların hükmedilen bedele ilişkin temyiz hakkı saklıdır.

Bu madde kapsamında açılan davalarda mahkeme ve icra harçları ile her türlü vekalet ücretleri bedel tespiti davalarında öngörülen şekilde maktu olarak belirlenir.

Kesinleşen mahkeme kararlarına istinaden bu madde uyarınca ödemelerde kullanılmak üzere, ihtiyaç olması halinde, merkezi yönetim bütçesine dahil idarelerin yılı bütçelerinde sermaye giderleri için öngörülen ödeneklerinin (Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinin güvenlik ve savunmaya yönelik mal ve hizmet alımları ile yapım giderleri için ayrılan ödeneklerin) yüzde ikisi, belediye ve il özel idareleri ile bağlı idareleri için en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının, diğer idareler için en son kesinleşmiş bütçe giderleri toplamının en az yüzde ikisi oranında yılı bütçelerinde pay ayrılır. Kesinleşen alacakların toplam tutarının ayrılan ödenğin toplam tutarını aşması halinde, ödemeler, sonraki yıllara sari olacak şekilde, garameten ve taksitlerle gerçekleştirilir. Taksitlendirmede, bütçe imkanları ile alacakların tutarları dikkate alınır. Taksitli ödeme süresince, 3095 sayılı Kanuna göre ayrıca kanuni faiz ödenir. İdare tarafından, mahkeme kararı gereğince nakdi ödeme yerine, üçüncü fıkrada belirtilen diğer uzlaşma yolları da teklif edilebilir ve bu maddenin uzlaşmaya ilişkin hükümlerine göre işlem yapılabilir.

Bu maddenin bedele ilişkin hükümleri, vuku bulduğu tarih itibarı ile bu maddenin kapsamında olan kamulaştırmaz el koymadan dolayı açtıkları tazminat davası süre bakımından dava hakkının düştüğü gerekçesiyle reddedilmiş olanlar hakkında da uygulanır. Evvelce açtıkları davalar sonunda tazminat almaya hak kazanmış veya süre dışındaki sebeplerden dolayı davaları reddedilmiş olanlar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, gerek iç hukuka ve gerekse milletlerarası hukuka göre evvelce açtıkları davalar sonunda hak kazanmış oldukları tazminat henüz ödenmemiş olanlara, idare tarafından nakdi ödeme yerine, üçüncü fıkrada belirtilen diğer uzlaşma yolları teklif edilebilir ve bu maddenin uzlaşmaya ilişkin hükümlerine göre işlem yapılabilir.

Vuku bulduğu tarih itibarı ile bu maddenin kapsamında olan kamulaştırmaz el koymadan dolayı bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce tazmin talebiyle dava açmış olanlar; bu madde hükümlerine göre uzlaşma yoluna gitmeyi isteyip istemediklerini bu maddenin yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde idareye ve mahkemeye verecekleri dilekçeler ile bildirebilirler. Uzlaşma talebi üzerine, uzlaşma görüşmelerinin neticesine kadar dava bekletilir; uzlaşılamaması halinde, uzlaşmazlık tutanağının mahkemeye sunulmasından sonra davaya devam edilir. Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmi kurumlara ayrılmak suretiyle veya ilgili kanunların uygulamasıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar hakkında, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda öngörülen idari başvuru ve işlemler tamamlandıktan sonra idari yargıda dava açılabilir. Bu madde hükümleri karara bağlanmamış veya kararı kesinleşmemiş tüm davalara uygulanır. Kararı kesinleşen davalara ise, bu maddenin yalnızca sekizinci fıkra hükümleri uygulanır.

Bu madde uyarınca ödenecek olan bedelin tahsili sebebiyle idarelerin mal, hak ve alacakları haczedilemez.

Bu madde hükümleri 24/2/1984 tarihli ve 2981 sayılı Kanuna göre yapılan imar uygulamalarından doğan bedele ilişkin uyuşmazlıklarda da uygulanır. Ancak 2981 sayılı Kanun gereği yapılan imar uygulamalarından doğan bedele ilişkin alacakların tahsilinde uygulama tarihinden başlayarak 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun genel hükümleri uygulanır.”

MADDE 23- 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- Mülga 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlak Kanununun 16 ve 17 nci maddeleri ile 2942 sayılı Kanunun mülga 16 ve 17 nci maddeleri uyarınca mahkemelerce idare adına tescil kararı verilen kamulaştırmalarda tebligatlar ve diğer kamulaştırma işlemleri tamamlanmış sayılır. Bu kamulaştırma işlemleri sebebiyle hiçbir hak ve alacak talebinde bulunulamaz, kamulaştırmaya veya bedeline karşı itiraz davaları açılmaz, açılmış ve devam eden davalar bu madde hükmü uygulanarak sonuçlandırılır.”

MADDE 24- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 32- Şehir içi raylı ulaşım sistemleri, metro, tramvay, teleferik, telesiyej ve funiküler ile bunların hatları, istasyonları, yolcu terminalleri ve durakları ve bu iş ve işlemlerle ilgili tesisler ile eklenti veya bütünleyici parçalarının Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları arasında yapılacak devir ve teslimleri 31/12/2023 tarihine kadar katma değer vergisinden müstesnadır.

Bu kapsamda yapılan teslim ve hizmet ifaları için yüklenilen vergiler, vergiye tâbi işlemler nedeniyle hesaplanan vergiden indirilir. İndirimle giderilemeyen vergiler iade edilmez. Maliye Bakanlığı, istisnaya ilişkin usûl ve esasları belirlemeye yetkilidir."

MADDE 25- 22/11/1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 5- Mülga 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu hükümlerine göre yapılan uygulamalar nedeniyle kendilerinden kamulaştırılan ancak kamulaştırma bedelleri maliklerine ödenmeyen arazilerden uygulayıcı kuruluş tarafından dağıtılmayan, tahsis edilmeyen, satılmayan veya bu Kanun amaçlarında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulmayanlar; eski malikleri veya kanuni mirasçıları tarafından fiilen kullanılması, bu kişiler tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde varsa bu araziler hakkında açmış oldukları tüm davalardan yargılama giderleri üstlenilmek suretiyle kayıtsız ve şartsız feragat edilerek uygulayıcı kuruluşa başvurulması ve başkaca hiçbir hak ve talepte bulunulmayacağına kabul ve taahhüt edilmesi koşullarıyla; uygulayıcı kuruluş ile Maliye Bakanlığınca yapılacak incelemeler sonucunda iadeye engel başkaca bir durumunun bulunmaması ve iadesinin uygun olduğunun tespit edilmesi durumunda, bu Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen norm kısıtlamalarına tabi olmaksızın uygulayıcı kuruluşun teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca da uygun görülmesi halinde, bu Bakanlığın talebi üzerine yetkili tapu müdürlüğünce ilgilileri adına tescil edilir. Ancak, iade edilecek arazilerden kamulaştırma nedeniyle kendilerine ödeme yapılanlara, ödenen bedele kamulaştırma tarihi itibarıyla tekabül eden arazi miktarı uygulayıcı kuruluş tarafından belirlenir ve bu araziler iade edilmez.

Mülkiyeti ihtilafı iken kamulaştırılarak tapuda Hazine adına tescil edilen arazilerden birinci fıkra kapsamında kalanlar, aynı fıkradaki esaslar çerçevesinde, mülkiyet ihtilafına ilişkin davada mahkemece verilen kararda hak sahibi olarak belirlenen kişilere iade edilir.

Ugulayıcı kuruluş tarafından dağıtılması, tahsis edilmesi, satılması veya bu Kanun amaçlarında kullanılmak üzere ihtiyaç duyulması nedeniyle iade edilemeyen arazilerin yerine ilgililerine, uygulayıcı kuruluşun teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca da uygun görülmesi halinde, birinci fıkradaki esaslar çerçevesinde, bu Kanuna göre belirlenecek, aynı bölgede bulunan ve uygulayıcı kuruluşun tasarrufunda olan Hazineye ait eşdeğer arazi verilir.

Bu madde kapsamında kalan arazilerden daha önce ilgililerince bedelinin tazmini için açılan davalar sonucunda mahkemelerce verilen ve kesinleşen kararlara göre kendilerine tazminat ödenenler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

Kamulaştırma işlemine başlanılarak tapu kütüklerine şerh veya belirtme konulan ancak kamulaştırma işlemi tamamlanmayan arazilerin tapu kütüklerindeki şerh ve belirtmeler, uygulayıcı kuruluşun teklifi ve Maliye Bakanlığının da uygun görülmesi halinde, bu Bakanlığın talebi üzerine ilgili tapu müdürlüğünce terkin edilir."

MADDE 26- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 16- 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurul Başkan ve üyelerine, kendi mevzuatında yer alan kısıtlamalara bağlı olmaksızın kurumun görev alanıyla ilgili olmamak kaydıyla kamu kurum ve kuruluşları ile sermayesinin yarısından fazlası devlete ait kurum ve kuruluşlarının yönetim kurulu, denetim kurulu ve danışma kurulu üyeliği görevleri ile komisyon, heyet, komite ile benzeri organlarda

görev verilebilir ve bu görevlerinden dolayı 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesi hükümleri esas alınmak suretiyle ilgili mevzuatında öngörülen tutarda ayrıca ödeme yapılır. Ancak, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Kanunun 83 üncü maddesi uyarınca Yatırımcı Tazmin Merkezinin idare ve temsilinde görevli Kurul başkan ve üyelerine, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 34 üncü maddesine göre kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının yönetim kurulu başkan ve üyeleri için belirlenen tutarda yapılacak net ödeme, Kurumun görev alanı ile ilgili olmamak şartı bakımından aykırılık oluşturmaz.”

MADDE 27- 7/11/1996 tarihli ve 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve altıncı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“c) Hususi araçların sürücü koltukları ile taksi hizmeti verenler dahil olmak üzere karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu toplu taşıma araçlarında, ”

“Tütün içermeyen ancak tütün mamulünü taklit eder tarzda kullanılan bitkisel nargile ve bitkisel sigara tütün ürünü kabul edilir.”

MADDE 28- 4207 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin on altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(16) Bu maddedeki cezaları gerektiren fiillerin bir yıllık dönemde tekrerrüri halinde idari para cezası bir kat; ikinci tekrerrüri halinde iki kat artırılarak verilir. Aynı dönemdeki üçüncü tekrerrürde de işyeri on günden bir aya kadar kapatılır.”

MADDE 29- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(II) sayılı listedeki mallardan alınacak vergi, mükellefin bu malı alış bedeli ile her halükarda bu malların imalatçısının satış bedeli veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahı üzerinden malın tabi olduğu orana göre hesaplanan vergi tutarından az olamaz. Verginin, mükellefin alış bedeli üzerinden hesaplandığı durumlarda, malı teslim tarihine kadar bu malı mükellefe teslim eden tarafından yüzde 10’a kadar yapılan indirimler alış bedelinden de indirilebilir. Ancak bu indirimler sonrası kalan tutar, malın imalatçısının satış bedelinden veya ithalatta hesaplanan katma değer vergisi matrahından düşük olamaz. Maliye Bakanlığı, bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 30- 4760 sayılı Kanunun geçici 6 ncı maddesinde yer alan “31/12/2013” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 31- 4760 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı listenin (B) cetveli, ekli (1) sayılı cetvelde gösterildiği şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 31- Bankacılık mevzuatıyla ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılmış başvuru veya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararı kapsamında karşılıklı olarak dostane çözüme ulaşılması halinde buna ilişkin düzenlenen belgeler kamu otoritesi tarafından ilgili adli veya idari mercilere gönderilir.”

MADDE 33- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin birinci paragrafındaki parantez içi hükmün sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, varlık kiralama şirketinden devralınan veya kaynak kuruluşça kira sözleşmesinden kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilememesi hali hariç olmak üzere, varlık kiralama şirketi tarafından söz konusu taşınmazların üçüncü kişi veya kurumlara satılması durumunda, bu varlıkların kaynak kuruluşta varlık kiralama şirketine devirden önceki kayıtlı değeri ile anılan kurumlarda ayrılan toplam amortisman tutarı dikkate alınarak satışı gerçekleştiren kurum nezdinde vergilendirme yapılır.”

MADDE 34 - (1) Türkiye Yeşilay Cemiyeti tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye Yeşilay Cemiyeti ile aynı amaçları gerçekleştirmek üzere merkezi İstanbul'da olan "Türkiye Yeşilay Cemiyeti Vakfı" adında Vakıf kurulur.

(2) Vakıf;

a) Kurumlar vergisinden (iktisadi işletmeleri hariç),

b) Yapılacak bağış ve yardımlar sebebiyle Veraset ve İntikal Vergisinden,

c) Her türlü muameleler dolayısıyla düzenlenen kağıtlar damga vergisinden, yapılan işlemler harçtan müstesnadır.

(3) Vakfa yapılacak nakdi bağış ve yardımların tamamı Gelir ve Kurumlar Vergisi mükellefleri tarafından beyannameleri üzerinde bildirilen gelir veya kazançtan indirilebilir. Vakıf, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara diğer kanunlarla tanınan vergi, harç ve diğer istisna ve imkanlardan aynen yararlanır.

(4) Vakfa, amaçlarını gerçekleştirmek üzere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesi hükmüne tabi olmaksızın yardım yapılmak üzere, Sağlık Bakanlığı bütçesinde gerekli ödenek öngörülür.

Yürürlük

MADDE 35- Bu Kanunun;

a) 2 nci maddesiyle düzenlenen 4250 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin beşinci ve yedinci fıkrası, bu maddenin yayımlandığı tarihten itibaren doksan gün sonra,

b) 15, 16 ve 17 nci maddeleri, 19/5/2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

c) 33 üncü maddesi, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren kaynak kuruluşlarca devredilen taşınmazlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

ç) Diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 36- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TEKLİF METNİNE EKLİ LİSTE

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDASI UYGUN GÖRÜLEN KADROLARIN

UNVANI	DERECESİ	I SAYILI	II SAYILI
Profesör	1	50	
Doçent	1	15	
Doçent	2	30	
Doçent	3	30	
Yardımcı Doçent	3	15	
Yardımcı Doçent	4	15	
Yardımcı Doçent	5	15	
Öğretim Görevlisi	5	10	
Öğretim Görevlisi	6	10	
Okutman	5	5	
Okutman	6	5	
Araştırma Görevlisi	5	30	
Araştırma Görevlisi	6	30	
Araştırma Görevlisi	7	30	
Uzman	5	5	
Uzman	6	5	
TOPLAM		300	

TEKLİF METNİNE EKLİ CETVEL

(1) Sayılı Cetvel

(B) CETVELİ

G.T.İ.P. NO	Mal İsmi	Vergi Tutarı (TL)	Birimi
2707.10.00.00.00	Benzol (Benzen)	2,2985	Kilogram
2707.20.00.00.00	Toluol (Toluen)	2,2985	Kilogram
2707.30.00.00.00	Ksilol (Ksilen)	2,2985	Kilogram
2707.50.00.00.11	Solvent nafta (Çözücü nafta)	2,2985	Kilogram
2707.50.00.00.19	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2707.99.11.00.00	200 dereceye kadar sıcaklıkta, hacim itibariyle % 90 veya daha fazla damıtılmış ham hafif yağlar	2,2985	Kilogram
2707.99.19.00.00	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2707.99.20.00.00	Sülfürik asitle diğer kısımları alınmış petrol eterleri; Antrasen	2,2985	Kilogram
2709.00.10.00.00	Tabii gazın kondanseleri	2,2985	Kilogram
2710.12.21.00.00	White spirit	2,2985	Kilogram
2710.12.25.00.00	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2710.12.90.00.11	Diğer solventler (Çözücüler)	2,2985	Kilogram
2710.12.90.00.19	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2710.19.29.00.00	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2710.20.90.00.00.	Diğer yağlar [Yalnız; -2710.12.90.00.11, 2710.12.90.00.19 ve 2710.19.29.00.00 G.T.İ.P. numaralı malların biodizel ihtiva edenleri, -2710.19.81, 2710.19.83, 2710.19.85, 2710.19.87, 2710.19.91, 2710.19.93 ve 2710.19.99 alt pozisyonlarında yer alan malların biodizel ihtiva edenleri.]	2,2985 1,3007	Kilogram Kilogram
2901.10.00.90.11	Hekzan	2,2985	Kilogram
2901.10.00.90.12	Heptan	2,2985	Kilogram
2901.10.00.90.13	Pentan	2,2985	Kilogram
2901.10.00.90.19	Diğer doymuş asiklik hidrokarbonlar	2,2985	Kilogram
2902.20.00.00.00	Benzen (Benzol)	2,2985	Kilogram
2902.30.00.00.00	Toluen (Toluol)	2,2985	Kilogram
2902.41.00.00.00	O-ksilen	2,2985	Kilogram
2902.42.00.00.00	M-ksilen	2,2985	Kilogram
2902.43.00.00.00	P-ksilen	2,2985	Kilogram
2902.44.00.00.00	Ksilen izomerleri karışımları	2,2985	Kilogram
2902.50.00.00.00	Stiren (vinil benzen)	2,2985	Kilogram
2902.60.00.00.00	Etil benzen	2,2985	Kilogram
2909.19.90.00.13	Metil tersiyer bütıl eter (MTBE)	2,2985	Kilogram
38.11	Vuruntuyu önleyici müstahzarlar, oksidasyonu durdurucu maddeler, peptizan katkılar, akışkanlığı düzenleyici maddeler, aşınmayı önleyici katkılar ve mineral yağlar (benzin dahil) veya mineral yağlar gibi aynı amaçla kullanılan diğer sıvı yağlar için diğer müstahzar katkılar	2,2985	Kilogram

3814.00	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan organik karma çözücüler ve incelticiler; boya ve vernik çıkarmada kullanılan müstahzarlar	0,7390	Kilogram
3824.90.40.00.00	Vernikler ve benzeri ürünler için anorganik karma çözücüler ve incelticiler	0,7390	Kilogram
2710.19.71.00.00	Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.75.00.00	2710.19.71.00 Alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işlemlle kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.81.00.00	Motor yağları, kompresör yağlama yağları, türbin yağlama yağları (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.83.00.00	Hidrolik amaçlara mahsus sıvı yağlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.85.00.00	Beyaz yağlar, sıvı parafin (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.87.00.00	Dişli yağları ve redüktör yağları (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.91.00.00	Metal işlemeye mahsus bileşikler, kalıp çıkarma yağları, aşınmayı önleyici yağlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.93.00.00	Elektrik izolasyonuna mahsus yağlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.25	Diğer madeni yağlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.21	Spindle oil	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.22	Light neutral	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.23	Heavy neutral	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.24	Bright stock	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.98	Diğerleri	1,3007	Kilogram
2712.20	Ağırlık itibarıyla % 0,75'den az yağ içeren parafin	1,3007	Kilogram
2710.19.25.00.11	Gazyağı	0,9367	Litre
2710.19.25.00.19	Diğerleri	0,9367	Litre
3403.11.00.00.00	Dokumaya elverişli maddelerin, deri ve köselenin, post ve kürklerin veya diğer maddelerin işlenmesine mahsus müstahzarlar (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram
3403.19.10.00.00	Esas madde olarak kabul edilmemek şartıyla, ağırlık itibarıyla % 70 veya daha fazla petrol yağları veya bitümenli minerallerden elde edilen yağları içerenler (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram
3403.19.90.00.00	Diğerleri (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram
3403.91.00.00.00	Dokumaya elverişli maddelerin, deri ve köselenin, post ve kürklerin veya diğer maddelerin işlenmesine mahsus müstahzarlar (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram
3403.99.00.00.00	Diğerleri (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNCA KABUL EDİLEN METNE EK Lİ CETVEL

(1) Sayılı Cetvel

(B) CETVELİ			
G.T.İ.P. NO	Mal İsmi	Vergi Tutarı (TL)	Birimi
2707.10.00.00.00	Benzol (Benzen)	2,2985	Kilogram
2707.20.00.00.00	Toluol (Toluen)	2,2985	Kilogram
2707.30.00.00.00	Ksilol (Ksilen)	2,2985	Kilogram
2707.50.00.00.11	Solvent nafta (Çözücü nafta)	2,2985	Kilogram
2707.50.00.00.19	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2707.99.11.00.00	200 dereceye kadar sıcaklıkta, hacim itibariyle % 90 veya daha fazla damıtılmış ham hafif yağlar	2,2985	Kilogram
2707.99.19.00.00	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2707.99.20.00.00	Sülfürik asitle diğer kısımları alınmış petrol eterleri; Antrasen	2,2985	Kilogram
2709.00.10.00.00	Tabii gazın kondanseleri	2,2985	Kilogram
2710.12.21.00.00	White spirit	2,2985	Kilogram
2710.12.25.00.00	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2710.12.90.00.11	Diğer solventler (Çözücüler)	2,2985	Kilogram
2710.12.90.00.19	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2710.19.29.00.00	Diğerleri	2,2985	Kilogram
2710.20.90.00.00.	Diğer yağlar [Yalnız: -2710.12.90.00.11, 2710.12.90.00.19 ve 2710.19.29.00.00 G.T.İ.P. numaralı malların biodizel ihtiva edenleri,	2,2985	Kilogram
	-2710.19.81, 2710.19.83, 2710.19.85, 2710.19.87, 2710.19.91, 2710.19.93 ve 2710.19.99 alt pozisyonlarında yer alan malların biodizel ihtiva edenleri.]	1,3007	Kilogram
2901.10.00.90.11	Hekzan	2,2985	Kilogram
2901.10.00.90.12	Heptan	2,2985	Kilogram
2901.10.00.90.13	Pentan	2,2985	Kilogram
2901.10.00.90.19	Diğer doymuş asiklik hidrokarbonlar	2,2985	Kilogram
2902.20.00.00.00	Benzen (Benzol)	2,2985	Kilogram
2902.30.00.00.00	Toluen (Toluol)	2,2985	Kilogram
2902.41.00.00.00	O-ksilen	2,2985	Kilogram
2902.42.00.00.00	M-ksilen	2,2985	Kilogram
2902.43.00.00.00	P-ksilen	2,2985	Kilogram
2902.44.00.00.00	Ksilen izomerleri karışımları	2,2985	Kilogram
2902.50.00.00.00	Stiren (vinil benzen)	2,2985	Kilogram
2902.60.00.00.00	Etil benzen	2,2985	Kilogram
2909.19.90.00.13	Metil tersiyer bütıl eter (MTBE)	2,2985	Kilogram

38.11	Vuruntuyu önleyici müstahzarlar, oksidasyonu durdurucu maddeler, peptizan katkılar, akışkanlığı düzenleyici maddeler, aşınmayı önleyici katkılar ve mineral yağlar (benzin dahil) veya mineral yağlar gibi aynı amaçla kullanılan diğer sıvı yağlar için diğer müstahzar katkılar	2,2985	Kilogram
3814.00	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan organik karma çözücüler ve incelticiler; boya ve vernik çıkarmada kullanılan müstahzarlar	0,7390	Kilogram
3824.90.40.00.00	Vernikler ve benzeri ürünler için anorganik karma çözücüler ve incelticiler	0,7390	Kilogram
2710.19.71.00.00	Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.75.00.00	2710.19.71.00 Alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işlemle kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.81.00.00	Motor yağları, kompresör yağlama yağları, türbin yağlama yağları (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.83.00.00	Hidrolik amaçlara mahsus sıvı yağlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.85.00.00	Beyaz yağlar, sıvı parafin (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.87.00.00	Dişli yağları ve redüktör yağları (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.91.00.00	Metal işlemeye mahsus bileşikler, kalıp çıkarma yağları, aşınmayı önleyici yağlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.93.00.00	Elektrik izolasyonuna mahsus yağlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.25	Diğer madeni yağlar (Yağlama yağları; diğer yağlar)	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.21	Spindle oil	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.22	Light neutral	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.23	Heavy neutral	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.24	Bright stock	1,3007	Kilogram
2710.19.99.00.98	Diğerleri	1,3007	Kilogram
2712.20	Ağırlık itibarıyla % 0,75'den az yağ içeren parafin	1,3007	Kilogram
2710.19.25.00.11	Gazyağı	0,9367	Litre
2710.19.25.00.19	Diğerleri	0,9367	Litre
3403.11.00.00.00	Dokumaya elverişli maddelerin, deri ve köselenin, post ve kürklerin veya diğer maddelerin işlenmesine mahsus müstahzarlar (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram
3403.19.10.00.00	Esas madde olarak kabul edilmemek şartıyla, ağırlık itibarıyla % 70 veya daha fazla petrol yağları veya bitümenli minerallerden elde edilen yağları içerenler (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram
3403.19.90.00.00	Diğerleri (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram
3403.91.00.00.00	Dokumaya elverişli maddelerin, deri ve köselenin, post ve kürklerin veya diğer maddelerin işlenmesine mahsus müstahzarlar (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram
3403.99.00.00.00	Diğerleri (Yağlama müstahzarları)	1,3007	Kilogram

